

Biblické úkoly 2004

2

**Potěšte
můj lid**

TÉMATA PŘÍMLUVNÝCH MODLITEB

Týden	Datum	
14	28.3. - 3.4.	Bulharská unie
15	4.4. - 10.4.	Franko-Belgická unie: Jihofrancouzské sdružení
16	11.4. - 17.4.	Jihoněmecká unie: „Marienhöhe“
17	18.4. - 24.4.	Středomořská území
18	25.4. - 1.5.	Česko-Slovenská unie: Teologický seminář
19	2.5. - 8.5.	Franko-Belgická unie: Nakladatelství „Vie et Santé“
20	9.5. - 15.5.	Severoněmecká unie: Nemocnice „Waldfriede“
21	16.5. - 22.5.	Severoněmecká unie: Škola „Friedensau“
22	23.5. - 29.5.	Česko-Slovenská unie: Slovenské sdružení
23	30.5. - 5.6.	Rumunská unie: Teologický seminář „Cernica“
24	6.6. - 12.6.	Severoněmecká unie: Berlínsko-Brandenburské sdružení
25	13.6. - 19.6.	Portugalská unie: Nakladatelství
26	20.6. - 26.6.	Severoněmecká unie: Sdružení Hansa

Potěšte můj lid

Biblické úkoly – 2. čtvrtletí 2004; Autor: Roy E. Gane; Foto: Archiv; Vydal: Advent-Orion, spol. s r. o.,
Roztocká 5, Praha 6 - Sedlec; Vytiskla tiskárna Alfaprint, Thurzova 16, Martin,
Slovenská republika; Vydání první, Praha 2004

ISBN 80-7172-
ISSN 0409-3208

ÚVOD

Od doby, co byly nezapomenutelné výroky proroka Izajáše vysloveny poprvé, vrývají se hluboce a zakotvují v myslích posluchačů. Následující zaslíbení, jako například: „Bůh s námi“ (Iz 7, 14), „Nebot se nám narodí dítě...“ (Iz 9, 5), „Každé údolí ať je vyvýšeno...“ (Iz 40, 4) a „Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni...“ (Iz 53, 5) jsou i pro nás velmi důležitá, protože přinášejí naději.

Slova vytvářejí v našem vědomí obrazy, představy, dojmy, vzpomínky. Zbytečná a prázdná slova vytvářejí chabé a povrchní dojmy; mocná, uvážená a hluboká slova vytvářejí silné a živé představy a dojmy. To je důvod, proč nás slova proroka Izajáše oslovují dodnes – po sedmadvaceti stoletích – tak silně a živě.

Báseň o trpícím služebníku (Iz 52, 13-53, 12) nám podává tak jasný obraz Mesiáše, jaký nenacházíme na žádném jiném místě Starého zákona. Tato stať sama o sobě opravňuje proroka Izajáše nést titul „starozákonní evangelista“.

Prorocství o králi Kýrovi (uvádí přímo jeho jméno!), které vyslovil 150 roků před tím, než tento perský král dobyl Babylon (Iz 44, 28-45, 6), je tak přesné, že někteří učenci kvůli tomu přisoudili nemalou část knihy proroka Izajáše jakémusi pozdějšímu „druhému Izajáši“. Je to však zbytečný výmysl těch, kteří pro svoji „krátkozrakost“ nedokáží proniknout za rozumové hranice lidské představivosti.

Inspirovaná kniha proroka Izajáše je jedinečná spleť živého obrazu a osobitého básnického rytmu a rovnováhy (podobný dramatický kontrast sledujeme i v Beethovenových dílech). Je bohatě protkávána hlubokými, dobře uváženými, sladěnými a opakujícími se myšlenkami. Takovýmto způsobem prorok stále více a více rozvíjí a prohlubuje téma celé knihy, díky čemuž se stala vzácným literárním nositelem Božích myšlenek, které převyšují pozemské tak, jako nebesa převyšují zemi. (Iz 55, 9) V dějinách literatury, ať už světské anebo církevní, je jen několik děl, které bychom mohli srovnávat s knihou proroka Izajáše – a to dokonce i v překladech, kde se vytrácejí slovní hříčky a aliterace hebrejského jazyka (souzvuk vznikající opakováním stejných hlásek na začátku slov ve verších).

Známe slova proroka Izajáše. Jsou výstižná, básnická, dojemná a mocná. Známe však Izajáše jako člověka? Známe svět, ve kterém žil, psal, modlil se a prorokoval? Krutá Asyrská říše byla tehdy na vrcholu své moci. Byly to velmi nebezpečné časy. Mnohem horší však bylo, že mezi obyvateli Judska, vyvoleným lidem, se stále více prohluboval morální úpadek. Lakomství a bída táhly ulicemi. V honbě za bohatstvím i v boji o přežití se někteří nadýchali narkotických výparů marné euforie, zatímco ostatní umírali zoufalstvím. Izajáš, ve snaze zachovat identitu svého národa, pomáhal ostatku dostat se ze stadia vzpoury a žít v realitě. Vyzýval lid, aby se spoléhal na svého Boha, Svatého Izraele, Stvořitele nebe a země, který zná každého jménem. Zaslíbil jim přece, že je ochrání před ohněm pod podmínkou, že budou naslouchat – a poslouchat.

Izajáš radil králům. Když asyrské legie obkličovaly město, ve kterém byl malý zbytek Božího ostatku odsouzený na smrt, byla to Izajášova prorocká slova, která posílila krále Chizkiáše a pomohla mu věřit v zázrak, který byl pro Jeruzalém jedinou nadějí. (Iz 36-37) Kdyby tehdy Jeruzalém Asýrii podlehl – a ne o století později Babylónu – asyrská politika přesídlování obyvatel dobytých území by zničila národní identitu Judska. Židovský národ, z kterého se měl narodit Mesiáš, Spasitel světa, by zkrátka přestal existovat.

Bůh řekl: „Potěšte můj lid!“ (Iz 40, 1) Tato útěcha proniká temnými údolními beznaděje a zoufalství do jasnějšího a lepšího světa. Je v ní naděje, která ve zkouškách a těžkých časech, kdy člověk ztrácí víru, udržuje společenství víry živé.

V tomto čtvrtletí se blíže seznámíme s prorokem Izajášem; s tím, co pověděl, v jaké době žil, jaké těžké situace prožíval. Více se však soustředíme na jeho Boha, který nejen tehdy, ale i dnes promlouvá: „Nebot se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě svým jménem, jsi můj!“ (Iz 43, 1)

Jaké je poselství proroka Izajáše? Proč nás to, co tak dávno napsal, dodnes oslovuje? S jakými výstrahami a zaslíbeními se v této knize setkáváme? Co nám říká o našem Bohu, kterého i dnes potřebujeme tak zoufale nutně poznat – ať už jsme kdokoliv a žijeme kdekoliv?

Autorem úkolů pro toto čtvrtletí je Dr. Roy Gane, odborník na hebrejštinu a učitel Starého zákona na Andrews University Seminary v Berrien Springs (Michigan). Roy využívá nejen svoje jazykové a historické odborné znalosti, ale vnáší do textu i svoji lásku k Bibli a Bohu, jehož Duch inspiroval své stvoření. Modlíme se, aby jeho nadšení pro Boha i ve vás probudilo stejné nadšení. Proč by tomu tak nemělo být, když nám tato slova zjevují toho, který nás dnes, stejně jako tehdy, vroucně prosí: „Potěšte, potěšte můj lid.“ (Iz 40, 1)

KRIZE IDENTITY

Základní verš

„Pojďte, projednejme to spolu, praví Hospodin. I kdyby vaše hříchy byly jako šarlat, zbělejí jako sníh, i kdyby byly rudé jako purpur, budou bílé jako vlna.“ Iz 1,18

Ztracení ve světě zapomnělivosti.

Snad se vám někdy stalo, že vám cestu zablokovalo stádo přežvykujících krav, které se pomalu vlekly domů. Ani pastýř tam nebyl, protože krávy většinou znají cestu do své stáje. Vědí, kam patří a komu patří.

Když se v nějakém obchodě ztratí malé dítě a křičí: „Ztratila se mi maminka!“, možná ani neví, kde se nalézá a kde je jeho matka, ale mezi množstvím matek pobíhajících po obchodě určitě rozpozná, která je jeho maminkou.

Smutné na tom je to, že na rozdíl od krav a malého chlapce obyvatelé Judska zapomněli, že patří Bohu, svému nebeskému Otci. Jako smluvní lid ztratili svoji pravou identitu. „Syny jsem vychoval, pečoval o ně, ale vzepřeli se mi. Vůl zná svého hospodáře, osel jesle svého pána, mne však Izrael nezná, můj lid je nechápavý.“ (Iz 1,2.3)

Týden ve zkratce

Jaký byl duchovní stav Judy v době, kdy byl napsán spis proroka Izajáše?

Můžeme upřímně uctívat Pána, jestliže naše srdce nejsou při něm?

Stojíme dnes před podobnými rozhodnutími, před jakými stáli tehdy obyvatelé Judska?

Cíl úkolu:

Poukázat na duchovní stav Izraele.

Seznámit se s Božím přístupem k Izraeli.

Učinit správné rozhodnutí ve svém duchovním životě.

SLYŠTE, NEBESA! – IZ 1,2

Krátký úvod knihy proroka Izajáše tvoří představení autora (syn Ámosův), zmínka o původu jeho poselství (vidění) a také představení adresátů této knihy (Juda a jeho hlavní město Jeruzalém v době vlády čtyř králů). Úvod také ukazuje, že posluchači Izajáše byli zejména jeho současníci, obyvatelé jeho vlastní země. Jeho slova se týkají jejich stavu a údělu, který je čeká.

Izajáš se zmiňuje o kráľích, za jejichž vlády působil. Zužuje tím okruh posluchačů a knihu dává do souvislosti s historickými a politickými událostmi tohoto období. Tento časový rámec zaměřuje naši pozornost na 2 Kr 15-20 a 2 Pa 26-32.

1. Přečti si Iz 1,2. Co je jádrem tohoto poselství? Nesetkáváme se se stejnou myšlenkou v celých dějinách spásy? Nemohl by to Pán Bůh povědět i o současné křesťanské církvi?

Izajášovo poselství začíná slovy: „Slyšte, nebesa, naslouchej, země...“ (srov. Dt 30,19; 31,28) To neznamená, že samo nebe a země slyší a rozumí. Bůh tím chce něco zdůraznit.

Když některý starověký blízkovýchodní král, například vládce Chetitů, uzavřel politickou smlouvu s některým nižším panovníkem a chtěl připomenout, že bude dávat pozor na každé porušení dohody a přísně ho potrestá, volal jeho bohy za svědky. Když sám Král králů uzavřel za Mojžíše smlouvu s Izraelci, neodvolával se na jiné bohy jako svědky. Jediný, skutečný a pravý Bůh se odvolává přímo na nebe a zemi. (viz Dt 4,26)

2. Pozorně si přečti Iz 1,1-9. Vypiš nejen hříchy lidu, ale i jejich důsledky. Jakou vinu nesl Juda? Jaké ovoce to přineslo? Jakou naději představuje verš 9?

Přehled dne: Izajášova doba a jeho posluchači.
Poselství knihy Izajáš.

ZBYTEČNÉ OBŘADY – IZ 1,10

1. Proč Bůh použil obraz Sodomy a Gomory? Co tím chtěl zdůraznit? Iz 1,10.

2. Přečti si Iz 1,11-15. Co zde Bůh říká svému lidu? Proč odmítl jejich oběti a bohoslužbu?

Ruce, které přinášely oběti a rozprostíraly se k modlitbám, byly ruce plné krve. To znamená, že páchali násilím a utlačovali jiné. (Iz 1,15; 58,3.4) Špatné zacházení s ostatními členy společenství smlouvy svědčilo o tom, že pohrdají Ochráncem všech Izraelitů. Hříchy, kterých se dopouštěli vůči jiným, byly vlastně hříchy proti samému Bohu.

Je pravda, že sám Bůh zřídil obětní systém a jeruzalémský chrám určil za místo k přinášení obětí. (Lv 1-16; 1 Kr 8,10.11) Oběti však měly být přinášeny v souladu se smlouvou, kterou Bůh s tímto lidem uzavřel. Byla to Boží smlouva s Izraelem, která umožňovala Bohu přebývat uprostřed nich ve svatyni a později v chrámu. Proto modlitby a oběti, které tam byly přinášeny, mohly splnit svůj účel jen tehdy, pokud vyjadřovaly věnost Bohu a jeho smlouvě. Ti, kteří přinášeli oběti bez pokání z nespravedlnosti vůči jiným členům společenství smlouvy, svojí lží znesvěcovali obřady. Jejich oběti byly nejen bezcenné, ale byly dokonce hříchem! Svými oběťmi ukazovali, že jsou věrní, ale jejich jednání dokazovalo, že smlouvu porušují.

3. Co přikazuje Bůh svému lidu? Iz 1,16.17 Do jaké míry je tento text paralelní s tím, co říká Ježíš u Mt 23,23-28? Jaké poselství vyplývá z celkového kontextu těchto veršů pro nás?

Přehled dne: Důsledky odpadnutí:
sociální nespravedlnost,
povrchní a formální bohoslužba.

NABÍDKA ODPUŠTĚNÍ – IZ 1,18

1. V kontextu několika dalších veršů si vícekrát přečti Iz 1,18 (pokud je to možné z různých překladů). Co chce Bůh těmito slovy svému lidu povědět?

Bůh obviňuje obyvatele Judska a dokazuje, že porušili smlouvu. (v. 1-15) Vyzývá je k nápravě. Tato výzva svědčí o tom, že naděje existuje. Proč jinak potom naléhat na zločince, který si zasloužil smrt, aby změnil svůj život? Jak by mohl odsouzený k smrti „zakročit proti násilníku, dopomoci k právu sirotkovi, ujímat se pře vdovy“? Na základě toho, že Bůh praví: „Pojďte, projednejme to spolu...“ (v. 18) vidíme, že bez ohledu na to, jak zvrhlým způsobem žili, stále mu na jeho lidu záleželo, stále je chtěl přivést k pokání a odvrátit od zlých cest.

Bůh jim říká, že jejich „rudé hříchy“ jako šarlat budou bílé jako sněh. Proč jsou červené? Protože krev na rukou lidu má červenou barvu. (v. 15) Bílá barva je obvykle barva čistoty, bez jakékoliv stopy po vině krve. Bůh těmito slovy nabízí, že je změní. Podobná slova použil i král David, když plakal před Hospodinem a prosil o odpuštění hříchu, kterého se dopustil, když si vzal Bat-šebu a jejího manžela nechal zabít. (Ž 51,7.14) Touto výzvou Bůh svému lidu nabízí odpuštění! (v. 18)

2. Do jaké míry byla Boží nabídka odpuštění pro ně výzvou ke změně jednání? Iz 1,18; 44,22

Zde vidíme, jaký záměr Bůh sledoval ostrými slovy, která adresoval svému lidu. Nechce jimi svůj lid zahrnout, ale přivést je zpět k sobě. Nabídka odpuštění z Boží strany je motivujícím základem, na kterém stojí Boží výzva k mravní čistotě jeho lidu. (16.17) Odpuštění otevírá cestu k tomu, aby je Boží moc mohla změnit. V tom vidíme seménko „nové smlouvy“, o které prorokoval Jeremjáš (31,31-34) a ve které je odpuštění základem nového vztahu s Bohem. Začínáme s „krví na rukou“; máme dluh, který nikdy nebudeme moci splatit. Když si uvědomíme, jak velice potřebujeme odpuštění, teprve tehdy jsme připraveni přijmout vše, co nám Bůh chce dát.

Přehled dne: Boží volání k nápravě.
Boží nabídka řešení.
Odpuštění základem nového začátku.

„JÍST“, ANEBO BÝT „SEŽRÁN“ – IZ 1,19.20

1. přečti si Iz 1,19-31. Tyto verše mají jedno společné téma, s kterým se setkáváme v celé Bibli. Jaké?

Všimni si logické struktury veršů Iz 1,19.20: Pokud se lid rozhodne ochotně poslouchat Boha, budou jíst dobré věci této země. (v. 19) Pokud však Boží nabídku odpuštění a obnovy odmítnou a postaví se proti němu, budou „sežráni“ mečem. (v. 20) Rozhodnout se musí sami. Tyto verše tím ukazují na podmíněnost požehnání anebo zlořečenství.

Iz 1 vícekrát opakuje a používá Mojžíšova slova zaznamenaná v Dt 30,19.20, když byla uzavřena smlouva s izraelským národem: „Dovolávám se dnes proti vám svědectví nebes i země: Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i zlořečení...“

2. Pozorně si přečti tato slova zaznamenaná Mojžíšem. Všimni si, že Bůh nedává k dispozici žádnou zlatou střední cestu. To znamená – buď život, anebo smrt, požehnání, anebo zlořečení. Proč se můžeme rozhodnout jen pro jednu z těchto možností? Proč nejde učinit nějaký kompromis?

Tato Mojžíšova slova jsou souhrnem všech varování, požehnání a zlořečení, která vrcholí vznikem smlouvy v Dt 27–30. (srov. Lv 26) Prvky této smlouvy jsou: (1) vyprávění o tom, co Bůh pro ně učinil, (2) podmínky, které musí dodržovat, aby smlouva zůstala platná, (3) odvolání se na svědky a (4) požehnání a zlořečení, která měla upozornit lid na to, co se stane, když smluvní podmínky poruší.

Ukázalo se, že tyto prvky se ve stejném pořadí objevují i v politických dohodách neizraelitů, například Chetitů. Při uzavření smlouvy s Izraelci Bůh použil formu, které mohli rozumět a která na nich měla zanechat silný vliv, aby si uvědomili význam oboustranného závazného vztahu, do kterého se rozhodli vstoupit. Ze smlouvy mohli mít obrovské požehnání. Pokud by však smlouvu porušili, skončili by hůř než kdykoliv předtím.

3. Jaké zkušenosti máš se svým chozením s Pánem a tímto principem požehnání a zlořečení?

Přehled dne: Možnosti Izraele: buď – anebo.

Třetí, střední cesta neexistuje.

V otázce života a smrti neexistuje kompromis.

ZLOVĚSTNÁ PÍSEŇ O MILÉM – IZ 5,7

1. V Iz 5,1-7 si přečti píseň o vinici. Jaký význam má toto podobenství?

Význam tohoto podobenství vysvětluje Bůh až na konci, ve verši 7. Tímto podobenstvím chce Bůh pomoci svému lidu objektivně vidět a uvědomit si svůj skutečný stav. Podobným způsobem Bůh přichází i za králem Davidem. (2 S 12,1-13) Podobenství tehdy vyvolalo žádaný účinek. Tím, že toto podobenství nazývá „písní mého milého“, chce Bůh odhalit své první pohnutky vůči svému lidu. Jeho vztah k nim má svůj původ v jeho charakteru – a tím je láska. Čeká, že mu budou jeho lásku opětovat. Místo „hroznů“ však přinášejí trpká a odporná pláňata.

2. Co míní Bůh slovy: „Co se mělo pro mou vinici ještě udělat a já pro ni neudělal?“ (Iz 5,4)

V dalších verších čteme: „Nyní vás tedy poučím, co se svou vinicí udělám: Odstráním její ohrazení a přijde vniveč, pobořím její zídky a bude pošlapána. Udělám z ní spoušť...“ (Iz 5,5.6)

Když zhřešíme, Bůh nás okamžitě nezavrhne, neodejme od nás svoji ochranu a nezničí nás hned. Trpělivě nám dává příležitost přijmout odpuštění. (srov. 2 Pt 3,9) Neodežene nikoho, kdo mu odpovídá. Vyzývá nás tak dlouho, pokud je naděje, že mu odpovíme. Když řekneme „ne“, nepovažuje to hned za naši konečnou odpověď, protože zná naši nevědomost a ví, že nás oklamal hřích. Jestliže však vidí, že jeho snaha zastavit nás nikam nevede, nakonec uznává naše rozhodnutí a nechává nás jít cestou, pro kterou jsme se rozhodli. (srov. Zj 22,11)

Jestliže Boží výzvu, kterou k nám prostřednictvím svého Ducha promlouvá, vytrvale odmítáme, může se stát, že dospějeme k bodu, z kterého se už nebudeme moci vrátit. (Mt 12,31.32) Odvracet se od Krista je velmi nebezpečné. (Žd 6,4-6) Více pro nás Bůh udělat nemůže, protože respektuje naše svobodné rozhodnutí.

3. Na verš Iz 5,4 se podívej ve světle kříže, kde se Bůh sám obětoval za naše hříchy a zaplatil mzdu za naše přestoupení. Co více ještě mohl pro nás učinit? Proč nám rozjímání o kříži dává jistotu spasení a motivuje nás k pokání a změně našeho života?

Přehled dne: Podobenství o Božím přístupu ke svému lidu.
Bůh s námi pracuje tak dlouho, pokud se dá.
Když se nedá, nechá nás tak.

DOPORUČENÉ STUDIUM

V kontextu s Iz 1,4 Ellen Whiteová napsala: „Ti, kteří se prohlašovali za Boží lid, odešli od Boha a ztratili moudrost a soudnost. Stali se krátkozrakými. Zapomněli, že Bůh je zbavil starých hříchů. Nepokojně bloudili tmou ve snaze zapomenout na svobodu, jistotu a štěstí, které prožívali předtím. Pustili se do všech troufalých a nerozumných bláznovství, postavili se do opozice vůči Boží prozřetelnosti, čímž znásobili vinu, která i tak už na nich spočívala. Nechali se přesvědčit satanovými obviněními Božího charakteru. Boha si představovali jako toho, kdo nezná milosrdenství a slitování.“ (4BC 1137)

Diskusní otázky

- 1. Jak se můžeme „umýt“? Co tento obraz znamená? (viz Fp 2,12.13)**
- 2. Jakým způsobem Ježíš převzal, doplnil a aplikoval píseň o vinici? Jaké poučení z toho vyplývá pro nás dnes? Mt 21,33-45; Mk 12,1-12; L 20,9-19**
- 3. Jaká souvislost existuje mezi nabídkou Božího odpuštění a změnou, kterou vykoná v našich životech? Jaké je správné pořadí – nejprve změna a pak odpuštění, anebo nejprve odpuštění a potom změna života? Proč je důležité vědět, co nastává jako prvé?**
- 4. V uvedeném citátu Ellen Whiteová říká, že lidé se postavili do opozice vůči „Boží prozřetelnosti“. Co to znamená?**

Shrnutí

Když Boží lid zapomene na svého Boha a neváží si jeho požehnání, Bůh jim připomíná, že za porušení smlouvy, kterou s ním uzavřeli, se budou zodpovídat. S láskou je upozorňuje na stav, v kterém se nacházejí. Varuje je před ničivými důsledky toho, že se zřekli jeho ochrany. Naléhá na ně, aby mu dovolili uzdravit je a očistit.

KRIZE DŮVĚRY K VŮDCŮM

Základní verš

*„Toho roku, kdy zemřel král Uzijáš, spatřil jsem Panovníka. Seděl na vysokém a vznošeném trůnu a lem jeho roucha naplňoval chrám.“
Iz 6,1*

Důvěra k vůdcům. Když jeden ze žáků Konfuciovi položil otázku: „Které prvky charakterizují dobrou vládu?“, filozof mu odpověděl: „Dostatek jídla, dostatek zbraní a důvěra obyčejného lidu.“

„Předpokládejme však,“ ptal se žák dále, „že byste neměl na výběr a jednoho byste se musel vzdát – čeho byste se zřekl?“ „Zbraní,“ odpověděl Konfucius.

Žák byl vytrvalý a ptal se dále: „Předpokládejme, že byste byl potom přinucen zřici se jednoho z těch dvou, které vám zůstaly. Čeho byste se vzdal?“ „Jídla,“ odpověděl Konfucius, „protože stará moudrost říká, že hladem trpí mnozí, ale lid, který ztratil důvěru ke svým vládcům, je skutečně ztracený.“ (Michael P. Green)

Lidé chtějí mít silné a důvěryhodné vůdce. Když jeden voják podepisoval smlouvu s armádou podruhé, jeden z nováčků se ho ptal, proč se rozhodl opět vstoupit do armády. „Vyzkoušel jsem život v civilu,“ odpověděl, „ale tam nikdo není za nic zodpovědný.“

Týden ve zkratce

Jaké duchovní nebezpečí s sebou přináší úspěch?

Která zkušenost pomohla Izajášovi připravit se na jeho službu?

Jak rozumíme výrazu, že Bůh „zatvrdil“ srdce lidí?

Cíl úkolu:

Příkladem proroků být motivován k morálním postojům ve světě bez morálky.

Přenést se do chrámu a prožít zkušenost pověření ke službě.

Rozhodnout se zvěstovat Boží varovné poselství tomuto světu.

KRÁL JE MRTEV, AŽ ŽIJE KRÁL! - Iz 6,1

1. Iz 6,1 zmiňuje smrt krále Uzijáše. přečti si 2 Pa 26 a odpověz na otázku: Co znamenala smrt krále Uzijáše?

Na smrt krále Uzijáše se můžeme podívat ze dvou odlišných pohledů:

I když Uzijáš vládl dlouho a prosperoval, „jakmile svou moc upevnil, jeho srdce se stalo domýšlivým, až se úplně zkazil...“ (2 Pa 26,16) a rozhodl se pálit kadidlo v chrámě. Kněží mu v tom chtěli právem zabránit, protože neměl takové právo, jaké měli kněžští potomci Árona. (v. 18) Král se však rozhněval. Ve chvíli, kdy odmítl uposlechnout výčitku, Hospodin ho ranil malomocenstvím. (v. 21) Zvláštní je to, že v tomtéž roce, kdy zemřel nečistý lidský král, vidí Izajáš v chrámu čistého, nesmrtelného a božského Krále.

Mezi Uzijášem a Izajášem je nápadný kontrast. Uzijáš z pýchy a troufale sáhl na svaté, a dosáhl opaku – stal se rituálně nečistým a byl izolován od svatého. Izajáš naopak dovolil, aby se ho Boží svatost dotkla. Pokorně uznal svoji nedostatečnost. Velmi si přál být mravně čistý, a to se skutečně i stalo. (Iz 6,5-7)

„Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížěn, a kdo se ponižuje, bude povýšen.“ (L 18,14)

Velmi nápadná je podobnost mezi malomocným tělem Uzijáše a morálním stavem jeho lidu: „Od hlavy až k patě nic zdravého není. Samá modřina a jizva i čerstvá rána...“ (Iz 1,6)

Smrtí Uzijáše roku 740 př. Kr. začíná pro Boží lid období veliké krize. Při smrti kteréhokoliv svrchovaného panovníka a změně vlády je země nechráněná a lehce napadnutelná. Judsko se octlo v obzvlášť nebezpečné situaci, protože Tiglat-pileser III. nastoupil na asyrský trůn jen několik let předtím. (745 př. Kr.) Podnikal mnoho vojenských výprav a důsledkem toho se jeho národ stal neporazitelnou supervelmocí, která ohrožovala nezávislost všech národů Blízkého východu. V tomto krizovém období Bůh povzbudil Izajáše tím, že mu ukázal, že stále drží všechno ve svých rukou.

2. Pozorně si přečti 2 Pa 26,16. Do jaké míry čelí každý z nás stejnému pokušení? Jak nás rozjímání o kříži chrání před touto pastí?

Přehled dne: Srovnání Uzijáše a Izajáše.

Jaký král, takový lid.

Historické souvislosti královy smrti.

„SVATÝ, SVATÝ, SVATÝ!“ – IZ 6,3

Přečti si, o čem píše první čtyři verše 6. kapitoly. Král umírá zrovna v čase velkého politického nepokoje, protože Asyřané podnikají vojenské výpravy. Izajáš mohl tehdy prožívat těžké období. Možná neměl jistotu, kdo má vlastně věci pod kontrolou.

Co se stalo potom? Zatímco má Izajáš vidění a upřeně hledí na jas Boží slávy na trůnu, slyší antifonu zářících serafů volajících: „Svatý, svatý, svatý“. Cítí, jak se od toho zvuku chvěje pod ním země. Hledí na dým, který naplňuje celý chrám. Pro proroka to musela být úžasná zkušenost. Izajáš má už jistotu, kdo má všechno ve své moci.

1. Kde viděl Izajáš v tomto vidění Pána Boha? Proč se Bůh zjevil Izajášovi právě takto? Iz 6,1; viz Ex 25,8; 40,34-38

Když dostali podobná vidění Ezechiel, Daniel a Jan, byli právě v exilu. (Ez 1; Da 7,9.10; Zj 4,5) Podobně jako Izajáš i oni potřebovali zvláštní povzbuzení a útěchu. Potřebovali mít jistotu, že Bůh stále drží všechno ve svých rukou, i když se zdálo, jakoby se jim zhroutil svět. (Daniel a Ezechiel byli zajatci pohanského národa, který zničil jejich zemi i národ; Jan byl nepřátelskou politickou mocí vyhnán na pustý ostrov). Nepochybuje o tom, že tato vidění jim dala právě to, co potřebovali – aby i v krizi, kterou prožívali, zůstali věrní.

Janův popis Božího chrámu v nebi je velmi podobný tomu, co viděl Izajáš. Přečti si Zj 4,8, kde se píše o čtyřech živých bytostech, z nichž každá měla šest křídel. I ony volaly: „Svatý, svatý, svatý“.

Boží svatost, jak je zdůrazněná v Izajášově vidění, je základním prvkem jeho poselství. Protože Bůh je svatý, i od svého lidu vyžaduje svatost. Je ochoten dát mu ji. Má však podmínku, že budou činit pokání, zanechají svých zlých cest a ve víře a poslušnosti se podřídí jeho vůli.

2. Každý z nás už určitě byl v situaci, kdy se mu zdálo, že všechno je ztraceno. I když jsi nedostal takové vidění jako Izajáš, jakým způsobem Bůh v této krizi upevnil tvou víru a posilnil tě? Co jsi se ze své zkušenosti naučil?

Přehled dne: Boží svatost dává prorokům jistotu o Boží moci.
Boží svatost je tady pro Boží lid.
Boží svatost upevňuje a posilňuje víru.

NOVÝ ČLOVĚK – IZ 6,5

Do Boží přítomnosti ve svatyni svatých mohl vstoupit jen nejvyšší kněz ve Dni smíření s kadidlem, které položil na oheň před Hospodinem; jinak by zemřel. (Lv 16,2.12.13) Izajáš viděl Pána, i když nebyl nejvyšším knězem a nepálil kadidlo. V posvátné hrůze a v domněnání, že ho čeká smrt (srov. Ex 33,20; Sd 6,22.23), Izajáš vykřikl a vyznával hříchy svůj i hříchy lidu. Připomíná nám to vyznání hříchů nejvyššího kněze ve Dni smíření. Když Izajáš vidí, jak nebeské bytosti chválí Boha, uvědomuje si, jak nedostatečná je chvála z úst smrtelných, padlých lidských bytostí.

1. Proč se seraf dotkl Izajášových úst žhavým uhlíkem z oltáře? Iz 6,6.7

Seraf vysvětlil Izajášovi, že dotykem uhlíku byl odstraněn jeho hřích a vina. Není blíže určeno, o jaký hřích jde. Nemusíme to však omezit na nesprávná slova nebo řeč, protože rty představují nejen slova, ale současně celou bytost, která je vyslovila. Jako mravně čistý člověk mohl nyní Izajáš přinést Bohu čistou oběť chvály.

Oheň je očistný prostředek, protože hoření odstraňuje nečistotu. (viz Nu 31,23) Seraf však použil uhlík ze zvláštního, svatého ohně na oltáři, který zapálil sám Bůh a který hořel neustále. (Lv 6,6.13) Seraf tak Izajáše posvětil a očistil. To je něco více. Při obřadech ve svatyni anebo chrámu se bral uhlík z oltáře tehdy, když bylo zapotřebí zapálit kadidlo. Čteme o tom, že nejvyšší kněz měl vzít kadidelnici plnou uhlíků z oltáře a tak zapálit kadidlo. U Iz 6 však seraf přikládá uhlík k Izajášovým ústům, ne ke kadidlu. Zatímco král Uzijáš chtěl sám pálit kadidlo, Izajáš se stává jakoby kadidlem! Jak se svatým ohněm zapaluje kadidlo, aby se Boží dům naplnil svatou vůní, tak se „zapálí“ prorok, aby šířil svaté poselství. Vůbec to není náhoda, že v dalších verších této kapitoly čteme, že Bůh posílá Izajáše ke svému lidu.

2. Pozorně si přečti Izajášovu reakci na to, když viděl Boha. (v. 5) Jak vysvětlíme základní problém, že ve vesmíru stvořeném „svatým, svatým, svatým“ Bohem existují hříšní lidé? Proč je jediným možným řešením tohoto problému Kristova smrt na kříži? Jak to, co se stalo na kříži, vyřešilo tento problém?

Přehled dne: Tváří v tvář Bohu Izajáš vidí svoji nedostatečnost.

Ohněm „očištěný“ prorok.

Ježíšovou krví jsou „očištěni“ ti, kteří vidí svoji nedostatečnost před Bohem.

KRÁLOVSKÉ POVĚŘENÍ – IZ 6,8

Jako „očistěný“ člověk, Izajáš bez váhání odpovídá na Boží výzvu a stává se Božím vyslancem. Použitím novozákonního výrazu bychom mohli Izajáše nazvat apoštolem, tedy tím, kdo je poslán.

Je zajímavé, že kniha proroka Izajáše nezačíná jako ostatní prorocké knihy. Prorok Izajáš neříká nic o svém prorockém povolání. (srov. Jr 1,4-10; Ez 1-3) Jinými slovy, Izajáš už musel být povolán jako prorok před událostmi, které popisuje 6. kapitola. Bible ukazuje, že setkání s Bohem může proroka povzbudit a nadchnout i poté, co jeho služba již začala. (Mojžíš – Ex 34; Eliáš – 1 Kr 19) V 6. kapitole čteme, že prorok Izajáš dobrovolně přijímá zvláštní poslání. Zdá se, že kapitoly 1 až 5 popisují podmínky, za kterých byl Izajáš povolán poprvé. Hned nato čteme, že ho Bůh v chrámě povzbudil a opět potvrdil jeho pověření být Božím prorokem a mluvčím.

1. Hospodin povzbudil Izajáše ve svém chrámě. Která další místa v Bibli potvrzují, že Boží svatyně je místo, kde Bůh posilňuje svůj lid? Na co nás tyto verše upozorňují? Ž 73 (zejména v. 17); Žd 4,14-16; 10,19-23; Zj 5

Boží chrám na nás působí obrovskou, bázeň vyvolávající silou a mocí. Ale nejen to, je to také místo, kde slabí a nedostateční lidé jako jsme my, mohou najít útočiště a záchranu. Vědomí, že Bůh prostřednictvím Ježíše Krista, našeho Velekněze, pracuje pro naši záchranu, nám stále znovu dodává pokoj a jistotu.

2. Byl jsi povzbuzen tím, žes ve víře a na modlitbě směl vstoupit do Božího chrámu v nebesích? Žd 4,16 nás vyzývá, abychom směle přicházeli „k trůnu milosti, abychom došli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas“. Jak bys odpověděl, kdyby se tě někdo zeptal, jestli jsi skutečně našel pomoc a milosrdenství tehdy, když jsi to velice potřeboval?

Přehled dne: Izajáš se stává starozákonním apoštolem.
Setkání s Bohem člověka povzbuzuje ke službě.
Boží chrám je místem naší záchrany.

TVRDÉ POSELSTVÍ – IZ 6,9

1. Když Bůh znovu pověřil Izajáše, proč ho poslal ke svému lidu s tak neobvyklým poselstvím? Iz 6,9-13

Abychom nebyli v pokušení si myslet, že Izajáš špatně slyšel anebo že toto poselství není až tak důležité, Ježíš cituje tuto stať, když chce učedníkům vysvětlit, proč mluví v podobenstvích. (Mt 13,13-16)

Bůh nechce, aby někdo zahynul (2 Pt 3,9), proto poslal Izajáše k obyvatelům Judska – a Ježíše na tento svět. Bůh netouží ničit, ale navěky zachránit. Někteří odpovídají na jeho vyzvy kladně, jiní se ve svém odporu stále více utvrzují. Bůh je však přesto stále nabádá a dává jim více a více příležitostí k pokání. Avšak čím více vzdorují, tím jsou tvrdší. A tak tím, co Bůh pro ně činí, aby jejich srdce obměkčil, se jejich srdce ještě více zatvrzují. Boží láska k nám je stálá a neměnná. Naše osobní odpověď na tuto jeho lásku je však osudně nestálá.

Posláním Božích služebníků, jakými byli například Mojžíš, Izajáš, Jeremjáš, Ezechiel nebo i Kristus, je lidi neustále vyzývat a nabádat, i kdyby toto poselství odmítali. Ezechielovi Bůh řekl: „Ať poslechnou nebo ne, jsou dům vzpurný. Poznají však, že byl uprostřed nich prorok.“ (Ez 2,5) Boží úlohou a úlohou jeho služebníků je dostatečně lidi varovat a dát jim možnost rozhodnout se, i kdyby si nakonec zvolili zkázu a vyhnanství. (srov. Ez 3,16-21; Iz 6,11-13)

2. V souvislosti s tím, co jsme si pověděli, jak rozumíme tomu, že Bůh zatvrdil srdce faraóna?

V Ex 4,21 čteme, že Bůh prohlásil: „Já však zatvrdím jeho srdce a on lid nepropustí.“ To je první z devíti zmínek o tom, že Bůh zatvrdí faraónovo srdce. Devětkrát je však také napsáno, že své srdce zatvrdil faraón. (Ex 8,15.32; 9,34)

Samozřejmě, že faraón měl svobodnou vůli, jinak by nemohl zatvrdit své srdce. Ale to, že také Bůh zatvrdil jeho srdce, naznačuje, že Bůh vyvolal okolnosti, na které faraón reagoval, když se rozhodoval – a rozhodl se neuznat znamení, které mu Bůh dal. Kdyby byl faraón těmto znamením přístupný, jejich vlivem by jeho srdce změklo, ne se zatvrdilo.

3. Cítil jsi někdy, že se tvé srdce zatvrzuje vůči působení Ducha svatého? Co to způsobilo? Pokud sis to tehdy ani neuvědomoval (tak se vlastně tvrdost srdce projevuje), jak se na to díváš dnes? Jak tomu lze zabránit? 1 K 10,13

Přehled dne: Boží poselství srdce obměkčuje anebo zatvrzuje.
Faraón jako příklad zatvrzení srdce.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Nepravost se stala tak rozšířenou ve všech vrstvách společnosti, že ti nemnozí, kteří zůstali věrni Bohu, často již ztráceli naději a propadali malomyslnosti a zoufalství. Zdálo se, že plán, který má Bůh s Izraelem, se nezdaří a že vzpurný národ čeká osud podobný osudu Sodomy a Gomory.

Za takových podmínek nepřekvapuje, že se Izajáš zděsil odpovědnosti, když byl v posledních letech Uzijášovy vlády povolán, aby hlásal v judském království poselství Boží, obsahující výstrahy a pokárání. Byl si dobře vědom toho, že narazí na tvrdší odpor. Když si uvědomil svou vlastní neschopnost zvládnout takovou situaci a když pomyslel na zarputilost a nevěru národa, pro který bude pracovat, zdálo se mu, že jeho úkol nemá nejmenší naději na úspěch. Má v beznaději upustit od svého poslání a nechat Judu, aby nerušeně pěstoval své modlářství? Mají zemi ovládnout bohové ninivští a přičít se Bohu nebes?“ (PK 201; PK 306.307)

Diskusní otázky:

- 1. Jak bys odpověděl na takovou otázku skeptika anebo ateisty: „Jak dokážeš, že Bůh se o všechno stará?“**
- 2. Jestli všechno řídí Bůh, proč trpí nevinní? Znamená text Iz 1,19.20 to, že v životě potkají věrné Boží následovníky dobré věci, a ty, co se bouří, zlé věci? Srov. Jb 1-2; Ž 37; Ž 73. Jak své chápání Božího charakteru uvést do souladu se zlem, které postihuje lidi?**
- 3. Proč je v Iz 6 tolik nepřímých zmínek o Dni smíření? Pamatuj, že v tomto výročním dni Bůh očistil své věrné od hříchu a odsoudil nevěrné. (Lv 16,30; 23,29.30)**

Shrnutí

V nebezpečných časech, když slabost vůdců a králů byla až nápadně zjevná, dostává Izajáš od nejvyššího Pána vesmíru velkolepé vidění. Zděšen svou nedostatečností, avšak očistěn a posílněn milosrdenstvím, byl Izajáš připraven vyjít jako Boží vyslanec do nepřátelského světa.

KDYŽ SE TI HROUTÍ SVĚT

Základní verš

„Nebudete-li stáli ve víře, neobstojíte!“ Iz 7,9

Beethovenovo vítězství.

„Jednoho sobotního odpoledne Katka s Ríšou utíkali domů ze sboru. Byli už téměř na dvoře, když uviděli, jak malá slípka liliputka vyplašeně běží před nimi. Něco tady nebylo v pořádku. Téměř všechny slepice byly venku z ohrady. Několik pohledů stačilo, aby zjistili, co se stalo. Beethoven, malý pes od sousedů, který se také jaksí dostal ze svého dvora, popadl slípku Lili za krk a utíkal pryč. Lili byla krásná malá slepička se strakatým načepýřeným peřím na ocásku. Katce se podařilo přinutit psa, aby ji pustil, ale bylo již pozdě. Slípka, kterou měla tak velmi ráda, jí nyní umírala v náručí. Katka seděla na dvoře, držela v rukou mrtvou slepičku a plakala.

Když bílý kačer viděl, že Katka drží Lili, myslel si asi, že ji zabila ona. Vždy, když ji v několika následujících týdnech spatřil, zlomyslně na ni útočil a dorážel na ni svým ostrým zobákem. Někdy je skutečně těžké zjistit, kdo je vaším přítelem a kdo nepřitelem.

Týden ve zkratce:

Jakým hrozbám muselo Judsko čelit a proč?
 Jak na tyto hrozby reagoval král Achaz a proč?
 Jak velkou věc chtěl Bůh pro něj udělat, kdyby býval projevil víru?
 Co to znamená, když „Bůh je s námi“?

Cíl úkolu:

Srovnat Achazovu neochotu uvěřit s Boží ochotou přivést ho k víře.
 Pochopit, že Immanuel byl v první řadě znamením pro Achaze.
 Získat důvěru, že Immanuel, „Bůh s námi“, platí i pro nás dnes.

NEBEZPEČÍ ZE SEVERU – IZ 7,4

1. V jaké těžké situaci se ocitl král Achaz hned na počátku své vlády? 2 Kr 15,37.38; 16,5.6; Iz 7,1.2

Severní izraelské království (Efrajim) a Sýrie (Aramejci) se spojilo proti menšímu judskému království na jihu. Stalo se to v době, kdy byl Juda oslaben útoky Edomitů a Pelištejců. Války mezi Judskem a Izraelem byly i předtím, ale spojení Izraele se Sýrií představovalo skutečně velké nebezpečí. Zdálo se, že Izrael a Sýrie chtějí přinutit Judsko, aby s nimi vstoupilo do koalice, a tak aby spolu bojovali proti mocnému asyrskému vládci Tiglat-pileserovi III. (v 2 Kr 15,19 nazývanému „Púl“), který je svou rozpínavostí neustále ohrožoval. Vzhledem k tomuto nebezpečí Izrael a Sýrie odložily stranou svoje vzájemné dlouhotrvající spory. Kdyby se jim podařilo dobýt Judsko a ustanovit tam svého vládce (Iz 7,5.6), pak jeho prostředky a vojáci by jim byli k dispozici.

2. Jak se rozhodl král Achaz, když se mu hroutil svět? 2 Kr 16,7-9; 2 Pa 28,16

Místo, aby uznal, že Bůh je jeho jediným přítelem, který může zachránit jeho i zemi, Achaz se pokusil navázat přátelství s Tiglat-pileserem III., nepřitelem svých nepřátel. Asyrský král s radostí vyhověl jeho prosbě o pomoc proti Sýrii a Izraeli. Tiglat-pileser dostal od Achaze nejen bohatý úplatek, ale měl i dobrou záminku táhnout s vojskem proti Sýrii, což samozřejmě neodkládal. (2 Kr 16,9) Moc syrsko-izraelského spojení byla zničena. Krátkou dobu se zdálo, že Achaz Judsko zachránil.

Toto Achazovo jednání by nás nemělo překvapit, protože to byl jeden z nejhorších králů, jaké kdy Judsko mělo. (viz 2 Kr 16,3.4; 2 Pa 28,2-4)

3. Když si přečteme, jaký byl Achaz král, pochopíme, proč reagoval tak, jak reagoval. Co si z toho můžeme vzít do svého osobního života? Když neposloucháme Pána Boha nyní, na základě čeho si můžeme myslet, že až přijdou zkoušky, naše víra obstojí?

Přehled dne: Achaz začíná vládnout v Judsku.

Izrael a Sýrie proti Judsku.

Judsko a Asýrie proti Izraeli a Sýrii.

SNAHA ZASTAVIT KRÁLE – IZ 7,3-9

Zatímco Achaz zvažoval své politické možnosti, jak odvrátit hrozbu Izraele a Sýrie, Bůh věděl to, co on ne. Za prvé, byl to Bůh, kdo dovolil, aby se Achaz dostal do těchto problémů. Chtěl ho tak potrestat a přivést k rozumu. (2 Pa 28,5.19) Za druhé, i když se z lidského hlediska zdála žádost o pomoc u Tiglat-pilesera rozumnou a lákavou, Bůh věděl, že judské království se tím dostane pod cizí nadvládu, z níž se již nikdy nevymaní.

Šlo skutečně o mnoho. Hospodin proto poslal Izajáše, aby krále Achaze zastavil a přemluvil, aby se nespojoval s králem Asýrie. (Podle všeho tehdy, když byl zkontrolovat jeruzalémský vodovod pro případ obléhání.)

1. Proč Hospodin přikázal Izajáši, aby s sebou vzal i svého syna Šearjašúba? Iz 7,3

Achaz se zřejmě vylekal, když ho Izajáš pozdravil a představil mu svého syna jménem „Ostatek se vrátí“. Ostatek čeho? Odkud se vrátí? Protože chlapcův otec byl prorok, jméno znělo jako děsivé poselství Boží. Bylo o lidu, který půjde do zajetí? Anebo to bylo poselství o návratu k Bohu v tom smyslu, že lid bude činit pokání? (Sloveso „navrátit se“ může také znamenat činit pokání.) Boží poselství pro Achaze tedy znělo: Ty sám svým počínáním rozhodneš, co bude toto proroctví znamenat. Buď se odvrátíš od svých hříchů, anebo půjdeš do zajetí, odkud se vrátí jen ostatek. Rozhodnutí je na tobě!

2. Jaké bylo Boží poselství Achazovi v této situaci? Iz 7,4-9

Nebezpečí ze strany Sýrie a Izraele pomine a Judsko bude ušetřeno. Království, která Achaz považoval za obrovské žhavé sopky, byla v Božích očích jen „dvěma čadícími oharky“. (v. 4) Achaz vůbec nemusel prosit o pomoc Asýrii.

K tomu, aby se Achaz rozhodl správně, potřeboval důvěřovat Bohu a jeho zaslíbením. Pokud chtěl obstát, musel věřit. (v. 9) Slova „věřit“ a „obstát“ mají v hebrejštině stejný základ. Tentyž základ má také slovo „pravda“ (to, co je spolehlivé a důvěryhodné) a slovo „amen“ (stvrdit to, co je pravdivé, důvěryhodné). Achaz potřeboval mít jistotu, aby se správně rozhodl; potřeboval důvěřovat, aby opět získal sebedůvěru.

3. Zamysli se nad poslední částí verše Iz 7,9. Proč jsou víra a důvěra tak důležité, aby člověk „obstál“? Obstál v čem? Jak tento princip aplikovat v křesťanském životě?

Přehled dne: Achazovy politické těžkosti způsobil Hospodin.
Jméno Izajášova syna – poselství o budoucnosti národa.
Achaz nemá víru k správnému rozhodnutí.

DALŠÍ PŘÍLEŽITOST – IZ 7,1.10-13

Protože Achaz neodpověděl na Izajášovu výzvu k víře, Bůh dal králi z milosti další příležitost. Skrze proroka ho vyzval, aby si žádal znamení od Hospodina, „buď dole z hlubin nebo nahoře z výšin“. (v. 11) To je jedno z největších pozvání k víře, jaké kdy člověk dostal. Na rozdíl od různých loterií a sázek Bůh v dodatcích neuvedl žádná omezení. Svoji nabídku dokonce neohraničil ani polovicí svého království, jak to bývá v případě pozemských vládců, kteří takto vyjadřují horní hranici své velkorysosti. (srov. Est 5,6; 7,2; Mk 6,23) Bůh byl připraven a ochoten použít všechny možnosti nebe a země pro to, aby tento bezbožný král uvěřil! Jako znamení si Achaz mohl vyžádat i horu zlata anebo tolik vojáků, kolik je písku na břehu Středozemního moře.

1. Jak reagoval Achaz na tuto Boží výzvu? Iz 7,12

Na první pohled vypadá Achazova odpověď velmi zbožně a uctivě. Jakoby nechtěl Pána Boha pokoušet, jak to před stoletími dělali Izraelci na poušti. (Ex 17,2; Dt 6,16) Rozdíl byl v tom, že nyní vyzval krále Bůh, aby ho vyzkoušel. (Mal 3,10) Bůh by se radoval, kdyby král přijal nabídku na takový štědrý dar, a vůbec by to nepovažoval za pokoušení své trpělivosti. Achaz však nechtěl Bohu dovolit, aby mu pomohl uvěřit. Dveře svého srdce zavřel na závoru, aby víra nemohla proniknout dovnitř.

2. Jak reaguje Izajáš na králova slova? Iz 7,13

Izajáš připomíná, že když král odmítl vyzkoušet Boha, aby ho snad „neunavil“, jak se mu zdálo, tím ho vlastně unavil. Nejproblematičtějším prvkem tohoto verše je však to, že Izajáš se tady zmiňuje o „mém Bohu“, což je v kontrastu s veršem 11, kde prorok vyzývá krále, aby si žádal znamení od „svého Boha“. Achaz odmítl Boží nabídku. Zavrhl tak vlastně Hospodina, který se nestal jeho Bohem. Hospodin byl Bohem Izajáše, ale ne Achaze.

3. Co nám dnešní stať vypráví o Boží trpělivosti a ochotě zachránit všechny? Co nám říká o slepotě a tvrdosti lidského srdce, které se nepodřídí zcela Bohu? Myslíš si, že Achaz by uvěřil, kdyby mu Bůh dal znamení, které by si vyžádal?

Přehled dne: Znamení od Boha – další příležitost pro Achaze, aby uvěřil.
Překvapivě „zbožný a uctivý“ Achaz.
Achaz nechtěl uvěřit, a nechtěl ani věřit.

ZNAMENÍ SYNA – IZ 7,14

Nabídka znamení, která by sahala do hlubin dole nebo nahoru do výšin, Achazem nepohnula. A tak, když Bůh říká, že on sám dá znamení (Iz 7,14), snad bychom čekali, že to bude něco tak úžasného a závrtného, co mohla vymyslet jen Boží fantazie.

K našemu velkému překvapení je tím znamením syn. Jak však mohla „panna“ porodit dítě a nazvat ho Immanuel, aby se stalo biblickým znamením?

1. Kdo je tou ženou a kdo je její dítě? Iz 7,14

Starý zákon nikde nemluví o naplnění tohoto významného proroctví takovým způsobem, jak to vidíme u znamení, která dostali jiní lidé, například Gedeón. (Sd 6,36-40) Uvádíme proto některé možnosti jeho naplnění, které vyplývají pouze ze Starého zákona:

1. Protože výraz pro „pannu“ naznačuje mladou ženu, která byla ve věku, že se mohla vdát, mnozí předpokládají, že jde o vdanou ženu, která žila v Jeruzalémě, snad manželku Izajáše. Iz 8,3 zaznamenává narození Izajášova syna, který se narodil „prorokyni“. Tohoto syna však nazvali „Maheš šalal chaš baz“, a ne „Immanuel“. (Iz 8,1-4) A přece jsou životy těchto dvou chlapců podobny v tom, že dřív, než dorostou do věku, kdy se budou umět rozhodnout pro dobro anebo zlo, Sýrie a severní Izrael budou zničeny. (Iz 7,16; 8,4)
2. Někteří se domnívají, že Immanuel je Chizkijáš, Achazův syn, který po něm nastoupil na trůn. Avšak jméno Immanuel není ani jednou použito v souvislosti s Chizkijášem.
3. Protože Immanuel představuje něco tajemného a jeho jméno, běžně překládané „Bůh s námi“, se týká Boží přítomnosti, mohlo by jít o téhož syna, který je vzpomínán jako výjimečné dítě i v Iz 9 a 11. Kdyby tomu tak bylo, jeho vznešený popis – jako Bůh a „kořen Jišajův“ (Iz 9,6; 11,10) – převyšuje všechno, co bychom mohli připsat králi Chizkijáši, i když to byl dobrý král.
4. Při porodu nevdané dospělé ženy přichází na svět nemanželské dítě, které je vlastně důsledkem jejího nevázaného života. (Dt 22,20.21) Proč by si Bůh za znamení probouzející víru vybral takového dítě?

Nový zákon ztotožňuje Immanuele s Ježíšem (Mt 1,21-23), který se narodil zaslíbené, ale nevdané panně – a to zázračným způsobem a v čistotě. Ježíš je také Boží Syn (Iz 9,6; Mt 3,17), „výhonek“ a „kořen“ Jišajův. (Iz 11,1.10; Zj 22,16) Snad žil nějaký starší „Immanuel“, jehož růst a vývoj měl Achazovi připomínat aktuálnost naplnění proroctví a který sloužil jako Kristův předchůdce. Nevíme. Víme však to, co vědět potřebujeme: „Když se však naplnil stanovený čas, poslal Bůh svého Syna, narozeného z ženy...“ (Ga 4,4), aby nás obdařil svojí přítomností.

2. Může nám být uprostřed tohoto chladného a bezcitného světa zdrojem útěchy to, že Kristus se stal jedním z nás?

Přehled dne: Když Achaz nechce, Bůh dá znamení.
Immanuel v SZ.

„S NÁMI JE BŮH!“ – IZ 7,14

Podobně jako jména Izajášových dětí (Šear Jašub – „Ostatek se vrátí“ a Maher šalal chaš baz – „Rychlá kořist – náhlý lup“), i jméno Immanuel má svůj význam. Doslovně znamená „Bůh s námi“. Všeobecně používanému překladu „Bůh s námi“ však chybí něco důležitého. Podobně jako ostatním hebrejským jménům tohoto druhu, i v tomto případě chybí sloveso. Musíme si doplnit tvar slovesa „býti“, protože v hebrejštině neexistuje. Jméno „Immanuel“ bychom proto měli překládat „Bůh je s námi“. (srov. Iz 8,10) Podobně i ve jménu „Ježíš“ (řecký tvar zkráceného hebrejského jména Jehošua anebo Jozue), které znamená „Hospodin je spasení“, je opět doplněno slovesem.

Jméno Immanuel však není až tak abstraktní. Je to zaslíbení, které se naplňuje v přítomnosti: „Bůh je s námi!“

1. Jaký význam má pro tebe zaslíbení, že Bůh je s námi?

Lepší povzbuzení, útěchu a jistotu ani nemůžeme mít. „Bůh neslibuje, že jeho lid nebude prožívat těžkosti a trápení, ale to, že bude s nimi. Žalmista prohlašuje: »I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty. Tvoje berla a tvá hůl mě potěšují.« (Ž 23,4)

Bůh říká: »Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí.« (Iz 43,2)

Kde byl Bůh, když Danielovi tři přátelé byli vhozeni do ohně? Byl s nimi v ohni. (Da 3,23-25) Kde byl Bůh, když Jákob těžce zápasil za svítání? Byl vedle něj; byl tak blízko, jak jen to šlo. (Gn 32,24-30)

I když se Bůh nyní nezjevuje viditelně, zkušenosti svého lidu prožívá s ním. Kde byl Bůh, když dav odsoudil Štěpána? Štěpán »...uzřel Boží slávu i Ježíše, jak stojí po pravici Boží.« (Sk 7,55) Když Ježíš vystoupil na nebesa, »...usedl po pravici Božího majestátu na výsostech.« (Žd 1,3) Proč v této těžké situaci, když byl Štěpán kamenován, Ježíš stál? Morris Venden napsal: »Ježíš v této situaci nemohl zůstat sedět.« (Roy Gane)

2. Jak čelíme těžkostem a zkouškám, když máme zaslíbení, že Bůh je s námi? Je v tom rozdíl? Jak nám pomáhá vědomí jeho přítomnosti?

Přehled dne: I pro nás je aktuální zaslíbení ve jménu Immanuel.

Bůh nás nezavazuje těžkostí.

Bůh stojí v těžkostech při nás.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Dají mu jméno Immanuel..., Bůh s námi.« (Mt 1,23). Bůh nám dal poznat světlo své slávy ve tváři Kristově. (2 K 4,6) Ježíš Kristus byl od věčnosti jedno s Otcem, byl »obrazem Božím«, ztělesněním Boží velikosti a vznešenosti, »odleskem Boží slávy«. Přišel na svět proto, aby nám zjevil Boží slávu, aby na zem zatemněnou hříchem přinesl světlo Boží lásky, aby byl »Bohem s námi«. Proto o něm prorok řekl: »Dají mu jméno Immanuel.« (TV 9)

„Dobré by bylo bývalo pro království Judské, kdyby byl Achaz přijal toto poselství jako poselství z nebes. Rozhodl se však, že se spolehne na lidskou sílu, a hledal pomoc u pohanů. V zoufalství vzkázal Tiglat-pileserovi, králi asyrskému: »Služebník tvůj a syn tvůj jsem, přitáhni a vysvobď mne z ruky krále syrského, a z ruky krále izraelského, kteříž povstali proti mně.« (2 Kr 16,7) Žádost byla podepřena bohatými dary z královské pokladnice a ze skladiště chrámu.“ (PK 215; PK 329)

Diskusní otázky:

- 1. Je správné žádat Boha o znamení, když činíš důležité rozhodnutí? Jaké nebezpečí se v tom může skrývat?**
- 2. Je dobré hledat pomoc a oporu u člověka? Uvědomuješ si však hranice lidských možností?**
- 3. Ruský spisovatel Lev Nikolajevič Tolstoj svému příteli jednou napsal, že „když si člověk uvědomí, že konec všeho je smrt, potom neexistuje nic horšího, než je život“. Jak vědomí, že „Bůh je s námi“, řeší tento problém?**

Shrnutí

Bůh přivedl bezbožného krále Achaze do těžké situace, kdy se musel rozhodnout, bude-li věřit, anebo nebude. I když mu Hospodin nabídl, že si může vyžádat znamení, jaké ho jen napadne, král nedovolil, aby mu Bůh dal důvod věřit. Jako „přítel“ asyrského krále se raději rozhodl požádat o pomoc jeho.

TVRDÁ ŠKOLA OMYLŮ

Základní verš

„Budu očekávat Hospodina, ačkoli skryl tvář před domem Jákobovým, s nadějí budu na něho čekat.“ Iz 8,17

Síla lásky.

„Při požáru budovy v New York City's Harlem sedělo slepé děvčátko v okně čtvrtého poschodí. Hasiči byli zoufalí. Nevěděli, jak by děvčátko přinutili, aby skočilo do připravené sítě, kterou však nemohlo vidět. S hasičským autem se zase mezi budovy dostat nemohli.

Konečně přišel otec. Vzal do ruky megafon a volal: »Neboj se, moje malá, tady je tvůj tatka. Pod tebou jsme připravili záchranou síť. Teď vyskoč a neboj se, my tě chytíme.« Děvčátko poslechlo. Bylo tak klidné a uvolněné, že při pádu ze čtvrtého poschodí si nezlomilo žádnou kost a nenatrhlo žádný sval. Svému otci plně důvěřovalo. Když zaslechlo jeho hlas, poslechlo ho, protože bylo přesvědčeno, že pro ni chce to nejlepší.“ (Michael P. Green, 1500 Illustrations for Biblical Preaching, 135)

I Bůh předkládá mocné důkazy o tom, že chce pro své děti to nejlepší. Žel, že ony odmítají jemný proud jeho laskavých slov, jakými k nim zpočátku promlouvá. Proto musí někdy použít i buráčení a záplavu ostrých slov.

Jak se můžeme poučit z chyb druhých?

Týden ve zkratce:

Jaké pohromy postihly severní království?

Jak skončilo spojenectví krále Achaza s Asyřany?

Jakou naději jim i v tomto neštěstí a trápení nabídl Hospodin?

Co to znamená milovat Boha a bát se ho?

Co nám Boží slovo říká o nebezpečí spiritismu?

Cíl úkolu:

Na příkladu Achaza dokázat popsat 5 znaků člověka bez víry v Hospodina:

hledá lidské řešení,

žije ze strachu, a ne z víry,

žije bez naděje,

žije jen pro tento svět,

komunikuje s „oním“ světem.

PROROCTVÍ SE NAPLNILO – IZ 7,14-16

V Iz 7,14-16 je postava Immanuele znamením, které přímo souvisí s Achazovou těžkou situací: Dříve než dítě Immanuel bude schopno rozlišovat mezi dobrým a zlým, „bude opuštěna země, z jejíž obou králů máš hrůzu“. (v. 16) To je zmínka o králich Sýrie a severního Izraele (srov. Iz 7,1.2.4-9) a znovu zopakované Boží zaslíbení, že jejich moc co nevidět skončí.

1. Proč se Izajáš zmiňuje o „smetaně a medu“, které bude chlapec jíst? Iz 7,15

Podle proroctví úroda a judská pole budou zničena Asyřany. (v. 23-25) Obyvatelé Judska, včetně starozákonního Immanuele – ať už se toto proroctví vztahovalo na kohokoliv (v. 14.15) – budou nuceni vrátit se ke stravě kočovných nomádů. (v. 21.22) I když budou chudobní, budou mít dost jídla, aby přežili.

2. Kdy se toto proroctví o Sýrii a severním království vyplnilo? 2 Kr 15,29.30; 16,7-9; 1 Pa 5,6.26

Toto Izajášovo proroctví bylo vysloveno asi roku 734 př. Kr. Za úplatek, který dal Achaz asyrskému králi, udělal Tiglat-pileser III. to, co by byl pravděpodobně udělal i tak – rozbil koalici na severu, dobyl galilejskou a zajordánskou oblast na severu Izraele a odvěkl obyvatelstvo do zajetí. Tato území změnil v asyrské provincie (734-733 př. Kr.). Ostatek Izraele se zachránil, když se po vraždě krále Pekacha Hóšea vzdal a začal platit poplatky. V roce 733 a 732 př. Kr. Tiglat-pileser dobyl Damašek, hlavní město Sýrie. Potom se i Sýrie stala asyrskou provincií. A tak v roce 732 př. Kr., asi dva roky po Izajášově předpovědi, byli dva králové, kteří ohrožovali Achaze – Sýrie a Izrael –, neodvratně poraženi.

Zanedlouho po tom, co v roce 727 př. Kr. Šalmaneser V. vystřídal na trůnu Tiglat-pilesera III., izraelský král Hóšea se vzbouřil proti Asýrii, čímž spáchal politickou sebevraždu. V roce 722 př. Kr. dobyli Asyřané hlavní město Samaří a tisíce Izraelců deportovali do Mezopotámie a Médie, kde je časem pohltila místní populace a oni ztratili svoji identitu (srov. Iz 7,8 – po 65 letech Efrajim přestane být národem). Bůh předpověděl, co se stane s Judovými nepřáteli. Achazovi však připomenul, že se to stane, aniž by prosil o pomoc Asýrii.

3. Představ si, že bys tehdy, když se to všechno událo, žil v severním království. Neztratil bys víru? Co můžeme udělat dnes pro to, abychom neztratili víru, až přijdou těžkosti?

Přehled dne: Textové souvislosti proroctví.
Historické souvislosti proroctví.

PŘEDPOVĚDĚNÉ NÁSLEDKY – IZ 7,17-25

1. Přečti si Iz 7,17-25. Co předpověděl Hospodin o judské zemi? Proč by nás takový závěr neměl překvapit?

Pro Achaza, asi více muže strachu než víry, bylo dobrou zprávou od Hospodina, že Sýrie a Izrael bude zničen. Špatnou zprávou pro něj bylo, že Asýrie, jeho spojenec a „přítel“, kterého se rozhodl požádat o pomoc, se mu stane mnohem nebezpečnějším nepřítelem než Sýrie a Izrael. Protože Achaz odmítl vysvobození, které mu Bůh nabídl, měl zaručenou porážku. Kdyby Achaz myslel na to, že se mu právě hrouť celý svět, všechno by bylo dopadlo ještě hůř.

„Lépe utíkat se k Hospodinu, než doufat v knížata.“ (Ž 118,9) Jak mohl Achaz uvěřit tomu, že Tiglat-pileser III. se spokojí s tím, že mu budou patřit země na severu, a Judsko nechá na pokoji? Asyrské spisy, jako například kroniky samotných asyrských králů, svědčí o tom, že jejich touha po moci byla nenasytná.

2. Přečti si 2 Kr 16,10-18 a 2 Pa 28,19-25. Co král Achaz udělal? Jaký duchovní princip v tom nacházíme? Proč by nás královo jednání nemělo překvapit?

2 Pa 28,19-25 velmi stručně shrnuje události, které se staly, protože Achaz požádal o pomoc Asýrii a nespolehal se na Hospodina.

3. I my máme sklon věřit tomu, co vidíme, cítíme a čeho se můžeme dotýkat – tedy věcem tohoto světa. A přece, jak jsme poznali, věci tohoto světa mizí a zanikají. (viz 2 K 4,18) Co nám chce uvedený verš povědět? Jak ho můžeme aplikovat? Jak se tím změní náš život?

Přehled dne: Proroctví o Judsku.

Achaz jedná ze strachu, a ne z víry.

Když vidíme jen očima, jednáme ze strachu.

+

CO SE SKRÝVÁ ZA JMÉNEM? – IZ 8,1-10

Umíš si představit, že bys s Izajášovým druhým synem hrál například volejbal? Než bys zavolal: „Maher šalal chaš baz, přihraj!“ už by bylo pozdě. Význam tohoto jména je možná ještě delší než jméno samotné: „Rychlá kořist – náhlý lup“.

1. Poselství tohoto jména jasně naznačuje rychlou porážku. Kdo koho porazí? Iz 8,4

Iz 8,1-10 zdůrazňuje poselství sedmé kapitoly. Dříve než dítě doroste, kořist z hlavního města Sýrie a severního Izraele bude odvečena do Asýrie. A navíc, jestliže Judsko odmítlo Boží poselství o bezpečí a jistotě znázorněné poklidně tekoucími vodami šiloašskými v Jeruzalémě, zaplaví ho mohutná síla Asýrie představená obrovským množstvím vody řeky Eufrat.

Protože Achaz hledal pomoc u Asýrie, jména Izajášových synů se týkají Judska a severního Izraele: „Rychlá kořist – náhlý lup“, ale i „Ostatek se navrátí“. Proč měli naději? Protože zaslíbení „Bůh je s námi“ zůstává (v. 10), i když Asýrie obsadí zemi Emmanuele. (Iz 8,8) To je základní téma, s kterým se setkáváme v celé knize proroka Izajáše. I když soudy v podobě válečných katastrof, utrpení a vyhnanství dopadnou na Boží nepřátele v Judsku i v ostatních národech, Bůh bude stále s věrným ostatkem svého lidu a navrátí je do země.

2. Proč nám Izajáš oznamuje jméno dítěte a informuje nás o manželském vztahu se svojí ženou („prorokyní“)? Iz 8,1-3

Čas, v kterém se tento syn narodil, byl velmi důležitý vzhledem k tomu, že tento syn měl být znamením. Od doby, co byl počat a narodil se, až po okamžik, kdy Asýrie porazí Sýrii a Izrael, uplyne méně času, než kolik je potřebné, aby chlapec dosáhl věku, kdy dokáže zavolat na svého otce anebo matku. (v. 4) Když Izajáš oznamuje jméno chlapce ještě před jeho početím, toto dítě a jeho jméno se stává veřejným proroktívím, jehož pravdivost bude ověřena budoucími událostmi.

3. Lid, který se hlásil k Bohu, se dopouštěl stále stejných chyb. Bůh byl naproti tomu stále ochoten svůj lid zachránit. Co nám to zvěstuje do situací, když v našem duchovním životě prožíváme selhání a pády?

Přehled dne: Jméno dítěte ohlašuje těžkosti pro Judsko.
Ať se děje cokoliv, Bůh zůstává s ostatkem.

KDYŽ SE BOJÍME BOHA, NIČEHO SE NEMUSÍME BÁT – IZ 8,13

„Jediná věc, které se musíme bát, je strach samotný,“ řekl ve svém prvním inauguračním projevu americký prezident Franklin D. Roosevelt národu zmalomyslněnému velikou krizí. Izajášovo poselství sklíčenému lidu zní: Když se bojíme Hospodina, nemusíme se ničeho bát.

Hospodin upozornil Izajáše, aby se nebál toho, čeho se bojí jeho lid, ale aby se bál jeho. (Iz 8,12.13) Tato myšlenka má v celém Písmu důležité místo. Například ve Zj 14,6-12 čteme poselství tří andělů, kteří zvěstují celému světu: „Bojte se Boha a vzdejte mu čest.“ Nebojte se a nevzdávejte čest pozemským mocnostem, popsáným ve Zj 13.

1. Co to znamená „bát se Boha“? Jak to souvisí s přikazem milovat jej? Mt 22,37

Pravá bázeň před Bohem znamená, že ho uznáváš za svrchovaného vládce vesmíru. Ať už ho miluješ, anebo ne, tato bázeň vítězí nad jakýmkoliv jiným strachem. Jestli Bůh stojí na tvé straně, bez jeho dovolení se tě nikdo nemůže ani dotknout. Jestli ses však proti němu vzbouřil a on je proti tobě, můžeš utíkat kam chceš, nikde se neukryješ!

2. Je myšlenka, že se máme Boha bát, v protikladu s 1 J 4,18: „Láska nezná strach; dokonalá láska strach zahání, vždyť strach působí muka, a kdo se bojí, nedošel dokonalosti v lásce.“?

Existují různé druhy strachu. Pokud je tvůj přítel, s kterým se máte navzájem rádi, náramně silný, nebojíš se tohoto člověka v tom smyslu, že by ti mohl ublížit, ale uznáváš jeho sílu a máš před ním respekt.

3. Jako křesťané nemáme milovat věci tohoto světa, tedy to, co milují nevěřící. (1 J 2,15) Existují věci, kterých se svět bojí, a my, křesťané bychom se jich bát neměli? Pokud ano, co to je a proč bychom se toho neměli bát? A naopak, čeho se svět nebojí a my, jako křesťané, bychom se toho měli bát? Viz např. Mt 10,28; Jr 10,2.3

Přehled dne: Bázeň není strach
Bázeň úzce souvisí s láskou.
Bázeň před Bohem je rovnováha lásky a úcty.

ZOUFALÉ SPOLEHÁNÍ NA DUCHY ZEMŘELÝCH - IZ 8,19-22

1. Před čím varují uvedené verše? Jak to souvisí s králem Achazem? Shrň svoje myšlenky. Iz 8, 16-22

Achaz padl velmi hluboko. Oddal se pohanskému náboženství, které bylo silně okultní. (2 Kr 16,3.4.10-15; 2 Pa 28,2-4.23-25; srov. Dt 32,17 – „obětovali démonům“ – 1 K 10,20) Je pozoruhodné, že různé prvky moderní magie jsou podobné rituálům, které se v té době praktikovaly na Blízkém východě, jak o tom svědčí starověké mimobiblické spisy. Dokonce i mnohé současné praktiky hnutí New Age jsou v podstatě moderními projevy těchto starověkých okultních praktik.

Izajášův popis zoufalství, které je důsledkem toho, že se lid spoléhá na duchy, a ne na Hospodina, se také dotýká Achaza. (2 Pa 28,22.23) Izajáš říká, že lid bude zuřit a zlořečit svému králi. (Iz 8,21) Tím chtěl Achaza napomenout, že lid ho bude proklínat za to, že národ dovedl k okultismu. Když Achaz zemřel, udělalí výjimku, protože vůči němu ztratili úctu a „nevnegli ho do hrobů králů izraelských.“ (2 Pa 28,27)

2. Co říkají uvedené verše o okultismu? Lv 20,27; Dt 18,9-14

Oddělit se od okultismu je věc věrnosti vůči Bohu. 1 Pa 10,13.14 aplikuje tento princip na případ krále Saula: „Tak zemřel Saul pro svoji zpronevěru; zpronevěřil se Hospodinu, protože nedbal na Hospodinovo slovo. Dokonce se dotazoval věšteckého ducha. Hospodina se nedotazoval, proto jej Hospodin usmrtil a převedl království na Davida, syna Jišajova.“

3. Zamysli se nad svým životem a vlivy, které působí kolem nás. Do jaké míry jsme vystaveni vlivům okultismu a různým projevům spiritismu? I když se jim nemůžeme vyhnout úplně, co můžeme udělat pro to, abychom jejich vliv na sebe a svoji rodinu co nejvíce minimalizovali?

Přehled dne: Achaz přijímá pohanské okultní praktiky.
Achaze zavrhl i lid, nejen Bůh.
Okultismus kolem nás.

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Velké drama věků si přečti kapitolu „Můžeme mluvit s mrtvými?“. (359-365)
 „V době starého Izraele někteří lidé tvrdili, podobně jako dnes spiritisté, že se stýkají s mrtvými. Avšak »věštecké duchy«, jak nazývali tyto návštěvníky z jiných světů, prohlašuje Bible za »démony«. (srov. Nu 25,1-3; Ž 106,28; 1 K 10,20; Zj 16,14) Komunikaci s takovými duchy Hospodin označil jako ohavnost a zakázal ji pod trestem smrti. (Lv 19,31; 20,27) Dnes se lidé usmívají i názvu čarodějnictví. Názor, že lidé mohou komunikovat s démony, pokládají za středověkou bajku. Spiritismus, který má statisíce, ba miliony přívrženců a pronikl i na vědecká pracoviště, do církví, do zákonodárných sborů i vládnoucích kruhů, není nic jiného než čarodějnictví ve starých dobách odsouzené a zakázané – a dnes oživené v nové podobě.“ (VDV 362)

Diskusní otázky:

- 1. Diskutujte o pronikání spiritismu do filmů, knih, televize a moderní kultury. Zřejmě tomu úplně nezabráníme. Jak však upozornit jiné na toto nebezpečí, které mnozí považují jen za neškodnou zábavu? Proč je velmi důležité znát pravdu o stavu mrtvých, pokud se chceme uchránit před těmito podvodny?**
- 2. Přečti si Iz 8,20. Vyprávěj tento verš vlastními slovy a napiš si ho. Ve třídě se podělte o své parafrázované znění tohoto verše. Co nám chce Bůh povědět?**
- 3. Zamysli se nad tím, co to znamená: Pána Boha milovat a současně se ho bát. Do jaké míry pramení naše láska k němu z této bázně? Anebo je to naopak – bázeň vyvěrá z lásky?**

Shrnutí

Prostřednictvím slov Izajáše, jeho činů, ba i jeho rodiny Bůh připomínal a potvrzoval poselství výstrahy a naděje: Jediná bezpečná cesta je důvěřovat, že Bůh ví, co dělá. On miluje a má moc vést, chránit a postarat se o ty, kteří mu to dovolí. Ty, kteří se obrátí k jiným silám, čeká jen úzkost a beznaděj.

VLÁDCE POKOJE

Základní verš

„Neboť se nám narodí dítě, bude nám dán syn, na jehož rameni spočine vláda a bude mu dáno jméno: Divuplný rádce, Božský bohatýr, Otec věčnosti, Vládce pokoje.“ Iz 9,5

Pokoj, pokoj, když není pokoje.

„Když Dr. Robert Oppenheimer, který řídil výrobu první atomové bomby, vystoupil před kongresem Spojených států, dostal otázku, jestli existuje nějaký obranný systém, který by lidstvo ochránil před touto zbraní.

„Jistě,“ odpověděl velký fyzik. „Je to...,“ Dr. Oppenheimer se zkoumavě zahleděl na obecenstvo, které ztichlo a napjatě očekávalo jeho odpověď. Potom tiše dopověděl: „Pokoj a mír.“ (Paul Lee Tan, Encyclopedia of 7 700 Illustrations)

Dosažení trvalého míru a pokoje je odvěký sen lidstva. Odhaduje se, že od té doby, co se začaly psát dějiny tohoto světa, na zemi byl mír pouze asi 8 procent času. Porušených bylo nejméně osm tisíc smluv a dohod. Za polovinu století, které následovalo po skončení první světové války, kterou mnozí pokládali za konec všech válek, na každý rok války připadají jen dvě minuty míru.

Alfred Nobel, vynálezce dynamitu, založil roku 1895 nadaci, která odměňuje osobnosti, které se významnou měrou přičinili o zachování míru. V posledních letech však Nobelovou cenu míru získali i ti, kteří se nějakým způsobem účastnili na válečných konfliktech.

V tomto úkole se dozvíme, kdo jediný může lidstvo obdarovat pravým a trvalým mírem.

Týden ve zkratce:

Kdo je předpověděným dítětem z Iz 9?

Jaké vysvobození přinese?

Jakým způsobem jsou v Iz 11 představeny oba Kristovy příchody?

Cíl úkolu:

Pochopit, že díky novozákonnímu zjevení můžeme vidět obraz Ježíše ve Starém zákoně.

Odhalit narážky na Mesiáše v Iz 8 až 11.

Ztotožnit osobu a dílo starozákonního Mesiáše s Ježíšem Kristem.

KONEC BEZNADEJE V GALILEJI – IZ 9,1-5

1. V jakém protikladu je verš Iz 9,1 (Iz 9,2 – PBK) s předcházejícími verši?

Iz 8,21.22 popisuje úzkost a beznaděj těch, kteří se obrátili k okultismu, ne k pravému Bohu. Ať se podívají kamkoliv, vidí jen „soužení a temnotu, skličující ponurost, šerý soumrak, do něhož budou zahrnutí“. (v. 22) Přejde však čas, kdy „nad těmi, kdo sídlí v zemi šeré smrti, zazáří světlo“. (Iz 9,1) Obyvatelé Galileje dostali čest stát se příjemci zvláštního požehnání – uvidí „velké světlo“. (v. 1) Národ se rozhojní a bude se radovat, protože Bůh zlomí „prut jeho poháněče“. (v. 3)

V těchto verších je vzpomínána oblast Galilejského jezera, protože patřila mezi první dobytá území Izraele. Jako odpověď na Achazovu prosbu o pomoc obsadil Tiglat-pileser III. Galileu a zajordánské území severního Izraele a část obyvatel odvedl do zajetí. Tak se tato oblast stala asyrskou provincií. (2 Kr 15,29) Izajášovo poselství říká, že to, co bylo dobyt jako první, jako první uvidí vysvobození.

2. Prostřednictvím koho Bůh vysvobodí svůj lid? Iz 9,5.6

3. Kdy a jakým způsobem se naplnilo proroctví z Iz 9,1-5? Mt 4,12-25

Ne náhodou Ježíš nejprve působil v Galileji, kde rozdával naději, oznamoval dobrou zprávu o Božím království, uzdravoval nemocné a posedlé demony vysvobozoval z otroctví okultismu. (v. 24)

Právě tady vidíme krásný příklad toho, jak Bible prostřednictvím událostí, které se staly ve starozákonní době, předpovídá, co se stane v novozákonní době. Bůh spojil obrazy z jednoho období s obrazy z jiného období. Něco podobného nacházíme i v Mt 24, kde Ježíš spojuje zničení Jeruzaléma roku 70 po Kr. s koncem světa.

4. Jak bys odpověděl, kdyby se tě někdo zeptal, z čeho tě Ježíš vysvobodil? Jaké osobní svědectví můžeš vydat o Kristově moci ve tvém životě?

Přehled dne: Galilea jako první pocítila důsledky Achazovy politiky. První dobytá králem, ale první osvobozena Bohem. Galilea nejvíce pocítila důsledky Ježíšova přístupu.

DÍTĚ PRO NÁS – IZ 9,5.6

Toto je v pořadí třetí zmínka o narození v knize proroka Izajáše (narození Immanuele a Maher šalal chaš baze).

1. Čím je zvláštní dítě, které popisuje Iz 9,5.6?

Všimni si, že tento Zachránce má několik jmen a přívlastků, které ho různým způsobem charakterizují. Na starověkém Blízkém východě měli králové a božstva početná jména, která měla zdůraznit jejich velikost.

On je „Předivný“ (PBK). Totéž odpověděl anděl Hospodinův Samsonovu otci, když ho prosil, aby mu řekl své jméno. (Sd 13,18 – PBK) Když Manóach obětoval, anděl vystoupil vzhůru v plameni ohně. (v. 20) Hovoří se o něm jako o Bohu („Bůh silný“ – PBK) a věčném Stvořiteli („Otec věčnosti“).

On je Král z Davidova rodu a jeho království pokoje bude navěky.

2. Kdo jediné mohl být vzhledem k uvedeným přívlastkům tímto Dítětem? L 2,8-14

Někteří se pokoušeli ztotožnit toto dítě s králem Chizkijášem, avšak prorocká charakteristika zdaleka převyšuje jakoukoliv obyčejnou lidskou bytost. Hodí se jen na jedinou bytost – Ježíše Krista, Syna Božího a Stvořitele, který se narodil kvůli nám, aby nás zachránil a dal nám pokoj. Byla mu dána veškerá moc na nebi i na zemi. Je vždy s námi. (Mt 28,18-20) Zůstal Bohem a zároveň se stal člověkem, aby mohl soucítit s našimi slabostmi. (Žd 4,15) „Dítě se nám narodilo...“ jednou a navždy!

„Když Kristus přišel na tento svět, satan byl na zemi. Na cestě od jeslí až po Golgotu bojoval o každý centimetr. Satan obvinil Boha, že od andělů vyžaduje sebezapření, a přitom sám neví, co to znamená. Bůh sám by prý nepřinesl žádnou oběť pro jiné. Takovéto obvinění vznesl satan proti Bohu v nebi. Když byl z nebe vyhnán, vytrvale žaloval na Boha, že jeho nároky jsou přehnané a ani On sám by je nedokázal splnit. Kristus přišel na tento svět, aby tato falešná obvinění vyvrátil a zjevil Otce.“ (1SM 406.407)

3. Co nám tento citát říká o Božím charakteru?

Přehled dne: Třetí dítě v knize Izajáš.

Výjimečná jména dítěte.

Dítě s výjimečným posláním pro svět.

METLA BOŽÍHO HNĚVU – IZ 9,12

1. Ve verších Iz 9,7-10,34 si přečti, jaké trápení prožíval Boží lid. Srovnej to se zlořečenstvím v Lv 26,14-39. Proč Bůh trestal svůj lid postupně, ne najednou? Co to naznačuje o jeho charakteru a záměrech?

Kdyby Bůh chtěl zničit svůj lid, mohl je vydat Asyrským hned. On je však trpělivý, „nepřeje si, aby někdo zahynul, ale chce, aby všichni dospěli k pokání“ (2 Pt 3,9) Podobně jako v době soudců, i nyní Bůh dovolil, aby obyvatelé Judska a Izraele okusili některé důsledky své vlastní nerozumnosti, uvědomili si, co činí, a měli příležitost lépe se rozhodnout. Když stále setrvali v hříchu a zatvrzovali svá srdce proti Bohu i napomenutím, která jim posílal prostřednictvím svých poselů, odtáhl svojí ochrannou ruku. Oni však stále pokračovali ve vzpouře. Tak se to opakovalo znovu a znovu, až klesli tak hluboko, že Bůh už nic více pro ně udělat nemohl.

2. Jakých hříchů se lid dopouštěl? Proti komu? Kdo je vinen? Iz 9,8 – 10,2

To, co tady vidíme – a setkáváme se s tím v celé Bibli – je svoboda vůle. Bůh stvořil člověka jako svobodnou bytost (aby ho člověk mohl upřímně milovat). Ke svobodě patří i možnost činit zlo. I když nás Bůh přesvědčuje a zjevuje nám svoji lásku a charakter, dovolí také, abychom nesli ovoce svých nesprávných rozhodnutí – bolest, utrpení, strach, nepokoj atd. To proto, aby nám pomohl uvědomit si, že jsme sešli z cesty, kterou nás chtěl vést. Jak často se ale stává, že lidé se ani pak neodvrátí od hříchu a nepřijdou k Bohu. Svobodná vůle je nádherná věc, bez níž bychom nemohli být lidmi. Běda však tomu, kdo ji používá nesprávným způsobem.

3. Stává se někdy, že Bůh dopustí problémy, aby nás vrátil ze špatné cesty? Prožil jsi něco podobného?

Přehled dne: Metla Božího hněvu:
Boží napomenutí Božími posly
utrpení způsobené Bohem (např. Asýrie)
utrpení jako důsledek špatných rozhodnutí

PROUTEK A PAŘEZ – KOŘEN A VÝHONEK – IZ 11,5

1. Koho představuje „výhonek“, který vzejde „z Jišajova pařezu“? Iz 11,1; viz Za 3,8; 6,12

Iz 11,1 navazuje na obraz pokáceného stromu z Iz 10,33-34. „Jišajův pařez“ představuje myšlenku, že dynastie Davidova (syn Jišajův) ztratí svoji moc. (Srovnej Da 4,10-17; 20-26) Z pařezu, zdánlivě odsouzeného k zániku, však vyrostle „prutek“ anebo „výhonek“, což znamená, že z Davidova rodu povstane nový vládce.

2. Jak nový král z Davidova rodu odstraní následky hříchu a odpadnutí? Iz 11. kap.

Tento nový vládce myslí a jedná v souladu s Bohem, soudí čestně, trestá zlo a přináší soulad a pokoj. Když převezme vládu, Pán se opět vrátí, obnoví a sjednotí věrný ostatek (pozůstatek) Izraele a Judy. (srov. Iz 10,20-22) Vznikne silná a jednotná monarchie, jaká byla za dnů krále Davida, který porazil Pelištejce i ostatní národy. Nový vládce však bude větší než byl David, protože obnoví pokoj přímo v podstatě samého stvoření – dravá zvěř přestane být masožravou a v míru bude žít se zvěří, která byla předtím její kořistí. (Iz 11,6-9)

3. Na základě čeho předpokládáme v Iz 11 první a druhý příchod Ježíše Krista? Projdi si celý text a poznamenej verše, které ukazují na první a které na druhý příchod.

Díky tomu, co se odehrálo v Novém zákoně, tzn. Ježíšovo vtělení a jeho zaslíbení o druhém příchodu, můžeme jako křesťané rozeznávat v Iz 11 prvky prvního a druhého příchodu Ježíše Krista. Bez poznání novozákonních událostí by to nebylo možné.

Iz 11. kapitola tak představuje v jednom obraze první i druhý příchod Ježíše Krista. Velmi úzce spolu souvisí, protože jsou to dvě části jednoho celku, jakoby dvě strany jedné mince. Pokud má být plán spasení úplný, jsou nutné oba příchody – ten první, který se už udál, i ten druhý, na který čekáme jako na splnění všech našich nadějí, které jako křesťané máme.

Přehled dne: Nový obraz o zaslíbeném Mesiáši.

Mesiáš je Král z rodu Davidova.

Zaslíbený Král z rodu Davidova zřídí říši pokoje.

„POTĚŠIL JSI MĚ“ – IZ 12,2

Iz 12 je krátký žalm (píseň) chvály Bohu za jeho laskavé a mocné povzbuzení a útěchu. Tento žalm, který by měl znít z úst někoho z navraceného zbytku (pozůstatku), srovnává slíbené vysvobození s tím, co prožil Izrael při odchodu z Egypta. (Iz 11,16) Je podobný písni, kterou zpíval Mojžíš a Izraelci, když byli u Rákosového (Rudého) moře zachráněni před faraónovým vojskem. (Ex 15)

1. Srovnej tuto píseň v Iz 12 s písní Mojžíše a Beránka ze Zj 15,2-4. Za co obě oslavují Hospodina?

Iz 12,2 téměř identifikuje přicházejícího Vysvoboditele jako Hospodina – Ježíše. Zpívá: „Bůh je má spása“ a „Hospodin... stal se mou spásou“.

Novozákonní jméno Ježíš znamená „Bůh je spása“. (srov. Mt 1,21) Bůh činí stejné dílo záchrany jak ve Starém, tak i v Novém zákoně.

2. Jaký význam má myšlenka obsažená ve jménu Ježíš (Bůh je spása)?

Bůh nejen spasí (Iz 12,2), on sám je spása. Přítomnost Svatého Izraele v našem středu je nám vším. (v. 6) Bůh je s námi! Ježíš nejen dělal zázraky, ale stal se tělem a žil mezi námi. (J 1,14) Nejen nesl naše hříchy na kříž, ale stal se hříchem za nás. (2 K 5,21) On je nejen tvůrcem pokoje, ale on je náš pokoj. (Ef 2,14 – PBK)

Nelze se divit, že kořen Jišajův bude vztyčen jako korouhev národů. (Iz 11,10) Když bude vyvýšen na kříž, všechny přitáhne k sobě. (J 12,32.33) Pozůstatek (ostatek) se obrátí k „Bohu – bohatýru“, dítěti, které se narodilo kvůli nám. Je to „Vládce pokoje“. (Iz 10,21; 9,6)

3. Uvažuj o tom, že Ježíš je naše spasení. (Ř 3,24) Chce nám to říci, že vykoupení je v Ježíši; je to něco, co se stalo v něm. Vykoupení, které je v něm, si můžeme přivlastnit vírou, ne skutky, protože žádný skutek, který uděláme, není dost dobrý, aby nás vykoupil. Jen to, co vykonal Ježíš a co nám je vírou připočteno, nám může přinést vykoupení. Jak ti tato pravda dává naději a jistotu spasení zejména tehdy, když na tebe těžce doléhá pocit vlastní nehodnosti?

Přehled dne: Žalm oslavující Hospodina za záchranu.

To, co Bůh dělal v starozákonní době, dělá i dnes – zachraňuje nás.

Největší pokus o záchranu člověka byl vykonán v osobě a díle Ježíše Krista.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Každý otec na zemi miluje svého syna. Dívá se do jeho tváře a chvěje se při pomýšlení na nebezpečí, jaká ho v životě mohou potkat. Chtěl by ho ochránit před satanovou mocí, před pokušením a bojem. Bůh – k údivu nebe i země – poslal svého jediného Syna vybojovat ten nejtěžší a nejnebezpečnější boj, aby naše děti mohly s jistotou jít po cestě života. ‚V tom je láska.‘ (1 J 4,10) Dívte se, nebesa, žasni, země.“ (TV 28; DA 49)

„Byl to Kristus, kdo souhlasil s tím, že splní podmínky, které byly nezbytné pro spasení člověka. Žádný anděl, žádný člověk toto velké dílo vykonat nemohl. Musí být vyvýšen Syn člověka, protože jen ten, kdo má věčnou podstatu, může vykonat dílo vykoupení. Kristus souhlasil s tím, že se spojí s nevěrnými a hříšnými, že na sebe vezme lidskou přirozenost, vydá svoji vlastní krev a sám sebe přinese jako oběť za hřích. V nebeské radě byla zvážena vina člověka i hněv, který způsobil hřích. Naproti tomu Kristus oznámil své rozhodnutí, že splní podmínky nezbytné k tomu, aby padlé lidstvo mohlo mít naději.“ (E. G. Whiteová, Signs of the Times, 5. 3. 1896)

Diskusní otázky:

1. Pověděli jsme si, že Iz 11 představuje první a druhý příchod Ježíše Krista v jednom obraze. To nám alespoň z části pomáhá pochopit, proč někteří Židé nepřijali Krista při jeho prvním příchodu. Čekali totiž, že bude činit věci, které se stanou až při jeho druhém příchodu. Co nám to říká o tom, jak důležité je správně pochopit charakter Kristova příchodu? Jak mohou falešné názory, například na jeho druhý příchod, naladit lidi na satanův velký podvod při konci světa? V knize Velké drama věků se seznam s kapitolou 39.

Shrnutí

Za dnů proroka Izajáše, jehož jméno znamená „spasení Hospodinovo“, Bůh slíbil, že vysvobodí ostatek (pozůstatek) svého lidu z útlatku, do kterého se dostali v důsledku národního odpadnutí. Toto proroctví o naději nachází své definitivní naplnění v Ježíši, jehož jméno znamená „Bůh je spása“.

KDYŽ SI NĚKDO HRAJE NA BOHA

Základní verš

„Hle, to je náš Bůh. V něho jsme skládali naději a on nás spasil. Je to Hospodin, v něhož jsme skládali naději, budeme jásat a radovat se, že nás spasil.“ (Iz 25,9)

Iluze a pýcha. „Kazatel kázal o pýše. Žena, která kázání poslouchala, přišla za ním a řekla mu, že by ráda vyznala jeden velký hřích.

„Co to bylo za hřích?“ zeptal se jí kazatel.

„Pýcha,“ odpověděla žena, „poslední dobou jsem totiž každý den seděla asi hodinu před zrcadlem a obdivovala se, jak jsem krásná.“

„Ach,“ odpověděl kazatel, „to není pýcha. To jsou jen vaše iluze!“ (C. E. Macartney)

Od doby, kdy vznikl v srdci mocného anděla hřích, pýcha překračuje hranice reality (u andělů i u lidí). Nejhůře na tom jsou ti, kteří v sobě chovají duchovní pýchu. Jsou tak porušení, že mohou být zachráněni jen díky tomu, co pro ně udělá někdo jiný.

V tomto úkole budeme přemýšlet, kromě jiného, o původu pýchy a vyvyšování sebe – dvou prvních hříchů.

Týden ve zkratce:

Jaký bude úděl Babylonu?

Proč je hřích tak tvrdě potrestán?

Co způsobilo pád „třpytivé hvězdy“?

Který klíčový prvek rozlišuje pravé náboženství od falešného?

Zničí Bůh skutečně bezbožné?

Cíl úkolu:

Uvažovat nad událostmi a obrazy, které Izajáš používá k tomu, aby ukázal na nebezpečí a konec pýchy.

Nezapomenout, že hlavně pýcha ovlivňuje, jestli přijmu Boží dar spásy.

Podívat se, jak Nový zákon přebírá obrazy z knihy Izajáše a aplikuje je na konečné Boží vítězství nad hříchem.

SOD NAD NÁRODY – IZ 13,19

Zdá se, že třináctou kapitolou začíná nová část knihy, které dává Izajáš jako pisatel nový nadpis. (Iz 13,1; srov. 1,1; 2,1) Kapitoly 13–23 obsahují výroky o soudu nad různými národy.

1. Proč je jako první mezi proroctvími o národech vyneseno soud nad Babylonem?

V Iz 10,5–34 už byl vyneseno rozsudek nad Asýrií, která v Izajášových dnech představovala největší nebezpečí. I když v Iz 14,24–27 prorok stručně opakuje Boží záměr zlomit moc Asýrie, kapitoly 13–23 tlumočí hrozby proti jiným národům, z nichž nejvýznamnější je Babylon.

Díky bohatému kulturnímu, náboženskému a politickému dědictví starověku se z Babylonu stala velmoc, která si podrobila Judsko a jeho obyvatele poslala do vyhnanství. V době, kdy žil Izajáš, se z lidského pohledu zdálo nemožné, aby Babylon ohrožoval Boží lid. Větší část období Izajášova působení byl Babylon ovládnut Asýrií. Asyrští králové dobyli Babylon několikrát po sobě. Babylon se však nakonec přece stal obrovskou velmocí, která zničila judské království.

2. Přečti si Iz 13. Všimni si, jak silná slova jsou použita. Proč Bůh dovolí, aby se něco takového stalo? Určitě tam trpěli i nevinní lidé. (v. 16) Jak si vysvětlíme takové Boží jednání? Co nám tyto verše, jakož i všechny další, které popisují Boží hněv nad hříchem a zlem, sdělují o povaze hříchu a zla?

3. Jak vysvětlíš tuto vlastnost Božího milujícího charakteru? Polož si otázku: Nevycházel tento hněv skutečně z jeho lásky? Podívejme se na tento problém z jiného pohledu – z pohledu kříže, kde Ježíš nesl hříchy světa a trpěl více než kdokoliv jiný, dokonce více než ti „neviní“, kteří trpěli za hříchy svého národa. Jak nám Kristovo utrpení na kříži pomáhá najít správnou odpověď na tyto těžké otázky?

Přehled dne: V Božích rukou je i budoucnost Babylonské říše.

100 roků před vznikem novobabylonské říše Izajáš prorokuje o jejím konci.

Za Izajáše je Babylon území dobyté Asyřany.

MRTVÉ VELKOMĚSTO BABYLON – IZ 13,10

Roku 626 př. Kr. obnovil Chaldejec Nabopolasar slávu Babylona a vyhlásil se za jeho krále. Tak vznikla novobabylónská říše, která ve spojení s Médii porazila Asýrii. Jeho syn Nebúkadnesar II. byl tím králem, který dobyl Judsko a obyvatele deportoval do Babylona.

1. Jak nakonec skončilo město Babylón?

Když v roce 539 př. Kr. perský král Kýros dobyl Babylon a připojil ho k Médsko-Perské říši (viz Dan 5), město navždy ztratilo svoji nezávislost. Roku 482 př. Kr. Xerxes I. brutálně potlačil vzpouru Babylonu proti perské vládě. Odstranil sochu Marduka, hlavního boha, a podle všeho poškodil některé pevnosti a chrámy.

V roce 331 př. Kr. získal Alexandr Veliký město Babylón od Peršanů bez boje. I když určitou dobu snil o tom, že z Babylóna udělá na východě hlavní město, ono se za několik století rozpadlo. V roce 198 př. Kr. Říman Septimus Severus Babylón úplně zničil. Dnes tam žije několik iráckých venkovanů, ale město jako takové už nikdy nebylo znovu vystavěno.

Zánik Babylóna, popsany v Iz 13, přinesl svobodu potomkům Jákobovým, kteří jím byli utlačováni. (Iz 14,1-3)

Iz 13 popisuje pád Babylóna jako Boží soud. Hrdinové, kteří město zajali, jsou Boží bojovníci. (v. 2-5) Čas soudu je nazván „dnem Hospodinovým“. (v. 6.9) Boží hněv je tak veliký, že zasáhne i hvězdy, slunce, měsíc, nebe i zemi. (v. 10.13)

Srovnej tyto verše se Sd 5, kde píseň Debóry a Báraka vyzpívává, že když Hospodin kráčel, země se chvěla a nebe poslalo déšť. (v. 4) Verše 20 a 21 dále popisují, jak příroda, včetně hvězd, bojuje proti cizímu utlačovateli.

2. Představ si, že některý z obyvatel Babylóna by v době jeho slávy četl tato Izajášova slova, zejména v. 19-22. Jak směšná a nerozumná by mu připadala! Která jiná proctví, která se ještě nenaplnila, se taková zdají dnes nám?

Přehled dne:

Biblické výroky vždy souvisí s lidskými dějinami.

Iz 13 se vyjadřuje jazykem soudu a druhého příchodu Ježíše Krista.

Biblický soud se vždy dotýká konkrétních lidských životů.

PÁD PYŠNÉHO KRÁLE – IZ 14,11

Pád Babylona (Iz 13) přinesl Božímu lidu svobodu. (Iz 14,1-3) Proroci jakoby se z této události radovali i dělali posměch. (viz Iz 14,4-23; Mi 2,4; Abk 2,6). Je to poetická řeč, kterou nemůžeme brát doslovně; například když popisuje mrtvé krále, kteří vítají svého nového kolegu v říši mrtvých, (v. 9.10) kde červi a hniloba bude jeho lůžkovinami. Hospodin tak napínavým způsobem popisuje domýšlivého krále, který bude ponížen, podobně jako ostatní pyšní monarchové před ním. Není to však žádný komentář o stavu mrtvých!

1. Jak můžeme Iz 14,12-14 vztahovat na babylonského krále?

Babylónští králové netrpěli nedostatkem sebeúcty. (Da 4-5) Ale snaha „měřit se s Nejvyšším“, převyšuje hranici toho „nejnafoukanějšího“ já. Králové tvrdili, že jsou v úzkém spojení s bohy a podlézali jim. Názorným způsobem to dávali najevo vždy pátého dne babylonských novoročních slavností, když byl král vyzván, aby svoje královské hodnosti složil před sochou Marduka. Jeho moc se tímto obřadem ponížení měla znovu upevnit. Jak bláznivá a sebevražedná se proti tomu musela zdát myšlenka vyvýšit svůj trůn nad hvězdy silného Boha!

Podobně jako Iz 14, ani Ez 28 nemůžeme aplikovat na kohokoliv z lidí. Jednoduše to není možné, protože určité výrazy jsou tak obrazné, že kdybychom je aplikovali na lidi, úplně by ztratily smysl. Zj 12,7-9 však píše o mocné bytosti, která byla spolu se svými anděly svržena z nebe: „...satan, který sváděl celý svět, byl svržen na zem...“ (v. 9) Byl to on, kdo svedl i Evu v ráji. (Gn 3)

Satan měl velmi troufalé představy. (Ez 28,2) Jeho smrt bude důkazem, že není bohem. Narodil od Krista, satan zahyne v ohnivém jezeře (Zj 20,10) a již nikdy nebude trápit tento vesmír.

2. Srovnej Iz 14,13.14 s Mt 11,29; J 13,5; Fp 2,5-8. Co nám tyto verše říkají o protikladu mezi Božím a satanovým charakterem? Jak se Bůh dívá na pýchu, domýšlivost a touhu po nadvládě?

Přehled dne: Prorokovo básnické zesměšnění babylónské pýchy.
Babylónská pýcha obrazem pýchy satana.
Každá pýcha předchází svůj vlastní pád.

BRÁNA DO NEBE – IZ 14,1

1. Proč „Babylon“ představuje Řím a v knize Zjevení i zlou mocnost? 1 Pt 5,13; Zj 14,8; 16,19; 17,5; 18,2.10.21

Podobně jako skutečný Babylon, i Řím a „Babylon“ z knihy Zjevení jsou pyšné a kruté mocnosti, které utlačují Boží lid. Všimni si zejména Zj 17,6, kde Jan píše, že byl zpitý „krví svatých“. Vzbouřil se proti Bohu. Tento postoj vzpoury naznačuje samotné jméno „Babylon“. V babylonském jazyce znamená jméno „bab ili“ bránu boha (anebo bohů), což naznačuje místo, kde se vchází do říše bohů. Srovnej to s Gn 11, kde čteme o tom, že lidé postavili babylónskou věž (Babylon), aby se svojí vlastní silou mohli pozdvihnout na božskou úroveň a zbavili se tak zodpovědnosti vůči Bohu.

„Nebeská brána“ v Bét-elu (Gn 28,17) a „brána bohů“ v Babylonu představovaly dva protiklady, jak dosáhnout Boží království. Jákobův žebřík začínal v nebi a zjevil mu ho Bůh shora. Avšak Babylon se svými věžemi a chrámovými zigguraty (starobabylonský chrám v podobě velké čtvercové mnohaposchodové věže) postavili lidé se země směrem nahoru. Tyto protiklady představují dvě protichůdné cesty ke spasení – Boží milost, anebo lidské skutky. Každé pravé náboženství je založeno na pokoře bét-elského modelu: „Milostí tedy jste spaseni skrze víru.“ (Ef 2,8) Každé falešné „náboženství“, včetně zákonictví a „sekulárního“ humanismu, je založeno na pyše babylonského modelu. Kontrast mezi těmito dvěma postoji k spasení dobře vystihuje Ježíšovo podobenství o farizeji a celníkovi. (L 18,9-14)

2. Kanadský zpěvák a textař Leonard Cohen i po několika letech strávených v buddhistickém klášteře řekl v interview: „Nejsem spasen.“ Co si myslíš, v čem byl jeho problém? Co potřeboval vědět o spasení?

Přehled dne: Babylon se stává symbolem utlačovatelské moci.
Babylon – brána bohů, lidská cesta k záchraně.
Bét-el – nebeská brána, Boží cesta záchrany.

KONEČNÉ VÍTĚZSTVÍ SIJÓNU – IZ 26,1.2

Po soudu nad jednotlivými národy v Iz 13-23, popisují kapitoly 24-27 v celosvětovém rozsahu definitivní porážku Božích nepřátel a vysvobození Božího lidu.

1. Proč je Izajášův popis zpusťování země (Iz 24) podobný tomu, jak popisuje Jan události spojené s tisíciletím, které nastane po druhém příchodu Ježíše Krista? (Zj 20)

Novozákonní pisatelé, zvláště autor knihy Zjevení, aplikují z Iz 13-14 prvky skutečného Babylóna na pozdější mocnosti. „Babylonský král“ představuje spojení pozemských vládců s duchovní mocí (satanem), která jejich prostřednictvím působí. Podobně i poselství o tom, že Babylon padl, (Iz 21,9) se může později opakovat. (Zj 14,8; 18,2) Po druhém příchodu Ježíše Krista bude satan s konečnou platností poražen. (Zj 20,10)

Podobně i prorocké vidění v Iz 24 hovoří o čase, kdy „zardí se bleďá luna, zastydčí se žárné slunko, až se Hospodin zástupů ujme kralování na hoře Sijónu a v Jeruzalémě...“ (v. 23) Izajáš si určitě myslel, že vidění se týká Jeruzaléma, který znal. Kniha Zjevení však vysvětluje, že se to skutečně vyplní až v novém Jeruzalémě. (Zj 21,2.23)

2. Skutečně Bůh zničí bezbožné?

Přečti si Iz 28,21, kde se píše o tom, že Boží ničivé dílo je „práce jemu cizí“. Cizí proto, že Bůh to nechce dělat, a přece to nakonec udělá. Je pravda, že hřích má v sobě prvek sebezničení. (Jk 1,15) Protože konečnou moc nad životem a smrtí má Bůh a On určuje čas, místo a způsob definitivního zničení, (Zj 20) je zbytečné diskutovat o tom, že Bůh nakonec ukončí kletbu hříchu pasivním způsobem, to znamená možnost, že by jednoduše dovolil, aby záležitosti probíhaly svou přirozenou cestou.

3. Kapitoly Iz 24-27 popisují vlastně to, o čem čteme v celé Bibli: Konečné vítězství patří Bohu a jeho dobrotě, a to bez ohledu na současné utrpení, bolest a zpusťování. Co můžeme udělat, pokud chceme být účastníky konečného vítězství? Př 3,5-7; Ř 10.9

Přehled dne: Boží nepřátelé čeká zahynutí.
Boží lid bude bydlet v Novém Jeruzalémě.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Je naše spasení něčím podmíněno? Přijít ke Kristu můžeme kdykoliv a nemusíme splnit žádné podmínky. Co musíme splnit pak, když přijdeme ke Kristu? Podmínkou je, abychom se v životě víry úplně a bez výhrad spoléhali na zásluhy krve ukřižovaného a vzkříšeného Spasitele. Když to tak uděláme, činíme skutky spravedlnosti. Když Bůh volá a zve hříšníka ze světa, neklade mu žádné podmínky. Přitahuje ho Kristovo pozvání, které však neznamená: ‚Jestli chceš přijít k Bohu, musíš odpovědět hned teď.‘ Hříšník přichází a hledí přitom na Krista vyvýšeného na kříži Golgoty. Tímto obrazem Bůh působí na jeho mysl. V hříšníku se probouzí láska, která ho motivuje udělat mnohem více, než si představujeme, že by měl splnit.“ (6MR 32)

Diskusní otázky:

- 1. Uvedený citát si přečti současně s částí na středu. Co nám chce jeho autorka sdělit? Všimni si, co říká o obou prvcích chození s Bohem: víře a skutcích. Jak je rozlišuje?**
- 2. Proč jsou pýcha a domýšlivost nebezpečné hříchy? Proč je tak těžké zbavit se jich? Snad proto, že oslepí lidi do té míry, že nevidí potřebu vzdát se jich? Pokud jsi pyšný, určitě si myslíš, že je všechno v pořádku, a jestli je všechno v pořádku, proč se trápit a něco měnit? Je rozjímání o kříži (což je jediný prostředek záchrany pro člověka) dobrým lékem proti pýše a domýšlivosti?**
- 3. Mají příslušníci ostatních národů nějakou naději? Viz Iz 25,3,6; 26,9**

Shrnutí

Izajáš viděl, jak Asýrie a Babylon dobývají Judsko. Avšak viděl i to, že Pán Bůh nakonec zvítězí a naší utrápené planetě přinese věčný pokoj, přestože temnotou tohoto světa vládne někdo větší než člověk, (Ef 6,12) pracuje prostřednictvím Božích lidských nepřátel a hraje si na Boha.

PORÁŽKA ASYŘANŮ

Základní verš

**„Hospodine zástupů, Bože Izraele, který sídlíš nad cheruby, ty sám jsi Bůh nade všemi královstvími země. Ty jsi učinil nebesa i zemi.“
Iz 37,16**

Královská sbírka obrazů. Chudý muž kráčí bosý se svými dvěma syny. Další rodina veze celý svůj majetek na voze, který táhnou vyzáblí voli. Jeden muž vede voly, zatímco dvě ženy sedí na voze. Ti méně šťastní nemají vůz a proto musí svůj majetek nést na zádech.

Všude plno vojáků. Beranidlo prudce naráží do městské brány. Lukostřelci, kteří stojí na beranidle, stílejí do obránců na hradbách. Krveprolévání dosáhlo nejvyšší možnou míru.

Další obraz... Král sedá vznešeně na svůj trůn, přijímá kořist a zajatce. Někteří zajatci k němu přistupují se zvednutými rukama a prosí o milost. Ostatní poklekají anebo se uklánějí. Nad králem zaznívají slova: „Sancheríb, král světa, král Asýrie... zasedl na trůn, aby si prohlédl kořist města Lakiš.“ (John Malcolm Russell)

Tato série obrazů, která kdysi zdobila stěny Sancheríbova „bezkonkurenčního paláce“, je nyní v britském muzeu a vypráví příběh o neutěšené situaci národa, který se prohlašoval Božím lidem.

Týden ve zkratce:

Jak beznadějná se zdála situace Judska?

Jakým způsobem se Asyřané snažili podlomit morálku obránců?

Jak reagoval Chizkijáš?

I když se v této nepříznivé situaci zachoval správně, jak se projevil v údobí prosperity?

Cíl úkolu:

Uvědomit si, že každá krize je vždy novou příležitostí ke hledání Boha.

Vidět Boží zázraky určené pro můj život.

Mít odvahu svědčit o Bohu, který pomáhá a zachraňuje.

DALŠÍ SLED UDÁLOSTÍ – IZ 36,1

1. Co se stalo v Judsku? 2 Kr 18,13; 2 Pa 32,1; Iz 36,1

Po smrti bezbožného krále Achaze nastoupil na trůn jeho syn Chizkijáš. Byl to muž, který spoléhal na Hospodina. Chizkijáš zdědil království, které úplně ztratilo svoji nezávislost. Když si Judsko proti spolenectví Sýrie a severního Izraele koupilo pomoc Asyřanů, bylo nuceno jim za tuto ochranu odevzdávat určité poplatky. (viz 2 Pa 28,16-21) Asyrské a biblické texty svědčí o tom, že Chizkijáš se vzbouřil. Postavil se do čela malých národů na území svého království a vedl povstání proti Asýrii.

Naneštěstí Chizkijáš podcenil nezdolnost asyrské moci. V roce 701 př. Kr. Sancherib zaútočil na Sýrii a Palestinu a vyplenil Judsko.

2. Jak se Chizkijáš připravoval na válku s Asýrií? 2 Pa 32,1-8

Když Chizkijáš viděl, že Sancherib má v úmyslu obléhat hlavní město Jeruzalém, začal dělat rozsáhlé přípravy. Opravil a upevnil hradby a opevnění, vyzbrojil a zorganizoval svoje vojsko, zabezpečil vodní zdroj pro Jeruzalém. (viz také 2 Kr 20,20; 2 Pa 32,30) Z nápisu, který se dochoval, se dovídáme o tom, jak se pozoruhodný gichónský vodní kanál kopal, a téměř přesně určíme datum Chizkijášových příprav na možný útok nepřítel.

Stejnou pozornost, jakou věnoval vojenské a organizační přípravě, vynaložil také na duchovní přípravu. V této nebezpečné době se snažil pozvednout morální stav svého lidu. Proto je povzbuzoval slovy: „Budte rozhodní a udatní, nebojte se a neděste se asyrského krále ani toho hlučícího davu, který je s ním. S námi je někdo větší než s ním. S ním je paže lidská, ale s námi je Hospodin, náš Bůh, aby nám pomohl a vedl naše boje.“ (2 Pa 32,7.8)

3. Jestliže Chizkijáš tak velice důvěřoval Hospodinu, proč dělal tolik opatření? Popíraly jeho skutky jeho víru? Přečti si Fp 2,12.13, kde Pavel píše o spolupráci s Bohem.

Přehled dne: Vzpouora Chizkijáše vůči Asýrii.

Vojenská příprava na válku s Asýrií.

Duchovní příprava na válku s Asýrií.

PROPAGANDA – IZ 36,10

Asyrští vládcové nebyli jen krutí, ale i chytří. Jejich cílem bylo získat bohatství a moc, ne jenom ničit. (srov. Iz 10,13.14) Proč použít vojsko a dobyt město silou, když jeho obyvatele můžete přesvědčit, aby se vzdali? A tak zatímco Sancherib obléhal město Lakíš, poslal svého nejvyššího číšníka (jednoho z jeho vysokých úředníků), aby Jeruzalém „dobył“ pomocí propagandy.

1. Jaké argumenty nejvyšší číšník použil, aby Judsko zastrašil? Iz 36,2-20; viz také 2 Kr 18,17-35; 2 Pa 32,9-19

Nejvyšší číšník uvedl několik velmi silných argumentů: „Nemůžete se spoléhat, že vám pomůže Egypt, protože je slabý a nespolehlivý. Nemůžete věřit, že vám pomůže Bůh, protože Chizkijáš ho urazil, když v celém Judsku odstranil vysoká místa a jeho oltáře a hlásal, že obětovat se může jen na jediném oltáři v Jeruzalémě. Jestliže bohové ostatních poražených národů nezachránili svoje národy před Asýrií, můžete si být jistí, že ani vašemu Bohu se nepodaří vás zachránit.“

2. V čem měl nejvyšší číšník pravdu, a v čem ne?

Protože to, co říkal, bylo téměř pravdivé, jeho argumenty působily přesvědčivě. Právě dorazil od města Lakíš, vzdáleného jen asi 50 km, kde Asyřané ukázali, co se stane třeba i se silně opevněným městem, které se opovází postavit se jim na odpor. A přišel se silným vojskem. (Iz 36,2) Každý věděl, jaký úděl stihl jiná města a vojska (včetně Samaří, hlavního města severního Izraele – 2 Kr 18,9.10), která podlehla Asýrii. Nikdo z obyvatel Judska neměl důvod pochybovat o tom, že z lidského hlediska je Jeruzalém odsouzen k záhubě. (srov. Iz 10,8-11) Zůstalo jedině na Bohu, jak odpoví na tuto výzvu.

3. Byl jsi již v situaci, když se z lidského hlediska zdálo všechno ztraceno? Co bylo tehdy tvým jediným útočištěm? Jak jsi tuto situaci řešil? Jak to skončilo? Mohl by ses o svoji zkušenost podělit ve třídě sobotní školy?

Přehled dne: Dobývání Jeruzaléma slovy.
Asyrské argumenty ke kapitulaci.
Všechno je ztraceno – z pohledu člověka.

ZDĚŠENÝ, ALE NE OPUŠTĚN – IZ 37,20

1. Jak tato moudrá řeč nejvyššího číšníka zapůsobila na Chizkijáše a jeho úředníky? 2 Kr 18,37-19,4; Iz 36,21-37,4

Chizkijáš, touto těžkou situací otřesený až do hloubky duše, se obrátil k Bohu. V pokoře prosil, aby se prorok Izajáš, jehož radou otec Chizkijáše opovrhl, přimluvil u Boha.

2. Jakými slovy povzbudil Bůh Chizkijáše? Iz 37,5-7

Poselství bylo krátké, ale výstižné a dostačující. Bůh stojí na straně svého lidu!

Izajáš předpověděl, že Sancherib dostane zprávu, na jejímž základě přeruší své dobývání Judska. To se zanedlouho také stalo.

I když byly jeho záměry dočasně překaženy, Sancherib vůbec neměl v úmyslu se jich úplně vzdát. Chizkijáš poslal výstražné poselství: „Ať tě nepodvede tvůj Bůh, na něhož spoléháš, že Jeruzalém nebude vydán do rukou asyrského krále. Hle, slyšel jsi o tom, co učinili králové asyrští všem zemím, že je zničili jako klaté. A ty bys byl vysvobozen? Zda bohové těch pronárodů, jimž přinesli zkázu moji otcové, mohli vysvobodit...?“ (Iz 37,10.12; 2 Par 32,17)

Tehdy šel Chizkijáš hned do chrámu a tento list s poselstvím otevřel před Hospodinem, „který sídlí nad cheruby“. (Iz 37,14-16)

3. Oč vlastně v této jeruzalémské krizi šlo? Zjistíme to na základě Chizkijášovy modlitby. Iz 37,15-20

Sancherib ostře útočil na Chizkijášův nejsilnější zdroj obrany – víru v jeho Boha. Chizkijáš nezmalomyslně, ale obrací se k Bohu a prosí ho, aby ukázal, kdo je, „ať poznají všechna království země, že ty jsi Hospodin, ty sám.“ (Iz 37,20)

4. Pozorně si přečti Chizkijášovu modlitbu. Které Boží vlastnosti Chizkijáš vyzdvihuje? Jaký princip, který nacházíme v této modlitbě, může i nás povzbudit a dát nám sílu, abychom v osobních krizích zůstali věrní?

Přehled dne: Chizkijáš hledá pomoc i radu u Hospodina.

Bůh stojí na straně svého lidu.

Proctví: Asyrské vojsko odtáhne pryč.

JAK PŘÍBĚH KONČÍ? – IZ 37,35

V kronice krále Sancheríba je zaznamenáno, že dobyl 46 opevněných měst, obléhal Jeruzalém a Žid Chizkijáš se stal „vězněm v Jeruzalémě, ve svém královském sídle, jako pták v kleci“. (James B. Pritchard) Navzdory propagandě, kterou chtěl vyzdvihnout své velké „JÁ“, v žádném textu a žádným obrazem netvrdí, že dobyl Jeruzalém. Vzhledem k Sancheribově neúprosné moci a skutečnosti, že se Chizkijáš proti němu vzbouřil, je tato výjimka z lidského pohledu skutečně zvláštní. Vzbouřenci proti Asýrii se neměli nač těšit, protože je čekal krátký život a hrozná smrt.

Učenci přiznávají, že i kdybychom neměli biblický záznam, byli bychom nuceni uznat, že se musel stát nějaký zázrak. To, že Sancheríb nechal zdi svého „bezkonkurenčního paláce“ ozdobit reliéfy, které živě zobrazovaly jeho úspěšné obléhání Lakíše, je, jak se zdá, zadostiučiněním jeho potřeby zachránit svoji prestiž. Avšak bez Boží milosti by tyto obrazy ve skutečnosti znázorňovaly Jeruzalém. Sancheríb mlčí o tom, jak to všechno skončilo, ale Bible nikoliv.

1. Jak tento příběh končí? Iz 37,21-37

Velká krize si vyžadovala velký zázrak – a ten se skutečně stal. Počet mrtvých byl opravdu vysoký – 185 000. Sancheríb neměl na výběr. Musel se vrátit domů, kde i jeho čekala smrt. (srovnej Izajášovu předpověď v 37,7 s v. 38)

Kdyby byl Sancheríb dobyl Jeruzalém, jeho obyvatele by odvedl do zajetí. Podobně jako Izrael na severu, i Juda by ztratil svoji identitu. Tak by vlastně přestal existovat židovský národ, z kterého se měl narodit Mesiáš. Jejich existence by tady končila. Bůh však nedovolil, aby naděje zemřela.

2. Jak bys odpověděl na takovou otázku nevěřícího člověka: Bylo to fér, že přitom hromadně zahynulo takové množství asyrských vojáků, kteří přece nemohou za to, že žili právě tehdy? Jak ty osobně rozumíš tomuto Božímu jednání?

Přehled dne: Bůh slíbil, ale i učinil zázrak.

Asyrské vojsko odtáhlo.

Asýrie nedobyla Jeruzalém, protože jeho obráncem byl Hospodin.

NEMOC A BOHATSTVÍ – IZ 38,1

Události popisované v Iz 38 a 39 (2 Kr 20) se staly těsně předtím, než Bůh vysvobodil Chizkijáše od Sancheríba. Samotné vysvobození, jak je popsáno v Iz 37 (2 Kr 19), se ještě nestalo. Verše Iz 38,5,6 a 2 Kr 20,6 ukazují, že ještě stále čelili hrozbě Asyrských.

„Satan byl rozhodnut způsobit smrt králi Chizkijáši a zničit Jeruzalém. Nepochyboval o tom, že odstraněním Chizkijáše se zastaví jeho reformní snahy a Jeruzalém bude možno dobýt mnohem snadněji.“ (4BC 240)

1. Na co nás uvedený citát upozorňuje? Proč je důležité, aby Boží lid měl dobré vůdce?

2. Jaké znamení dal Bůh Chizkijáši, aby posilnil jeho víru? 2 Kr 20,8-10; Iz 38,6-8

Protože Achaz odmítl znamení, které mu Bůh nabídl (Iz 7), odstartoval řetěz událostí, které vedly k problémům s Asýrií. Nyní si však Chizkijáš žádal znamení. (2 Kr 20,8) Bůh ho v této krizové situaci, v které se Judsko octlo kvůli jeho otci, posilnil. To, že se stín na Achazových slunečních hodinách vrátil zpět, mohl být pouze zázrak.

Babylóňané studovali pohyby nebeských těles a přesně je zaznamenávali. Všimli si neobvyklého chování slunce a divili se, co to má znamenat. To, že Meródak-baladán vyslal právě v tom čase posly, není žádná náhoda. Babylóňané zjistili souvislost mezi uzdravením Chizkijáše a tímto zázračným znamením.

Nyní víme, proč se Bůh rozhodl dát toto zvláštní znamení. Podobně, jako později použil Betlémskou hvězdu, aby vedla mudrce z východu, změnil v tomto případě směr pohybu slunce, aby přivedl posly z Babylóna. Byla to pro ně jedinečná příležitost dozvědět se o pravém Bohu. Celé svoje období kralování strávil Meródak-baladán tím, že se snažil získat trvalou nezávislost na Asýrii. Potřeboval silné spojence, což vysvětluje jeho snahy navázat kontakt s Chizkijášem. Jestliže se na Chizkijášovu žádost pohnulo i slunce, co by potom mohl udělat s Asýrií!

3. Jak Chizkijáš promrhal fantastickou příležitostí oslavit Boha a zaměřit na něj pozornost Babylóňanů? Jak to dopadlo? Chizkijáš, který jim měl svědčit o Bohu, poukázal místo toho na svoji „slávu“. Jaké ponaučení z toho plyne pro nás? Iz 39

Přehled dne: Jeruzalém čelí obléhání i smrtelné nemoci krále.

Bůh uzdravuje krále a osvobozuje Jeruzalém.

Bůh znamením na slunci přivolal do Jeruzaléma Babylóňany.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Jen přímým zásahem Božím se stín na slunečních hodinách mohl vrátit zpátky o deset stupňů; to mělo být Chizkijáší znamením, že Hospodin vyslyšel jeho prosbu. „Prorok Iza-jáš tedy volal k Hospodinu. A on vrátil stín na stupních, po nichž sestoupil, na stupních Achazových, o deset stupňů nazpět“ (2 Kr 20,8-11).“ (PK 224; PK 342)

„Návštěva těchto poslů vyslaných vladařem vzdálené země byla pro Chizkijáše příleži-tostí, při níž mohl velebit živého Boha. Jak snadné by pro něho bylo vyprávět jim o Bohu, jenž udržuje všechna stvoření a jehož milostí byl zachráněn jeho život, když zhasla všechna naděje. Jaká okamžitá přeměna mohla nastat, kdyby tito hledači pravdy z nížin kaldejských byli nuceni uznat svrchovanou vládu živého Boha!

Avšak pýcha a marnivost se zmocnily Chizkijášova srdce. Aby mohl vynést sám sebe, předvedl lačným zrakům poklady, jimiž Bůh obohatil svůj národ. „Ukázal poslům svou klenotnici, stříbro a zlato, různé balzámy, výborný olej i celou svou zbrojnici a všechno, co se nacházelo mezi jeho poklady. Nebylo nic, co by jim Chizkijáš ve svém domě a v celém svém vladařství nebyl ukázal.“ (Iz 39,2) Učinil tak proto, ne aby oslavil Boha, ale aby vy-výšil sebe před cizími knížaty. Nepomyslel přitom na to, že tito mužové jsou představiteli mocného národa, který se nebojí Boha, ani ho nemiluje, a že není prozíravé svěřovat se jim, jak je národ bohatý.“ (PK 226.227; PK 344.345)

Diskusní otázky:

- 1. Nechová se satan podobně jako asyrský nejvyšší číšník? Neříká pravdu, když ti připomíná, žeš zhřešil? Jak na to reaguje Pán Bůh? Co je naší jedinou nadějí proti takovému obvinění? Za 3,1-5; Ř 8,1**
- 2. Přestal na tebe satan žalovat, když ti Pán Bůh odpustil? Potom, co ti byl hřích odpuštěn, satan stále tvrdí, že mu patříš, protože jsi hříšník. Co je podstatou jeho obvinění? Zj 12,10; viz Dt 19,16-21 (Zákon o falešných a zlomyslných svědcích.)**

Shrnutí

Jako odpověď na volání věrného krále Bůh zachránil svůj lid a ukázal, že je všemohoucí Král Izraele, který řídí dějiny této země. Bůh nejen hubí ty, kteří se snaží zničit jeho lid, ale dává také příležitost dalším, aby se stali jeho lidem – a vůbec nezáleží na tom, jací jsou to „Babylóňané“.

„POTĚŠTE MŮJ LID!“

Základní verš

„Vystup si na horu vysokou, Sijóne, který neseš radostnou zvěst, co nejmíc zesil svůj hlas, Jeruzaléme, který neseš radostnou zvěst, zesil jej, neboj se! Řekni judským městům: »Hle, váš Bůh!«“ Iz 40,9

Už je po všem! „Druhá světová válka skončila v roce 1945, avšak japonský voják Shoichi Yokoi se stále ukrýval v džungli na ostrově Guam. Z amerických letadel sice vyhazovali letáky, které oznamovaly mír, ale Yokoi si myslel, že je to lest. Tento vlastenec, věrný svému císaři, slíbil, že se nikdy nevzdá. Protože neměl žádný kontakt s civilizací, žil z toho, co našel v džungli. A opravdu to neměl lehké.

Až v roce 1972 – dvacet sedm roků po skončení druhé světové války – lovci narazili na Yokoia, když chytal ryby. Teprve tehdy se dozvěděl, že poselství o míru nebyl podvod, ale pravda. Zatímco se jeho národ už desítky roků těšil ze života v míru, Yokoi dlouhé roky trpěl nouzi a prožíval strach.“ (Ray Gane, Altar Call)

Prostřednictvím proroka Izajáše Bůh před mnohými staletími oznámil, že období strachu a utrpení jeho lidu skutečně skončí: „Potěšte, potěšte můj lid, praví váš Bůh. Mluvte k srdci Jeruzaléma, provolejte k němu: Čas jeho služby se naplnil, odpykal si své provinění. Vždyť z Hospodinovy ruky přijal dvojnásobně za všechny své hříchy.“ (Iz 40,1.2)

Týden ve zkratce:

Kterými zaslíbeními začíná Iz 40?

Jakou dobrou zprávu přináší tato kapitola nám?

Jak aplikuje poselství této kapitoly Nový zákon?

Proč je modloslužba hříchem proti Bohu?

Cíl úkolu:

Rozeznat, kdy nastal čas naplnění Božích zaslíbení, abychom nedopadli jako Yokoi.

Získat jistotu, že se zaslíbení splní, protože Hospodin je Stvořitel.

Těšit se z toho, jak nás Bůh potěšuje a z toho, co pro nás připravuje.

ÚTĚCHA PRO BUDOUCNOST – IZ 40,1

1. V Iz 40,1.2 Bůh potěšuje svůj lid. Čas trestu konečně skončil. O jaký trest se jedná?

Na tuto otázku existuje mnoho odpovědí. Byl to trest vykonaný prostřednictvím Asýrie, metly Božího hněvu, (Iz 10,5) od které Bůh vysvobodil Judsko tím, že v roce 701 př. Kr. zničil Sancheríbovo vojsko. (Iz 37) A také to byl trest vykonaný prostřednictvím Babylónu, který z Judska odvléká lidi i majetek, protože Chizkijáš ukázal Meródač-baladánovým poslům celé své bohatství. (Iz 39) A dále i trest vykonaný prostřednictvím jednoho z dalších národů, proti kterým Izajáš napsal poselství. (Iz 14-23)

I když jsou „Asýrie“ a „Asyřané“ zmíněni v části od Iz 7,17 do 38,6 třiačtyřicetkrát, ve zbytku knihy proroka Izajáše se nachází zmínka již jen jednou – a to v 52,4, kde je popsán útlak Asýrie v minulém čase. V poslední části knihy jsou zmínky o vysvobození z babylónského zajetí perským králem Kýrem, který v roce 539 př. Kr. dobyl Babylón a judským vyhnancům vrátil svobodu.

Iz 1-39 připomíná události, které vedly k vysvobození od Asyřanů v roce 701 př. Kr. Začátek 40. kapitoly však popisuje události, které se stanou teprve o jeden a půl století později – konec Babylónské říše (539 př. Kr.) a návrat Židů, který se brzy po pádu Babylónu uskutečnil.

2. Souvisí téma návratu z Babylónu s některými předešlými výroky a událostmi v Izajášově knize? S kterými?

Protože Iz 39 předpovídá babylónské zajetí, které se týká nejméně některých Chizkijášových potomků, tvoří tato kapitola určitý přechod k následujícím kapitolám. (v. 6.7) Kromě toho vidění z kapitol 13,14 a 21 předpovídají pád Babylónu, což přinese svobodu Božímu lidu. (Iz 14,1-4) Všimni si úzké souvislosti s Iz 40,1.2, kde Bůh slíbil svému lidu, že jejich utrpení skončí.

3. Jaké zaslíbení nám Bible poskytuje pro naše současné problémy a trápení? Jaká by byla naše víra bez těchto zaslíbení? Proč je důležité se jich držet?

Přehled dne: Konec otroctví v Babylóně, které ještě ani nezačalo.

Bůh má pro nás připravenou budoucnost, která je vždy lepší než přítomnost.

PŘÍTOMNOST, SLOVO A PŘÍPRAVA CESTY – IZ 40,3-8

1. Jakým způsobem je Božimu lidu poskytnuta útěcha? Iz 40,1-8

Nejmenovaný hlasatel oznamuje, že Bůh přichází zjevit svoji slávu. (40,3-5) Jiný hlas zvěstuje, že i když jsou lidé pomíjiví jako listí, „slovo Boha našeho je stálé navěky“. (v. 8)

Po vyhnanství získává Boží lid opět to, co dostali na hoře Sijónu a co v odpadnutí, za které je stihl trest, zavrhli – Boží přítomnost a jeho slovo. To jsou základní prvky Boží smlouvy s Izraelem, které byly uchovávány ve svatyni uprostřed Božího lidu. (Ex 25,8.16) Protože porušili jeho slovo, Bůh opustil svůj chrám, (Ez 9-11) ale vrací se zpět. Jeho přítomnost a jeho věčně spolehlivé slovo přinášejí útěchu, vysvobození a naději.

2. Které nezbytné přípravy je zapotřebí udělat před příchodem Páně? Iz 40,3-5

Nesluší se, aby se král trmácel po hrbolaté cestě. Proto se před jeho příchodem musí cesta opravit. Oč více to platí v případě Krále králů! Jeho příchod, podle všeho od východu, kde byl se svým lidem ve vyhnanství jako jejich svatyně, (Ez 11,16) bude vyžadovat dosti velkou úpravu terénu. Je to on, kdo změní nerovnosti pustiny v krásnou rovinu. (Iz 42,16)

Nový zákon aplikuje Izajášovo proroctví jednoznačně na duchovní přípravu, která probíhala prostřednictvím kázání Jana Křtitele. (Mt 3,3) Jeho poselství znělo: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské.“ (v. 2) Křest, kterým křtil, byl křest pokání na odpuštění hříchů. (Mk 1,4) Příprava cesty tedy představovala pokání a ochotu zanechat hříchy, aby lidé mohli přijmout Boží odpuštění a jeho přítomnost.

3. Pozorně si přečti Iz 40,6-8. Jakou naději můžeš mít na základě uvedených veršů ty, který „usycháš“ jako tráva? Nač se, naopak, spoléhat nemáme?

Přehled dne: Bůh se vrací doprostřed svého lidu.

Aby byl návrat úspěšný, je třeba připravit cestu.

Příprava představuje duchovní postoj lidu k Bohu.

POČÁTEK ZVĚSTOVÁNÍ EVANGELIA – IZ 40,9-11

1. Kterou událost popisují verše Iz 40,9-11?

V závěrečných kapitolách proroka Izajáše se setkáváme s „hlasatelem“ radostné zvěsti pro Jeruzalém. (41,27; 52,7) Z hebrejského textu Iz 40,9 však vyplývá, že hlasatel, který z hory zvěstuje: „Ejhle, Bůh váš!“ , je ženského rodu. V hebrejštině jsou totiž Sijón a Jeruzalém podstatná jména ženského rodu. V originále jde tedy o shodu v rodě a čísle. Doslovný překlad by byl: „Sijón (Jeruzalém), hlasatelka radostné zvěsti.“ Což je samozřejmě v našem vyjadřování nesmysl. Do jaké míry tento běžný gramatický jev souvisí s prorokyní Annou, je otázka, ale jako pěkné a zajímavé souvislosti dvou biblických míst tomu můžeme celkem dobře rozumět.

V Ž 68 chválí David Boha za to, že „osamělé usazuje v domě, vyvádí vězně k šťastnému životu“. (v. 7) I když jsou tato slova aplikována na vysvobození z egyptského otroctví, Izajáš používá stejné myšlenky v souvislosti se zvěstováním druhého „exodu“ – návratu z babylónského zajetí.

2. Existuje i pozdější aplikace tohoto Izajášova proroctví? Pokud ano, jaká?

Nový zákon vztahuje text Iz 40,3-5 na Jana Křtitele, který připravoval cestu Ježíši Kristu, věčnému Slovu, které bylo v lidském těle přítomno mezi svým lidem. (J 1,14)

Vzhledem k Izajášovu proroctví se nejeví jako náhoda, že první člověk, který obyvatelům Jeruzaléma z chrámové hory veřejně oznamoval, že Pán přišel, byla prorokyně Anna. „A v tu chvíli k nim přistoupila, chválila Boha a mluvila o tom dítěti všem, kteří očekávali vykoupení Jeruzaléma.“ (L 2,38) Tak začala křesťanská evangelizace, jak ji známe dodnes: zvěstování evangelia, dobré zprávy o tom, že Ježíš Kristus přišel, aby nám přinesl spasení. Později Ježíš pověřil další ženu, Marii Magdalskou, aby jako první hlásala zvěst o jeho triumfálním vzkříšení, (J 20,17.18) které bylo zárukou toho, že jeho poslání na planetě Zemi bylo splněno. Tělo je jako tráva, avšak Boží slovo, které se stalo tělem, je věčné! (srov. Iz 40,6-8)

3. Jaký obraz je nám představen v Iz 40,11? Jakou zkušenost jsi osobně prožil s tímto veršem? Proč je dobré pamatovat si a vyprávět o tom, jak nás Pán vede?

Přehled dne: V každé době zvěstují i ti, s kterými nikdo nepočítá:

- hora Sijón a město Jeruzalém,
- staří lidé a ženy.

SOUCITNÝ STVOŘITEL – IZ 40,12-31

1. Jakým způsobem rozvíjí Iz 40 téma Božího milosrdenství a jeho moci?

V celé této kapitole se myšlenky o Božím milosrdenství a jeho síle navzájem prolínají; téměř splývají, protože obě tyto vlastnosti jsou nezbytné k tomu, aby Bůh zachránil svůj lid. Chce je zachránit, protože je milosrdný. A může je zachránit, protože je mocný.

Milosrdenství (v. 1-5) – útěcha, příchod Páně přináší vysvobození.

Moc (v. 6-8) – sláva a věčná existence proti lidské slabosti.

Milosrdenství (v. 9-11) – dobrá zpráva o vysvobození, Pastýř svého lidu.

Moc (v. 12-26) – nenapodobitelný Stvořitel.

Milosrdenství (v. 27-31) – jak Stvořitel posiluje zemdlené.

Když Izajáš představil Boží moc popisem jeho slávy a věčné existence, (v. 3-8) píše o jeho síle a dokonalé moudrosti, kterou stvořil zemi a všechny její obyvatele, kteří mu připadají tak nepatrní. (v. 12-17) Izajášův styl v této části, s řečnickými otázkami a živými obrazy, je velice podobný Boží odpovědi Jóbovi. (Jb 38-41)

2. Jaká je odpověď na Izajášovu řečnickou otázku: „Ke komu připodobníte Boha?“ (Iz 40,18)

Podobně jako u Jóba, ani u Izajáše není odpověď vyjádřena. Boha nemůžeme k ničemu a nikomu přirovnat. Izajáš však tuto svoji otázku zdůrazňuje tím, že na ni dává zvláštní odpověď. Mnozí jeho současníci totiž svým jednáním naznačovali, že Bůh je podobný modle. (v. 19.20)

Izajáš reaguje na tuto představu. Už to, že někdo použije modlu jako podobu Boha, je nerozumné. Aby si však mohl být jistý, že to lidé pochopili, ukazuje na Boží jedinečnost a uvádí nepopíratelný argument – Bůh je svatý Stvořitel. (v. 21-26)

3. Verše v této části ukazují nejen na Boží milosrdenství a jeho moc, ale také na to, že Bůh je Stvořitel. Proč je důležité tuto skutečnost pochopit? Jak nám sobota pomáhá každý týden si to připomínat?

Přehled dne: Struktura Iz 40 s dvěma tématy – milosrdenstvím a mocí.
Oba tyto charakteristické znaky přináší Bohu, který je Stvořitel.
Bůh jako Stvořitel je nepředstavitelný a nezobrazitelný.

PROBLÉM S MODLOSLUŽBOU – IZ 40,19.20

1. přečti si Iz 41,29. Jak Izajáš charakterizuje modly? Jak tomu rozumíš? Proč je tento obraz tak výstižný, bez ohledu o jakou modlu jde?

Starověcí modloslužebníci věřili, že prostřednictvím obrazů nebo symbolů božských bytostí uctívají samotné bohy. Hospodin odmítá jakoukoliv snahu představit ho nějakým obrazem, například zlatým teletem, (Ex 32,4.5) protože nikdo neví, jak vypadá, a jeho jedinečná sláva a nesrovnatelná velikost se nedá ničím znázornit. (Dt 4,15-19) Modla je vlastně jiný bůh a jeho uctívání je přestoupením prvního a druhého přikázání.

Boží lid nepotřebuje modly, protože Bůh se jim skutečně osobně zjevuje ve svatyni. Uctívání modly je jakási náhrada a v podstatě popření jeho skutečné přítomnosti.

Modly nejen selhávají ve zpodobnění Boha, ale ve skutečnosti představují „nic“, protože žádní jiní bohové neexistují. (Iz 44,6) Podobně jako Izajáš, i Ž 115,8 vyznívá ironicky: „Jím jsou podobní ti, kdo je zhotovují, každý, kdo v ně doufá.“

2. Jakému druhu modloslužby jako církev čelíme? Neútočí na nás ve zcela nepatrných, ale přitom zákeřných formách?

Ze starověkých spisů víme, že modloslužba byla velmi atraktivní, protože její podstatou byl materialismus. Pomocí různých forem uctívání vzdávali modloslužebníci úctu silám, o kterých věřili, že je mohou obdarovat plodností a blahobytem. Bylo to „svěpomocné“ náboženství. Není vám to náhodou blízké?

Před druhým příchodem Ježíše Krista, v době, kdy se pro něj bude připravovat cesta hlásáním poselství proroka Elijáše o smíření, (Mal 3,23.24 – PBK 4,5.6) budou lidé stát před stejným rozhodnutím jako ve dnech proroka Izajáše: Buď budete uctívat Stvořitele, anebo se budete klanět něčemu jinému, (Zj 13-14) protože nakonec vždy něco uctíváte.

Přehled dne: Podstata modloslužby – ničí jedinečný vztah s Bohem.
Modly zobrazují něco, co neexistuje.
Dnešní forma modloslužby je materialismus.

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Proroci a králové si přečti kapitulu „Aj, Bůh tvůj!“ (205-210; PK 311-321)

„Za dnů Izajášových bylo duchovní vnímání člověka zastřeno, protože lidé chápali Boha nesprávně. Dlouho se satan snažil oklamat člověka, aby se díval na svého Stvořitele jako na původce hříchu, utrpení a smrti. Ti, které tak podvedl, si představovali, že Bůh je tvrdý a přísný. Pokládali Boha za někoho, kdo stále dává pozor, jen aby mohl obžalovávat a odsuzovat, kdo není ochoten přijmout hříšníka, dokud má podle zákona omluvu, že mu nemusí pomoci. Zákon lásky, který vládne nebesy, zkrleslil arcipodvodník jako omezení lidského štěstí, jako obtížné břímě, od něhož by se lidé měli oprostit. Prohlašoval, že předpisů zákona nelze být poslušen a že tresty za přestoupení jsou vyměřovány svévolně.“ (PK 205; PK 311)

„Mnozí z těch, kteří se nazývají křesťany, slouží kromě Hospodina i jiným bohům. Náš Stvořitel od nás vyžaduje maximální věrnost a úplnou oddanost. Všechno, co může oslabit naši lásku k Bohu anebo bránit nám sloužit mu zcela, se stává modlou.“ (2BC 1011)

Diskusní otázky:

- 1. Vlastními slovy shrň poselství Iz 40,12-31. Použij přitom moderní obrazy a přirovnání, například současné vědecké objevy, které ještě názorněji potvrzují úžasnou moc našeho Boha.**
- 2. Jak se Izajášův popis věčné existence Božího slova, v protikladu ke křehké pomíjivosti lidského života, dotýká tvého strachu ze smrti? (Iz 40,6-8) Jak to souvisí s tvou nadějí na vzkříšení? (Jb 19,25-27; Da 12,2; 1 K 15,51-57; 1 Te 4,13-18)**
- 3. Kdybychom si vzali verše Iz 40,12-31 k srdci, mohly by nás vyléčit z naší pýchy a domýšlivosti?**

Shrnutí

Prostřednictvím Izajáše Bůh potěšil ty, kteří trpěli. Čas starostí a problémů pro ně skončil a Bůh se k nim vrátil. Neměli být zmatení a zmalomyslnění, ale raději měli důvěřovat Bohu, že svojí stvořitelskou moc použije v jejich prospěch.

SLOUŽIT A ZACHRÁNIT

Základní verš

„Zde je můj služebník, jehož podepírám, můj vyvolený, v němž jsem našel zalíbení. Vložil jsem na něho svého ducha, aby vyhlásil soud pronárodům.“ Iz 42,1

Chodby a svatost. V severním Iráku, v blízkosti starého křesťanského kláštera jsou v podzemí malé chodby. Poustevníci v nich zůstávají po celá desetiletí. Vůbec nevycházejí ven. Dělají to proto, aby se mohli lépe soustředit na Boha.

Matka Tereza, která chodila špinavými chudobnými čtvrtěmi Kalkaty, měla úplně jiný názor na to, jak být Bohu blíže. Řekla: „Ježíš přichází a chce se s námi setkat. Přivítejme ho a vykročíme mezi lidi, abychom se s ním setkali.“

Přichází k nám v tom, kdo je hladový, nahý a opuštěný, kdo je závislý na alkoholu anebo drogách, přichází k nám v osobě prostitutky anebo pouličních žebráků...

Jestli jimi opovrhujeme, jestli se s nimi nechceme setkat, odmítáme samého Ježíše.“ (Matka Tereza, José Luis González-Balado)

Prorok Izajáš říká, že posláním služebníka Hospodinova bude něco podobného: „Na-lomenou třtinu nedolomí, nezhasí knot doutnající... Abys otvíral slepé oči, abys vyváděl vězně ze žaláře, z věznic ty, kdo sedí v temnotě.“ (Iz 42,3.7)

V tomto úkole se soustředíme na služebníka Hospodinova; kdo je to a co dělá?

Týden ve zkratce:

Jak je Kristus představen v knize proroka Izajáše?

Proč je Kýros pokládán za „Mesiáše“?

Do jaké míry se první a druhý příchod Ježíše Krista v některých proroctvích prolíná?

Co nás Izajáš učí o Boží schopnosti předpovídat budoucnost?

Cíl úkolu:

Objevit, že Boží způsob záchranu lidu skrze Božího služebníka byl již dávno připraven.

Seznámit se s různými způsoby služby Božího služebníka.

Osvojit si, že každému úspěchu předchází utrpení, které se nevyhne ani Božímu služebníku.

SLUŽEBNÍK – NÁROD – IZ 41,10

1. Kdo je služebníkem, ke kterému se Bůh hlásí v Iz 41,8 („Izraeli, služebníku můj“) a kdo v 42,1 („můj služebník“)?

Je to Izrael (neboli Jákob), praotec Izraelců? Anebo Izrael jako národ? Nebo Mesiáš, Kristus, kterého Nový zákon ztotožňuje s Ježíšem?

V Iz 41-53 jsou navzájem protkány dva druhy zmínek o služebnících Hospodinových. Jeden služebník je nazván „Izrael“ neboli „Jákob“. (41,8; 44,1.2.21; 45,4; 48,20) Jestliže Bůh promlouvá k Izraeli-Jákovovi v přítomném čase, je jasné, že jde o národ, který z Jákoba vzešel. Potvrzuje to i skutečnost, že vykoupení „služebníka Jákoba“ se stalo tehdy, když vyšel z Babylónu. (Iz 48,20)

V ostatních případech, například Iz 42,1; 50,10; 52,13; 53,11, Boží služebník není jmenován. Když však Izajáš v dalších statích rozvíjí jeho charakteristické rysy, pak zjišťujeme, že je to jednotlivec, který navrací Jákobovy (Izraelovy) kmeny k Bohu (Iz 49,5.6) a jako oběť umírá za hříšníky. (Iz 52,13-53,12)

Izajáš mluví o dvou Božích služebnících. Jeden je kolektivní (představuje národ), druhý je jednotlivec.

2. Co je úkolem služebníka – národa? Iz 41,8-20

Bůh ujišťuje izraelský národ, že ještě stále je Božím služebníkem: „Ty jsi můj služebník, tebe jsem vyvolil, nezavrhl jsem tě.“ (Iz 41,9) Pak dává Izraeli jedno z nejkrásnějších zaslíbení v Bibli. (Iz 41,10) Tento verš společně s následujícími verši oznamuje, že jednou z hlavních úloh Izraele je důvěřovat pravému Bohu, že je zachrání (Kráľ Achaz to nedělal), a nespoléhat na jiné bohy a jejich obrazy, jak to dělaly okolní národy. (Iz 41,7.21-24.28.29)

3. V Iz 41,14 nazývá Hospodin národ „červíčkem“. Co tím chce zdůraznit? Pochopíš to, pokud si přečteš verš v kontextu. Co nás to chce naučit o potřebě být úplně závislí na Bohu?

Přehled dne: Dva druhy služebníků – jeden je kolektivní a druhý je jednotlivec.
Bůh Izraeli zaslubuje svoji bezvýhradnou ochranu.
Služebník – Izrael – má svoji úlohu: bezvýhradně důvěřovat Bohu.

NEJMENOVANÝ SLUHA – JEDNOTLIVEC – IZ 42,3

1. Jaká je úloha a charakter Božího nejmenovaného služebníka, kterého si Bůh zvolil a na kterého vložil svého Ducha? Iz 42,1-7

Z uvedených možností vyber jednu nejlepší nebo více správných odpovědí:

1. Přinese národům právo a spravedlnost.
2. Své poslání splní tiše a jemně, ale úspěšně.
3. Bude učit.
4. Slouží jako smlouva mezi Bohem a lidem.
5. Uzdravuje slepé a vysvobozuje vězně – poskytuje světlo a naději.
6. Všechno, co je uvedeno v prvních pěti bodech.

2. Jak souvisí úloha a charakter tohoto služebníka s „výhonkem“ z Jišajova kořene, (Iz 11) na kterém také spočine Duch Hospodinův?

Podobně jako u Iz 42 i král z rodu Davidova z kapitoly 11 jedná v souladu s Bohem, usiluje o právo a vysvobození utlačovaných, o moudrost a poznání Boha. Zjišťujeme, že tento „výhonek“ a „kořen“ Jišajův je Mesiáš, božské dítě z Iz 9,5.6, které rovněž obdarovává trůn Davidův a jeho království pokojem, právem a spravedlností. Služebník z Iz 42 je nepochybně Mesiáš.

3. S kým ztotožňuje Nový zákon služebníka z Iz 42,1-7, který přináší právo? Mt 12,15-21

Mt 12 cituje verše z Iz 42 a aplikuje je na tichou službu uzdravování, kterou konal Ježíš, Boží milovaný Syn, v němž měl Bůh zalíbení. (Iz 42,1; Mt 3,16.17; 17,5) Právě jeho služba obnovila smluvní spojení mezi Bohem a jeho lidem. (Iz 42,6; Da 9,27)

4. Přečti si Iz 42,1-4 jako popis Ježíše Krista. Uvažuj o jeho životě. Které konkrétní rysy jeho služby jsou vhodným naplněním tohoto proctví? Co se z toho můžeme naučit o tom, jak sloužit jiným?

Přehled dne: Kvíz o náplni služby Božího služebníka.

Zajímavá souvislost tří biblických míst Iz 42, Iz 11 a Iz 9.

Ježíš vztahuje v evangeliích slova z Iz 42 na sebe.

PERSKÝ „MESIÁŠ“ – IZ 44,28A

1. Jakou nádhernou předpověď nacházíme v Iz 44,26-45,6?

Izajáš působil asi od roku 745 př. Kr. do roku 685 př. Kr. Po zmínce o dobyvateli z východu a ze severu, (Iz 41,2.3.25) jakož i o tom, že pro Jeruzalém to bude dobrá zpráva, (v. 27) Izajáš přesně předpovídá, že to bude muž jménem Kýros a co bude dělat. Kýros skutečně přišel ze severu a východu Babylónu a v roce 539 př. Kr. ho dobyl. Vysvobodil Židy z babylónského zajetí a dovolil jim znovu vybudovat chrám v Jeruzalémě. (porovnej Ezd 1)

Od Izajášovy smrti do pádu Jeruzaléma uplynulo asi 146 roků. To znamená, že jeho proctví předběhlo události téměř o 150 roků. Je to jakoby George Washington předpověděl, že muž jménem General Dwight Eisenhower pomůže v roce 1945 osvobodit Evropu!

2. Proč Bůh nazývá Kýra svým „pomazaným“? Iz 45,1

V tomto případě je pro pojem „pomazaný“ použit hebrejský výraz, z kterého odvozujeme slovo „Mesiáš“. Na jiných místech Starého zákona by se toto slovo mohlo vztahovat na pomazaného velekněze (Lv 4,3.5.16; 6,15 – PBK 6,22) nebo pomazaného izraelského krále (1 S 16,6; 24,7.11; 2 S 22,51) anebo na Mesiáše, budoucího dokonalého krále a vysvoboditele z rodu Davidova. (Ž 2,2; Da 9,25.26) Podle Izajáše se měl Kýros stát v budoucnosti králem, kterého Bůh pošle, aby vysvobodil jeho lid. Jako neizraelec to určitě nebyl obyčejný mesiáš. Některé věci bude dělat jako Mesiáš, porazí například Boží nepřátele a vysvobodí jeho zajatý lid, ale nemůže to být totéž, co Mesiáš, protože není potomek Davidův.

Předpověďmi o Kýrovi Bůh dokázal své jedinečné božství. On jediný zná budoucnost. (Iz 41,4.21-23.26-28; 44,26) Kýrovi řekl: „Tobě dám poklady v temnotě skryté i sklady nejtajnější a poznáš, že já jsem Hospodin, který tě volá jménem, Bůh Izraele.“ (Iz 45,3)

3. Uvažuj o některých jiných biblických proroctvích, která se naplnila. (např. Da 2; 7; 9,24-27) Jakou naději nám, jako jednotlivcům tato proroctví nabízejí?

Přehled dne: Izajáš předpovídá, že Kýros vysvobodí Židy.
Překlad a význam slova Mesiáš je Pomazaný.

NADĚJE DO BUDOUČNA – IZ 46,10

To, že Izajáš přesně jmenuje Kýra, znepokojuje ty, kteří nevěří, že proroci předpovídají události na základě zjevení, která dostali od Boha. Aby se s tím vyrovnali, přijímají teorii, že kapitoly 40–66 napsal „druhý Izajáš“ – jiný prorok, který žil za dnů Kýra.

Existenci „druhého Izajáše“ však nepotvrzují žádné historické záznamy. Kdyby byl někdo takový existoval, bylo by neobvyklé, aby se o něm Bible nezmínila, protože jeho poselství je velmi vážné a důležité a jeho literární mistrovství výjimečné. Dokonce ani nejstarší biblický rukopis, svitek proroka Izajáše z Kumránu, nemá mezi kapitolami 39 a 40 žádný předěl, který by naznačoval nějaký přechod k novému autorovi.

Jádro poselství proroka Izajáše je v celé jeho knize jednotné: Důvěřujte pravému Bohu a jeho mesiášskému Vysvoboditeli, ne jiným silám. Učenci správně připomínají, že od asyrského období (kapitoly 1–39) se pozornost přesouvá na období babylónské (kapitola 40 a dále). Zjišťujeme však, že kapitoly 13–14 a 39 už babylónské zajetí předvídají. Je pravda, že kapitoly 1–39 zdůrazňují soud a kapitoly 40–66 zdůrazňují útěchu. Avšak i v prvních kapitolách se často setkáváme s povzbuzením a ujištěním, a zase v těch posledních s Božím soudem nad Judskem, protože odešli od Boha. (42,18–25; 43,22–28; 48,1–11) A tak Izajášovy předpovědi o budoucí útěše naznačují zároveň bolest a trápení.

1. I když národ kvůli svým hříchům stál před hroznou pohromou, někteří z lidu se nevzdávali naděje. Drželi se Božích zaslíbení, jak je nacházíme v Lv 26,40–45. Pozorně si tyto verše přečti. Představ si, že jsi Hebrej, který žije v době babylónského zajetí. Jakou naději nacházíš v těchto slovech? Funguje i v našem životě podobný princip?

Přehled dne: Celý Izajáš je svědectvím o Bohu, který je Stvořitel a také i Vysvoboditel. Není důvod pochybovat o předpovědích v této knize.

SOUCITNÝ A TRPÍCÍ SLUŽEBNÍK – IZ 49,3

1. Koho představuje Boží služebník v Iz 49,1-12?

Bůh ho povolává a jmenuje ještě než se narodil. Jeho ústa jsou podobná meči. V něm se oslaví. Jeho prostřednictvím přivádí izraelský národ zpět k sobě, ustanovuje ho za světlo spasení pro celý svět, za zprostředkovatele smlouvy a vysvoboditele zajatých. Tento popis má mnoho společných prvků s popisem z Iz 42, kde služebníka ztotožňujeme s Mesiášem.

2. Pokud je tento služebník Mesiáš, proč ho Bůh nazývá „Izraelem“? Iz 49,3

Zjistili jsme, že v této stati se pojem Boží služebník „Izrael“ anebo „Jákob“ vztahuje na národ. V tomto případě se však jméno „Izrael“ (bez paralelního odkazu na „Jákoba“) jasně vztahuje na služebníka—jednotlivce, který navrátí národ k Bohu. (Iz 49,5) Individuální služebník se stal dokonalým ztělesněním anebo představitelem národa, který se svými prohrami a porážkami zpronevěřil svému jménu „Izrael“. (Iz 48,1)

3. Který nový prvek se objevuje v těchto verších? Iz 49,4.7

Zde je první zmínka o těžkostech, které sebou úloha služebníka přináší. Služebník nařká: „Nadarmo jsem se namáhal, svou sílu jsem vydal pro nicotný přelud...“ (v. 4) Tato myšlenka se opakuje u Da 9,26: „...bude pomazaný zahlazen a nebude již.“ Služebník se však drží víry: „A přeče: U Hospodina je mé právo, můj výdělek u mého Boha.“ (Iz 49,4) J. Alec Motyer k tomu poznamenává: „Izajáš očekává služebníka se skutečnou lidskou přirozeností, který byl pokoušen, jako jsme pokoušeni my. Prokázal se jako původce a dokonavatel víry, skutečné osobní víry, která i tehdy, když se zdá, že už všechno ztratilo smysl, může povědět „můj Bůh“.“

4. Ve světle Iz 49,7 se zamysli nad službou Ježíše Krista. Neměl důvod podlehnout kvůli vnějším okolnostem malomyslností? Jaké poučení z toho vyplývá pro nás?

Přehled dne: Boží předvídatý čin pro záchranu jeho lidu.
Boží služebník nebude mít vydlážděnou cestu.
Boží služebník vzdor překážkám splní svoji úlohu.

DOPORUČENÉ STUDIUM

O tom, jak Ježíš uzdravoval a učil, si v knize Touha věků přečti kapitolu „V Kafarnaum“ (156-162).

„V díle záchrany je nutné projevit velkou míru taktu a ohleduplnosti. Spasitel pravdu nikdy nezamlčel, ale vždy ji vyjadřoval s láskou. Ve styku s jinými byl vždy nadmíru taktní, milý a pozorný. Nikdy nebyl necitlivý, nikdy bezdůvodně nevyslovil tvrdé slovo, nikdy zbytečně nezpůsobil bolest citlivé duši. Neodsuzoval lidskou slabost. Nebojácně kritizoval pokrytectví, nevěru a nespravedlnost, avšak v ostrých výčitkách bylo v jeho hlase cítit zármutek. Jeho pravda nebyla nikdy krutá. Lidem projevoval vždy velkou něhu. Každého člověka považoval za velmi vzácného. I když sám měl božskou důstojnost, soucitně a pozorně se skláněl ke každému členu Boží rodiny. V každém viděl člověka, a zachránit každého bylo jeho posláním.“ (GW 117)

Diskusní otázky:

- 1. Ve třídě si spolu přečtete citát Ellen Whiteové o tom, jak Kristus sloužil druhým. Diskutujte o principech uvedených v tomto citátu a potom se zamyslete nad tím, do jaké míry váš sbor jako celek aplikuje tyto principy ve své službě.**
- 2. Znáš nějakou „nalomenou třtinu“ anebo „doutnající knot“? (Iz 42,3) Jak můžeš takovému člověku pomoci a přitom ho „nedolomit“ anebo „neuhasit“? Jakým způsobem můžeš jeho mysl obrátit k Bohu? Co konkrétně bys mu poradil udělat, aby našel pomoc a byl uzdraven?**
- 3. Argument pro dva různé autory knihy proroka Izajáše vychází z předpokladu, že lidé nemohou předpovídat budoucnost, jak ji předpověděl Izajáš. V čem spočívá jejich hlavní problém? Proč jako křesťané musíme tento předpoklad jednoznačně odmítnout?**

Shrnutí

K vysvobození nutně patří Vysvoboditel. Božímu národu přinesli svobodu dva vysvoboditelé: Kýros, který vysvobodil zajatce z babylónského zajetí, a nejmenovaný služebník, jehož totožnost jako Mesiáše prorok Izajáš postupně odhaluje. Tento služebník obnoví spravedlnost a ostatek navrátí zpět k Bohu.

CO BY TĚ NIKDY NENAPADLO

Základní verš

**„Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni.“
Iz 53,5**

Dokázal nemožné. Lougha Fooka, Číňana, který se stal křesťanem, se zmocnil soucit s krajany, kteří jako otroci pracovali v afrických dolech. Velmi toužil rozdělit se s nimi o naději evangelia. Jak se k nim však dostat? Rozhodl se, že sám sebe na pět roků prodá jako otroka. Byl dopraven do Demeraru, kde těžce pracoval v dole a svým spolupracovníkům vyprávěl o Ježíši.

Lough Fook zemřel. Ale téměř dvě stě lidí přijalo Ježíše za svého Spasitele a vysvobodilo se ze sevření beznaděje. Je to krásný příklad sebeobětování pro dobro druhých.

Protože udělal to, co by nás ani nenapadlo: pokorně „vzal na sebe způsob služebníka“ (Fp 2,7), Ježíš také dosáhl toho, co se zdálo nemožné – podal ruku tobě, mně a celému světu, který padl a ztratil se v propasti hříchu.

V tomto úkole se budeme zabývat touto neuvěřitelnou událostí, která byla předpověděna staletí předtím, než se stala skutečností.

Týden ve zkratce:

Jak nás Izajáš připravuje na Ježíšovu smrt?

Jak je Ježíš představen v těchto verších?

Co je hlavním tématem Iz 53?

Jakým způsobem je zde vyjádřena myšlenka zástupné oběti?

Cíl úkolu:

Zapamatovat si Iz 53 jako typ pro život a službu Mesiáše.

Porozumět, že pravá pomoc není podmíněná schopnostmi a silou, ale ochotou obětovat se pro druhé z lásky.

Získat odhodlání trpět a obětovat se pro druhé z lásky.

IZAJÁŠOVA ZKOUŠKA VÍRY – IZ 50,6**1. Prečti si Iz 50,4-10. Shrň, na co tyto verše poukazují. Jak je tady Ježíš představen?**

V Iz 49,7 je Boží služebník v opovržení, jako ohavnost a „služebník vládců“, ale „spatří tě králové a povstanou, a velmožové se skloní“. V 50. kapitole zjišťujeme, že dobrý učitel, jehož slova podpírají unavené, prochází „temným údolím“ (v. 4): Cesta k ospravedlnění vede tělesným utrpením. (v. 6)

Tělesné utrpení vyvolává v lidech moderní západní kultury nepříjemné pocity. Čest však byla ve starověké blízkovýchodní kultuře pro člověka a jeho přátele otázkou života a smrti. Kdybyste někoho urazili a takto špatně s ním zacházeli, pak by bylo dobré, abyste si zajistili ochranu, protože stačí malá příležitost a oběť anebo její přátelé by se určitě pomstili.

V Iz 50 lidé bijí tohoto služebníka, trhají vousy z jeho brady a plivají na něj. Tento čin je událostí mezinárodního, dokonce vesmírného dosahu, protože obětí je vyslanec Krále králů. Když srovnáme Iz 9,5.6 a 11,1-16 s ostatními texty o „služebníku“, zjistíme, že tímto služebníkem je Král, mocný Vysvoboditel. I přesto, že měl velikou moc a slávu, z nějakého nevysvětlitelného důvodu sám sebe neušetřil! Je to tak zvláštní, že lidé tomu nevěřili. Když byl Ježíš na kříži, přední mužové se mu vysmívali: „Jině zachránil, ať zachrání sám sebe, je-li Mesiáš, ten vyvolený Boží.“ (L 23,35) „Je král izraelský – ať nyní sestoupí s kříže a uvěříme v něho!“ (Mt 27,42)

2. Na základě Iz 50,4-10 napiš duchovní principy, které jsou obsaženy v tomto textu a které bychom měli aplikovat do svého života. Srovnej svůj život s tím, cos napsal. V čem by ses mohl zlepšit?

Přehled dne: Velké věci se mohou zrodit jen z utrpení a bolesti.
Vyhýbání se utrpení v západní kultuře je útěk z reality.
Zachránit někoho můžeme pouze obětováním se pro něho.

BÁSEŇ O TRPÍCÍM SLUŽEBNÍKOVI – IZ 53,12

Izajášova slova – to opravdu není „mléko“. Postavu Mesiáše postupně představuje od počátečních kapitol své knihy, a tím své posluchače a čtenáře připravuje na „hutný pokrm“. Prorok Izajáš sleduje celý jeho život na zemi. Začal jeho početím a narozením, (Iz 7,14) představil ho jako božského krále z rodu Davidova, (Iz 9,5.6) podrobně popsal jeho dílo obnovy Izraele (Iz 11,1-16) a tichou službu osvobození z nespravedlnosti a utrpení. (Iz 42,1-7) Potom ukázal, že k jeho velikému dramatu patří také tragédie, která bude předcházet jeho vyvýšení. (Iz 49,1-12; 50,6-10) V básni o trpícím služebníkovi se dostává až na dno této tragédie.

1. Jak nás uvedené kroky z knihy proroka Izajáše připravují na to, co přichází v kapitole 52 a 53? Anebo se nám obsah těchto kapitol jeví díky tomu pozoruhodnějším?

Verše Iz 52,13-53,1 tvoří jakýsi úvod k básni a ukazují na zvláštní protiklad: Služebník bude prospívat a bude povýšen, avšak jeho vzhled bude znetvořen k nepoznání. Kdo tomu uvěří?

Verše 2. a 3. začínají popisem jeho původu a normálního vzhledu a přecházejí k jeho utrpení a odmítnutí. Verše 4-6 představují vsuvku, ve které autor vysvětluje, že jeho utrpení je ve skutečnosti náš trest, který snáší, aby nás uzdravil. Verše 7-9 pokračují v popisu nevinného služebníka sestupujícího do hrobu.

Ve verších 10-12 čteme, že služebník dostává krásnou odměnu předpověděnou na začátku básně v Iz 52,13. V dovětku se uvádí, že jeho oběť pro záchranu jiných je v souladu s Boží vůlí.

2. Z Iz 52,13-53,12 vypiš, co všechno Ježíš udělal pro nás. Uvažuj, co pro nás znamenají tyto jeho činy.

Přehled dne: Tématem Mesiáše se zabývá celá Izajášova kniha.

Vrchol tohoto tématu je zpracován v Iz 53.

Struktura a obsah 53. kapitoly proroka Izajáše.

KDO UVĚŘIL? – IZ 53,1

V Iz 52,13 je Boží služebník vysoce vyvýšen. Ale hned následující verš ukazuje, že jeho vzhled byl tak znetvořený, že ani nebyl podoben „člověku“. Nový zákon pak prozrazuje, co Ježíšovu tvář znetvořilo – bičování, trnová koruna, ukřižování, ale především to, že nesl hřích celého lidstva. Hřích nikdy neměl být pro člověka něčím přirozeným; protože ho Syn člověka nesl, jeho vzhled se stal nelidský.

Porovnej to s tím, co prožil Jób. Z bohatého, ctěného a mocného muže se v jediném dnu stal nešťastný ubožák, který potom sedával na zemi v popeli a střepey si škrábal bolestivé vředy. (Jb 1-2) Byl to tak veliký protiklad, že zpočátku ho nepoznali ani jeho přátelé. (Jb 2,12) Otázkou zůstává: Proč Jób trpěl? Proč musí trpět Boží Mesiáš? Ani jeden z nich si to nezasloužil. Oba byli nevinní. Proč potom trpěli?

1. Opět si přečti Iz 52,13 až 53,12 a vypiš místa, která mluví o tom, že za vinu trpěl nevinný. Co je jádrem tohoto poselství pro nás?

Všimni si otázek v Iz 53,1. Tyto otázky jsou vlastně výzvou, abychom uvěřili neuvěřitelnému. (srov. J 12,37-41) Upozorňují nás, abychom se při čtení další části příběhu raději posadili. V tomto kontextu paralela mezi těmito dvěma otázkami naznačuje, že Hospodinova paže, tedy moc spasení, (srov. Iz 52,10) je zjevena těm, kteří této zprávě uvěří. Chcete zakusit Boží zachraňující moc? Potom uvěřte této zvěsti.

2. Pozorně si přečti Iz 53,6. Jaké je poselství tohoto verše? Co verš říká tobě osobně? Jak ti dodává naději navzdory minulým hříchům a pádům?

Přehled dne: Ten, kdo se obětuje pro druhého, je často nepochopen.
Ten, kdo je ochoten trpět pro druhého, se jeví v lidských očích jako nepřítahlivý a znetvořený.
Ten, kdo chce být zachráněn Božím způsobem, musí uvěřit „zvěsti“.

DOSÁHL NEMOŽNÉ – A TO JSME MY! – IZ 53,3-9

Jako bezbranná rostlinka, která podle všeho nemá kdovíjakou hodnotu – a k tomu jí ještě opovrhují, (Iz 53,2.3) tak je nám zde představen trpící služebník. Izajáš nás rychle přenesl nevinným mládím až na okraj propasti. Ani po přečtení předcházejících kapitol nejsme připraveni na to, abychom se dokázali smířit s údělem tohoto služebníka. Jaký je to obrovský protiklad! Izajáš nás naučil vážit si Dítěte, které se nám narodilo – Vládcе (Knížete) pokoje. Ostatní jím pohrdají, avšak my víme, kdo to ve skutečnosti je.

Odpovědí na otázku „Proč?“ je Izajášova zkouška víry. Mesiáš se rozhodl trpět jako důkaz Boží lásky. Ale proč? A tak Izajáš zatluče „zlatý hřeb“, aby řekl celou pravdu, která se zdá tak nepochopitelná: Rozhodl se trpět, aby získal a dosáhl nemožné – a to jsme my!

Ti, kteří tomu nerozuměli, považovali tohoto služebníka za zbitého a ztrápeného od Boha. Podobně i Jóbovi přátelé se domnívali, že Jób trpí za svoje hříchy. A přece to všechno byla Boží vůle. (Iz 53,10) Proč? Protože „Kristus nás vykoupil z kletby zákona tím, že za nás vzal prokletí na sebe.“ (Ga 3,13) Protože „toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti“. (2 K 5,21) „Jen si to představte! V jistém smyslu se Kristus stal hříchem! Nesl všechnu hanbu a každou sobeckou touhu miliard lidí, kteří kdy obývali naši planetu. S tímto zdrcujícím břemenem neštěstí a bídy, které bylo na něj vloženo a s ním ztotožněno, jakoby byl zosobněním všeho zla. Sám sebe vydal záhubě, aby odstranil každý hřích a každý jeho důsledek.“ (Roy Gane)

1. Obrovská tíha, vina a trest za hříchy celého světa – za každý hřích každého hříšníka – dolehly na Krista na kříži, protože to byl jediný způsob, jak nás mohl zachránit. Na co nám to ukazuje? Jak špatný je hřích, když za naše osvobození od hříchu musela být zaplácena taková cena! Co nám to na druhé straně říká o Boží lásce?

Přehled dne: Oběť, ponížení a utrpení Služebníka jsou důkazem Boží lásky k nám. Proč to všechno? Pro nás, za nás a kvůli nám.

OBĚŤ ZADOSTIUČINĚNÍ – IZ 53,10-12

1. Co znamená, že život tohoto služebníka je „obětí za vinu“? Iz 53,10

Tento hebrejský výraz se vztahuje na „oběť za vinu“ (anebo „oběť zadostiučinění za vinu“), (Lv 5,14-26 – [PBK 5,14 až 6,7]; 7,1-7) která mohla odčinit úmyslné hříchy spáchané proti jiným lidem. (Lv 5,21.22 – PBK 6,2.3) Takovéto hříchy měl na mysli prorok Izajáš. (Iz 1-3; 10,1.2; 58) Dříve, než hříšník přinesl oběť a Bůh mu odpustil, musel také vrátit poškozenému člověku to, co mu vzal, a navíc dát mu „penále“. (Lv 5, 20-26; [PBK 6,4-7;] srov. Mt 5,23.24) V případě neúmyslného zneužití něčeho, co patřilo Bohu, nahradil to jemu. (Lv 5,16)

Nyní můžeme správně porozumět Iz 40,2, kde Bůh potěšuje svůj lid poslaný do vyhnanství tím, že jim říká, že za svoje hříchy zaplatili odškodné v dostatečné míře.

Když však byla škoda odčiněna, na řadu přišla oběť. I v Iz 53 je tomu tak. Ale za ty, kteří zabloudili, je místo beránka „vedený na porážku“ Boží služebník. (Iz 53,6.7)

I když „byl vyřazen ze země živých“, (v. 8; srov. Da 9,26) úplně stráven v oběti, která pro nás zapálila plamen naděje, tento služebník vychází ze smrti, odkud není návratu, aby byl povýšen, viděl své „potomstvo“ („semeno“) a také „dlouho žil“. (Iz 53,10-12)

2. Jakým způsobem vyjadřuje každý z uvedených veršů stejné poselství jako Iz 53?

Ž 32,1.2 _____

Ř 5,8 _____

Ga 2,16 _____

Fp 3,9 _____

Žd 2,9 _____

1 Pt 2,24 _____

3. Kdyby tě někdo požádal, abys stručně shrnul dobrou zprávu z Iz 52,13-53,12, jak bys to vyjádřil?

Přehled dne: Postup odčinění viny v obětním systému: odpuštění, nahrazení škody, oběť. Postup spasení: odpuštění; odčinění škody a oběť je utrpení a smrt Služebníka.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Jaká cena byla za nás zaplacená! Hle, kříž a Oběť vyvýšená na něm. Podívej na ty ruce probodené nemilosrdnými hřeby. Podívej na jeho nohy přibité ke dřevu. Kristus nesl naše hříchy na svém těle. Tato bolest, tato muka – to je cena tvého vykoupení.“ (E. G. Whiteová, *God’s Amazing Grace*, 172)

„Kristus nesl naše hříchy na dřevu kříže na svém těle... Jaký musí být hřích, když žádná smrtelná bytost nemohla přinést smíření? Jaká musí být jeho kletba, když jen božství jí mohlo smazat? Kristův kříž je pro každého člověka svědectvím o tom, že odplatou za hříchy je smrt... Ach, jak silná moc musí existovat, která omámí naše smysly tak, že se stanou odolnými proti vlivu Ducha Božího!“ (Ellen G. Whiteová, *Our High Calling*, 44)

„Zákon Boží vlády byl zvelebený smrtí Božího jednorozeného Syna. Kristus nesl vinu hříchů celého světa. Před Boha se můžeme postavit jedině díky vtělení a smrti Božího Syna. Dokázal trpět, protože byl podpírán Bohem. Dokázal vydržet, protože byl bez jediné poskvrny nevěry anebo hříchu. Kristus zvíťazil místo člověka, když nesl spravedlivý trest. Zajistil lidem věčný život, vyvýšil zákon a vzdal mu náležitou úctu.“ (1SM 302)

Diskusní otázky:

- 1. Verše Iz 53,7-9 hovoří o smrti a pohřbu trpícího služebníka. Které předpovědi těchto veršů se naplnily na konci Ježíšova života? Mt 26,57-27,60; Mk 14,53-15,46; L 22,54-23,53; J 18,12-19,42**
- 2. Co chce povědět E. G. Whiteová slovy, že smrtí Ježíše Krista byl vyvýšen zákon? Jak rozumíme tomu, že jeho smrt dokazuje věčnou platnost zákona?**

Shrnutí

Prorok Izajáš píše o narození, totožnosti a životě Božího Vysvoboditele. Nakonec odhaluje tu největší tragédii, která nám přináší naději: Boží služebník proto, aby se dostal ke ztracenému lidstvu – i k nám, aby lidstvo zachránil a uzdravil, dobrovolně snáší utrpení a trest.

KREATIVNÍ LÁSKA

Základní verš

„Budeš-li štědrý k hladovému a nasytíš-li ztrápeného, vzejde ti v temnotě světlo a tvůj soumrak bude jak poledne.“ Iz 58,10

Láska nikdy neselže. Židovský kantor (hlavní zpěvák v synagóze) a jeho manželka, kteří žili v Lincolnu (Nebraska, USA), začali dostávat výhrůžné a vulgární telefonáty. Zjistili, že přicházejí od vůdce nenáviděné americké skupiny Ku-Klux-Klanu. Protože už věděli, o koho jde, mohli se obrátit na policii. Rozhodli se však pro radikálnější postup. Když se dověděli, že je to invalida, objevili se jednoho dne před jeho dveřmi s kuřetem na talíři. Úplně ho to vyvedlo z míry. Jejich láska roztavila jeho nenávisť. Manželé v návštěvách pokračovali i dále. Přátelství mezi nimi se prohlubovalo. Uvažoval dokonce o tom, že se stane židem!

„Zdalipak půst, který já si přeji, není toto: Rozevřít okovy svévole, rozvázat jha, dát ujařmeným volnost, každé jho rozbít? Cožpak nemáš lámat svůj chléb hladovému...?“ (Iz 58,6.7) Židovští manželé z Lincolnu se postili tak, že se podělili o své jídlo s hladovým pro-následovatelem. Tak ho vysvobodili ze zajetí jeho vlastních nespravedlivých předsudků!

Tento důležitý duchovní princip si přiblížíme tak, jak nám ho podává prorok Izajáš.

Týden ve zkratce:

Jaká je cena spasení?

Proč Hospodin neměl radost z bohoslužby svého lidu?

Jak se máme chovat k chudobným a nuzným z našeho středu, abychom splnili Boží očekávání?

Co je podstatou pravého náboženství?

Jaké požehnání získávají ti, kteří se rozdávají jiným?

Cíl úkolu:

Pokusit se zaslechnout Boží hlas, který nás volá blíže k Bohu.

Být citlivý na to, že Bůh nás volá k sobě odpuštěním a milostí.

Vědět, že Bůh nás volá k projevům milosrdenství vůči těm, kdo to na tomto světě potřebují.

KUPOVAT ZADARMO? – IZ 55,1-7

Představ si, že stojíš na ulici velkoměsta, v rukou držíš jídlo a křičíš na hladové a na bezdomovce: „Hej, vy, co nemáte peníze, pojdte, kupujte a jezte!“ Jak si mohou něco koupit, když nemají peníze?

Pokud však dodáš slova, které dodal Izajáš: „Kupujte bez peněz a bez placení...“ (v. 1), může se to lépe pochopit. Izajáš vyzývá lid, aby přijali odpuštění zadarmo. (v. 7) Slovem „koupit“ chce zdůraznit, že to, co jim Bůh nabízí, aby mohli naplnit své potřeby a touhy, je hodnotné a vzácné. Bůh v rámci obnovy smluvního vztahu se svým lidem nabízí odpuštění zdarma. Nesmíme si však myslet, že i on to má zadarmo. Bůh to koupil za velmi vysokou cenu, prosáklou krví svého služebníka. I když to nabízí zdarma, jeho to stálo nesmírně mnoho.

1. Do jaké míry se Izajášovo pojetí spasení shoduje s novozákonním chápáním? Ef 2,8,9

Izajáš sumarizuje evangelium Starého zákona, které je shodné s evangeliem v Novém zákoně. Něco takového, že „starozákonní“ spasení ze skutků bylo nahrazeno „novozákonním“ spasením milostí, jednoduše neexistuje. Od doby, kdy Bůh přislíbil Adamovi a Evě Zachránce, (Gn 3,15) existuje jen jeden jediný způsob spasení – milostí skrze víru; (Ef 2,8) „...darem Boží milosti je život věčný v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ (Ř 6,23) Od starověkého Gilgameše, který v marném úsilí o věčný život vykonával hrdinské činy, až po naše současné filmové hrdiny, kteří věří v reinkarnaci, lidé zkoušeli různé způsoby, jak získat spasení. Všechno je však zbytečné. To je důvod, proč potřebují poznat Ježíše a vědět, co pro ně získal na kříži.

2. Spasení je zdarma. To znamená, že neexistuje nic, co bychom mohli udělat, abychom ho získali. Naše skutky nikdy nebudou dost dobré, aby nás zachránily. Zároveň však musíme připomenout, že spasení nás může stát všechno. Co to znamená? Viz Mt 10,39

Přehled dne: Podstata spasení a evangelia je stejná jak ve Starém, tak i v Novém zákoně.

BOŽÍ MYŠLENKY A CESTY – IZ 55,6-13

1. Proč Bůh říká, že jeho myšlenky a cesty převyšují naše „jako jsou nebesa vyšší než země“? Co to podle tebe znamená? Iz 55,8.9

Nemáme pochybnosti o tom, že Bůh, který stvořil vesmír, v kterém jsou i některé z těch nejjednodušších věcí zahaleny pro nás nepochopitelným tajemstvím, existuje. Bůh, jehož cesty zdaleka převyšují naše možnosti chápání. Vědomí jeho nekonečné nadřazenosti by nám mělo pomoci v pokoře přijmout jeho pomoc.

2. přečti si Iz 55,6-9. V jakém kontextu Hospodin říká, že jeho cesty a myšlenky převyšují to, co si vůbec dokážeme představit? Co nám oznamuje, že dělá, a my to tak těžko chápeme?

Není pochybností o tom, že největším ze všech velkolepých tajemství vesmíru je plán spasení, který stěží začínáme chápat. (viz Ef 6,19) To, že se Stvořitel vesmíru snížil a oděd člověčenstvím, žil těžkým životem plným bolesti a nakonec zemřel místo nás jako oběť za hříchy, aby nám mohl odpustit a prokázat nám milosrdenství – je pravda, která bude celou věčnost rozechvívat srdce Božích stvořených bytostí.

„Vykoupení – téma, do kterého touží nahlédnout andělé, bude vědou a písní vykoupěných po celou nekonečnou věčnost. Není hodno toho, abychom o něm důkladně uvažovali a studovali ho již nyní?“

Studium Kristova vtělení, jeho smířčí oběti a prostřednické služby zaměstná mysl snaživého studenta, pokud trvá čas. Když se podívá na nebesa, jejichž věk není možno spočítat, zvolá: »Veliké je tajemství zbožnosti!« (E. G. Whiteová, My Life Today, 360)

3. Vzpomeň si na špatné věci, které jsi udělal, na lidi, kterým jsi ublížil, na nelaskavá slova, která jsi vyslovil, na situace, ve kterých jsi zklamal jiné – o sobě samém ani nemluvě. Díky Ježíši ti to všechno může být odpuštěno; můžeš stát před Bohem dokonalý a spravedlivý. Pokud toto není zázrak a tajemství, co jím potom je?

Přehled dne: Netrapme se, jestli všemu, co se týká Boha, nerozumíme.

Na druhé straně, Bůh nám o sobě řekl tak mnoho, že každý den si můžeme být jisti tím, co všechno dělá pro naše spasení a vykoupení.

POSTÍCÍ SE PŘÁTELÉ – IZ 58,1-8

1. O jakém pústu se vypráví v Iz 58,3?

Zřejmě jde o půst ve dni smíření, jediný Bohem nařízený půst. (Lv 16,29.31; 23,27-32) Paralelním výrazem („pokořovat se“) to potvrzuje i Iz 58,3, kde je použita podobná terminologie jako v Lv. Pokání anebo zármutek nad hříchem lze projevit různými formami sebezapření, včetně půstu. (Ž 35,13; Da 10,2.3.12)

Boží příkaz: „Rozezvuč svůj hlas jako polnící!“ (Iz 58,1) můžeme pochopit na pozadí událostí dne smíření. Na tuto troubu z beraního rohu, zvanou šófar, se troubilo deset dnů před dnem smíření. Toto troubení mělo lidi upozornit a připomenout jim tento zvláštní den. (Lv 23,34) A navíc, každý padesátý rok oznamoval její zvuk v den smíření začátek jubilejního (milostivého) léta osvobození. (Lv 25,9.10; srov. Iz 27,13)

2. Přečti si Iz 58,3-7. Kvůli čemu si Hospodin stěžuje na svůj lid? Proč se mu jejich „půst“ nelíbí?

Zdá se, jakoby lidé čekali, že jim Bůh bude blahorečit, jací jsou „zbožní“. Ovšemže, všechno bylo naopak. Pokáním ve dni smíření vyjadřovali svoji vděčnost a věrnost Bohu. V tomto dni vcházel nejvyšší kněz před Hospodina, aby očistil svatyni – a vlastně i lid – od hříchů, které jim již byly odpuštěny. (Lv 16; srov. Lv 4) To všechno mělo probíhat v atmosféře vděčnosti vůči Bohu, který je ve dni soudu zachránil. Neměli to dělat proto, aby je Bůh pochválil, jací jsou „zbožní“ a „oddaní“. Konečně, byli to přece hříchy lidu, které poskvrnily Boží svatyni. Musela být proto očištěna krví, která byla prolitá za hříchy, jichž se dopustili.

3. Důležité poučení, které z těchto veršů vyplývá, se týká rozdílu mezi náboženstvím a skutečným následováním Ježíše Krista. Jaký je v tom rozdíl? Nestojíme před stejným nebezpečím jako Izrael? Nemyslíme si také, že naše náboženské obřady nějakým způsobem dokazují, že následujeme Pána?

Přehled dne: Myšlenkové propojení půstu z Iz 58 s některými částmi Lv.

Pravý půst vychází z vděčnosti vůči Bohu, že je mi odpuštěno a že jsem spasen.

PRAVÝ PŮST – IZ 58,1-12

Deset dnů po tom, co troubení na šófaru Božímu lidu připomínalo, že Hospodin je jejich Král, a přesně v den smíření, když svým pokáním, vyjádřeným sebezapřením, mu potvrdili svoji věrnost jako Králi, prorok zdvihne svůj hlas jako trouba, aby oznámil, že se postavili proti Bohu. (Iz 58,1)

1. Prečti si Iz 58,6-12. Co Bůh považuje za opravdové sebezapření? Co je vlastně těžší – vzdát se několika jídel, anebo svůj čas a peníze obětovat, aby se najedli bezdomovci ve vašem městě? Jaký princip je v pozadí těchto činů? Je to pravé náboženství?

Někdo může být zbožný, může se zúčastňovat náboženských obřadů, dokonce i těch správných, ve správný čas a se správným programem. Není to však úplně to, co Bůh od nás žádá. Podívej se na Ježíšův život. I když se řádně zúčastňoval náboženských obřadů své doby, pisatelé evangelií se mnohem více soustřeďují na jeho činy milosrdenství, uzdravení, nasycení zástupů a odpuštění těm, kteří to tak velice potřebovali, než na jeho věrnost rituálům.

Bůh chce mít církev, lidi, kteří budou světu zvěstovat pravdu. Co však více přitáhne lidi k Ježíšově pravdě – přísné dodržování nařízení o čistých a nečistých jídlech, anebo ochota pomoci hladovému? Přísné dodržování soboty, anebo ochota věnovat svůj čas a energii tomu, kdo potřebuje pomoc?

2. Co nám chtějí povědět verše Mt 25,40 a Jk 1,27?

3. Všimni si, jakými požehnáními budou obdarováni ti, kteří jsou ochotni posloužit těm méně šťastným. (Iz 58) Co si myslíš, že nám tím chce Bůh povědět? Pokud to budeme ochotni dělat, jsou tato požehnání nadpřirozeným zásahem do našich životů? Anebo se tady hovoří o přirozené radosti a štěstí, které budeme prožívat, když se budeme rozdávat a nebudeme sobečtí a chamtiví?

Přehled dne: Bůh nepřijal půst a pokání svého lidu.

Bohu jde nejen o správnou formu uctívání, ale také o neformální prožívání víry.

ČAS PRO NÁS – IZ 58,13

1. Proč ve verších 13 a 14 zmiňuje Izajáš sobotu? Jak to souvisí s dnem smíření, na který navazují předcházející verše?

Výroční den smíření byl sobotní den. Tato zvláštní ceremoniální sobota byla každotýdenní sobotě podobná tím, že i v tento den byla zakázána práce jakéhokoliv druhu. (Lv 23,27-32) Proto, jak to rozeznali již první adventisté sedmého dne, nařízení, že odpočinek ve dni smíření trvá od večera do večera, (Lv 23,32) nám chce povědět, že totéž musí platit i u každotýdenní soboty. I když kontext veršů Iz 58,13.14 ukazuje především na ceremoniální sobotu dne smíření, jejich poselství platí i pro každotýdenní sobotu.

2. Přečti si Iz 58,13. Jakým dnem má být pro nás sobota? Jak ji udělat takovou, jak je nám zde představena? Když myslíme na to, co má sobota vyjadřovat, proč by to měl být opravdu takový den, jak je zde popsán?

Iz 58 rozebírá tři hlavní myšlenky: sebezapření, sociální cítění a sobotu. Jaká souvislost existuje mezi nimi?

Za prvé, všechny tři se soustřeďují na Boha, jeho priority a uznání závislosti na něm.

Za druhé, jestliže člověk dbá na všechny tyto tři aspekty, usiluje tak o svatost napodobováním Boha, (Lv 19,2) který se v osobě Ježíše Krista ponížil, (Fp 2,8) projevil sebeobětavou lásku (J 3,16) a na konci stvořitelského týdne – v sobotu – odpočinul od svého díla. (Gn 2,2.3; Ex 20,11)

3. Všimni si dalších souvislostí mezi myšlenkou sebezapření, sociálního cítění a soboty, jak jsou popsány v Iz 58: Sobotní odpočinek od běžných prací je pro lidi užitečný, protože se obnoví jejich síly. (Ex 23,12; Mk 2,27) Ježíš ukázal, co se v sobotu může dělat. (Mk 3,1-5; J 5,1-17) Skutečný sobotní odpočinek přináší radost, (Iz 58,14) stejně jako služba jiným. (Iz 58,10.11) Co musíš ve svém životě změnit, abys okusil takovou radost z požehnání?

Přehled dne: Souvislost mezi dnem smíření a sobotou.

Myšlenky o náplni, obsahu a prožívání soboty.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Nikdo nemůže pěstovat pravou dobročinnost bez sebezapření. Vedeme-li skromný život v sebezapření a pečlivém hospodaření, můžeme vykonat dílo, které nám Kristus určil jako těm, kteří jej mají představovat svým životem. Z našich srdcí musí vymizet pýcha a světská ctižádost. Ve všem, co děláme, se má odrážet zásada nesobeckosti, kterou svým životem zjevil Kristus. Na stěnách našich domovů, na obrazech a na nábytku máme číst: »Přijmi do domu utištěné, ty, kdo jsou bez přístřeší.« Na svých šatních skříních bychom měli vidět větu napsanou jakoby Božím prstem: »Oblékní nahého!« V jídelně, na stole obtěžkaném hojnými pokrmy, máme vidět namalováno: »Cožpak nemáš lámat svůj chléb hladovému?« (Iz 58,7) (CZ 133)

Diskusní otázky:

- 1. Izajáš položil svým současníkům otázku: „Proč utrácíte peníze, ale ne za chléb? A svůj výdělek za to, co nenasytí?“ (Iz 55,2) V jaké míře děláme totéž? Proč se tak snadno necháme chytit do této pastí?**
- 2. Jestliže bylo sebezapření, sociální citění a sobota tak důležité ve dni smíření v době Izajáše, nejsou stejně důležité i ve dni smíření v době konce, (Da 8,14) kdy Boží polnice při druhém příchodu Ježíše Krista oznámí definitivní vysvobození? (1 K 15,52; srov. Lv 25,9)**
- 3. Co si myslíš, že má Izajáš na mysli, když říká, abychom v sobotu nedělali to, co se nám líbí? Zároveň chce, abychom ji nazvali „rozkošnou“. (Iz 58,13) Jak to spojit? Pamatujte přitom na kontext celé kapitoly 58.**

Shrnutí

V kapitolách 55 a 58 prorok Izajáš vyzývá lid, aby se vzdal svých myšlenek a cest, a vrátil se k Bohu, jehož ideál pro jejich štěstí ve značné míře převyšuje vlastní ideál lidu. Laskavě jim odpouští a pak naléhá, aby ti, kterým bylo odpuštěno, také prokazovali milosrdenství v souladu s duchem dne smíření a soboty, protože jestli člověk skutečně přijme dar Božího odpuštění, mění to jeho srdce.

TOUHA NÁRODŮ

Základní verš

„K tvému světlu přijdou pronárody a králové k jasu, jenž nad tebou vzejde.“ Iz 60,3

„Jsou to právě vaše nepravosti, co vás odděluje od vašeho Boha, vaše hříchy zahalily jeho tvář před vámi, proto neslyší. Vaše dlaně jsou poskvrněny krví, vaše prsty nepravostí, vaše rty mluví klam, váš jazyk přemílá podlosti. Nikdo nevolá po spravedlnosti, nikdo se nezastává pravdy. Doufají v nicotu a šalebně mluví, plodí trápení a rodí ničemnosti. Duch Panovníka Hospodina je nade mnou. Hospodin mě pomazal k tomu, abych nesl radostnou zvěst pokorným, poslal mě obvázat rány zkroušených srdcem, vyhlásit zajatcům svobodu a vězňům propuštění, vyhlásit léto Hospodinovy přízně, den pomsty našeho Boha, potěšit všechny truchlící, pozvednout truchlící na Sijónu, dát jim místo popela na hlavu čelenku, olej veselí místo truchlení, závoj chvály místo ducha beznaděje. Nazvou je »Stromy spravedlnosti« a »Sadba Hospodinova« k jeho oslavě.“ (Iz 59,2-4; 61,1-3)

V tomto úkole budeme uvažovat o tom, jakým způsobem chtěl Bůh vést svůj lid od jedné duchovní zkušenosti k další.

Týden ve zkratce:

Proč nás hřích odděluje od Boha?

Co je podstatou vykopení?

Jaký záměr měl Bůh s izraelským národem?

Jak představují Ježíše verše Iz 61,1-3?

Jak rozumíme pojmu „Boží pomsta“?

Cíl úkolu:

Jasně rozeznat moc hříchu ve svém životě a svoji bezmocnost vůči němu.

Prožívat Boží moc v osobním životě jako skutečnost vykopení.

Vyprávět o své úloze v církvi na základě vlastní zkušenosti a zkušenosti vykopení.

Mít důvěru v Boží spravedlnost za každých okolností.

NÁSLEDKY HŘÍCHU - IZ 59,2

V Iz 58,3 se lidé ptali Boha: „Proč se postíme, když ty to nevidíš, činíme pokání a ty to nebereš na vědomí?“

Z Iz 59,1 vyplývá další, podobná otázka: „Proč, když voláme, aby nás ruka Hospodinova zachránila, nás nezachrání? Proč k němu křičíme, ale on nás neslyší?“ Izajáš odpovídá, že Bůh slyší a může zachránit. Důvod, proč to nedělá, spočívá v něčem úplně jiném.

1. Jak nám Iz 59,2 odpovídá na otázky z verše 1?

Bůh se rozhodl „ignorovat“ svůj lid. Ne snad proto, že by to tak chtěl, ale proto, že „jsou to právě vaše nepravosti, co vás odděluje od vašeho Boha“. (v. 2) To je jeden z nejjasnějších biblických výroků o tom, jaký vliv má hřích na vztah mezi Bohem a člověkem. Tomu se prorok Izajáš věnuje i v ostatních verších kapitoly 59, a setkáváme se s tím v celých dějinách lidstva. Hřích ničí náš vztah s Bohem a v důsledku toho nás čeká věčná smrt – ne snad proto, že hřích odhání Boha od nás, ale proto, že nás odtahuje pryč od Boha.

2. Jak potvrzuje uvedený princip Gn 3,8?

Hřích je především odmítnutí Boha, odvrácení se od něho. Hřích je v podstatě stupňující se proces sebezničení. Není to však jen odvrácení se od Boha. Hřích vede člověka k tomu, aby se odvracel od Boha stále více a více. To, že nás hřích odděluje od Boha, neznamená, že Bůh na hříšníka nedosáhne (vždyť téměř celá Bible nemluví o ničem jiném, než o Bohu, který nabízí ruku hříšníkovi, aby ho zachránil), ale že pod vlivem hříchu odmítáme jeho přátelskou nabídku. Proto je tak důležité, abychom ve svém životě netolerovali žádný hřích.

3. Zakusil jsi, jak odděluje hřích od Boha? Z vlastní zkušenosti řekni, jaké jediné řešení tohoto problému existuje.

Přehled dne: Co dělá hřích?
Co je to hřích?

KOMU JE ODPUŠTĚNO? – IZ 59,20

Iz 59 je odstrašujícím obrazem problému hříchu. Naštěstí Bible vypráví také o naději vykoupení.

Začneme otázkou: Kdo z nás zhřešil? Bible jasně říká: Všichni. Vykoupení proto nemůže být založeno na tom, že člověk dosáhne bezhříšnosti; musí být založeno na odpuštění. (Jr 31,34) Pavel píše totéž. Všichni jsme zhřešili – bez rozdílu. (Ř 3,9-20.22.23) Ospravedlnění mohou být prohlášeni za spravedlivé jen pod podmínkou, že prostřednictvím Ježíšovy oběti vírou přijmou dar Boží spravedlnosti.

1. Co nám verše Ř 3,21-24 říkají o tom, jak jsme spaseni? Jakou naději nám nabízejí pro čas soudu?

Většina lidí si myslí, že hlavní otázkou na soudu bude: Kdo zhřešil? Tuto otázku si však pokládat nemusíme, protože zhřešil každý. Místo toho tam zazní otázka: Komu je odpuštěno? Bůh je spravedlivý, když ospravedlňuje „toho, kdo žije z víry v Ježíše“. (Ř 3,26) Rozhodujícím faktorem na soudu bude otázka: Kdo přijal a stále přijímá odpuštění ve víře v Ježíše?

Je pravdou, že jsme souzeni podle našich skutků, ne však v tom smyslu, že skutky nás mohou spasit. Kdyby tomu tak bylo, potom by víra byla zbytečná. (Ř 4,14) Naše skutky však svědčí, že jsme nebo nejsme skutečně spasení. (Jk 2,18)

2. Proč nás skutky nemohou zachránit ani nyní, ani před soudem? Ř 3,20.23

Pokud chce být člověk vykoupen, pak jednoduše nestačí dobré skutky, ani poslušnost zákona. Smyslem zákona v tomto hříšném světě není spasit, ale ukázat na hřích. Vyjádřením toho, že člověk má živou víru v Ježíše, je „víra, která se uplatňuje láskou“, (Ga 5,6) a tu vlévá do našich srdcí Duch svatý.

Skutky jsou vnějším vyjádřením, lidským projevem zachraňující víry. Pravá křesťanská zkušenost, to je víra vyjádřená každodenním odevzdáním se Bohu – a to se projevívá poslušností zákona.

Přehled dne: Předpoklad pro spasení – všeobecná hříšnost.

Princip spasení – přijetí Ježíše Krista.

Důsledky spasení – dobré skutky.

VÝZVA VŠEM - IZ 60,1

1. O čem píší verše Iz 60,1.2? Jaký princip, s kterým se setkáváme v celé Bibli, jsi v nich objevil? Jakou naději nám nabízejí?

V těchto verších je představen obraz Božího vysvobození jeho lidu ze zajetí, což je znázorněno světlem, které Bůh vyvede ze tmy. Verše naši pozornost zaměřují na definitivní naplnění spasení prostřednictvím Ježíše Krista.

2. Čí je světlo, ke kterému přijdou národy a králové, o kterých čteme v Iz 60,3?

V hebrejštině je tato osoba vyjádřena v jednotném čísle ženského rodu. (také v. 1 a 2) Musí se jednat o „Sijón“, zosobněnou ženu, který je vzpomenut na konci předešlé kapitoly. (Iz 59,20) To znamená, že národy země, které jsou pokryty tmou, přijdou k Sijónu. Budou přitahovány světlem Boží slávy, které září nad ním. (Iz 60,2.3) „Sijón je vyzván, aby vstoupil do svého světla a pak pozoroval a reagoval na národy, které se budou shromažďovat k stejnému světlu.“ (J. Alec Motyer) I když Sijón je Jeruzalém, větší důraz je kladen na lidi než na zeměpisnou polohu tohoto města.

3. Jak souvisí toto proroctví se smluvním požehnáním, které Bůh zaslíbil Abrahamovi? Nehovoří o tomtéž? Gn 12,2.3

Když si Bůh vyvolil Abrahama a jeho potomky, měl s nimi univerzální záměr: V Abrahamovi budou požehnány veškeré čeledi země. Boží smlouva s Abrahamem měla být v konečném důsledku smlouvou uzavřenou prostřednictvím něho s celým lidstvem. Prostřednictvím Abrahama a jeho potomků se Bůh chtěl zjevit celému světu.

Izajáš šlo o to, aby se jeho lid vrátil ke svému prapůvodnímu celosvětovému poslání. Jako reprezentanti pravého Boha byli zodpovědní nejen za sebe, ale za celý svět. Měli zvát a vítat cizince, kteří hledali Boha, protože jeho chrám se měl „nazývat domem modlitby pro všechny národy“. (Iz 56,7; srov. v. 3-8)

4. Jaké je poslání Církve adventistů s.d.? Jaká je konkrétně tvoje úloha v této církvi?

Přehled dne: Všechny národy mají přijít k Sijónu.

Posláním Božího lidu bylo a je volat lidi k Bohu.

Moje osobní poslání a úloha v církvi.

„LÉTO HOSPODINOVY PŘÍZNĚ“ – IZ 61,1

1. Kdo vyslovil slova v Iz 61,1?

Duch Boží spočívá na pomazaném člověku, což znamená, že buď jde o nějakého mesiáše z mnoha pomazaných anebo o pravého Mesiáše, který má toto poslání. (v. 1) Koho tento popis zobrazuje? Srovnej to s Iz 42,1-7, kde je Boží služebník popsán podobným způsobem.

Iz 61,2 hlásá milostivé léto Hospodinovo (anebo „léto Hospodinovy přízně“). Mesiáš, který je pomazán jako Král z rodu Davidova a Vysvoboditel, oznamuje zvláštní rok Boží přízně v době, kdy vyhláší svobodu. Porovnej to s Lv 25,10, kde Bůh přikazuje Izraelcům vyhlásit v padesátém roce osvobození: „Padesátý rok posvětíte a vyhlásíte v zemi svobodu všem jejím obyvatelům. Bude to pro vás léto milostivé, kdy se každý vrátí ke svému vlastnictví a všichni se vrátí ke své čeledi.“ To znamená, že ti, kteří byli nuceni prodat zděděný pozemek anebo dát se do služby, aby přežili těžké časy, (v. 25-55) měli opět získat svobodu a ztracenou půdu. Jubilejní rok začal troubením na šófar ve dni smíření. (v. 9) To jsme studovali již v souvislosti s Iz 58.

I když „milostivé léto Hospodinovo“ v Iz 61,2 je určitý druh jubilejního roku, nejde zde jednoduše jen o dodržování příkazů z Lv 25. Tento rok oznamuje Mesiáš, Král, když se představí službou osvobození a obnovy. Mesiášova služba dalece překračuje oblast zákonů z Lv 25. Vyhláší nejen „zajatcům svobodu“, ale také obvažuje rány zkroušených srdcem, potěšuje všechny truchlící a přináší obnovu. (Iz 61,1-11) Kromě „léta Hospodinovy přízně“ oznamuje také „den pomsty našeho Boha“. (v. 2)

2. Kdy a jak se toto proroctví naplnilo? L 4,16-21 Zamysli se: My, i když nejsme Ježíš, jej máme představovat tomuto světu. Co z toho, co dělal Mesiáš – jak je to vyjádřeno v Iz 61,1-3 – bychom měli dělat i my přes naše omezené možnosti? Uveď několik praktických rad.

Přehled dne: Izajášův Mesiáš vyhláší jubilejní rok milosti a svobody.
Lukášův Ježíš vyhláší naplnění těchto slov na sobě samém.

„DEN POMSTY NAŠEHO BOHA“ – IZ 61,2

1. Proč uprostřed těchto dobrých zpráv vzpomíná Mesiáš Boží pomstu? Kdy se toto proroctví naplní?

Když Ježíš, Mesiáš, četl v Nazaretě Iz 61,1-2, dočetl až po větu: „...vyhlásil léto milosti Hospodinovy“. (L 4,19) Potom přestal číst a řekl: „Dnes se splnilo toto Písmo, které jste právě slyšeli.“ (L 4,21) Konkrétně a záměrně se tak vyhnul následujícím slovům stejného verše: „...den pomsty našeho Boha“. Když zvěstoval radostnou zvěst o vysvobození a útěše, o osvobození zajatců ze satanova otroctví, den pomsty ještě nenastal.

„Den pomsty našeho Boha“ z Iz 61 je „den Hospodinův velký a hrozný“, (Mal 3,23 – PBK 4,5) který nastane, když se Ježíš Kristus vrátí, aby vysvobodil planetu Zemi z ne-spravedlnosti, porazil své nepřátele a osvobodil utlačovaný ostatek svého lidu.

2. Jak se vyrovnáváš s tím, že milující Bůh je také Bohem pomsty? Jsou tyto dvě představy neslučitelné? Anebo považuješ pomstu za projev jeho lásky?

I když nám Ježíš řekl, že máme nastavit druhou tvář, (Mt 5,39) na jiném místě jasně říká, že nastolí spravedlnost a vyměří trest. (Mt 8,12) I když Pavel píše, že nemáme „oplácet zlým za zlé“, (1 Te 5,15) píše také, že až se zjeví Pán Ježíš z nebe, v plameni ohně vykoná trest na těch, „kteří neznají Boha“. (2 Te 1,8)

Ovšem rozdíl je v tom, že jen Bůh ve své nekonečné moudrosti a milosrdenství může nastolit spravedlnost a odplatu úplně čestným a spravedlivým způsobem. Lidská spravedlnost a lidská pomsta je poznamenána omyly, selháními a slabostmi lidstva. Boží spravedlnost není omezená ničím podobným.

3. V kterém z následujících případů by ses rád dožil pomsty? (1) Když někdo ublíží člověku, kterého nemáš rád; (2) když někdo ublíží člověku, kterého rád máš? Jak nám to pomáhá lépe pochopit souvislost mezi Boží láskou k nám a upozorněním na pomstu?

Přehled dne: Den pomsty ještě nenastal.

Protiklad Boha lásky a Boha pomsty.

Nastolit spravedlnost může jen ten, kdo je Spravedlivý.

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Patriarchové a proroci si přečti strany 276-278 (PP 376-378); v knize Touha věků strany 146-151 (DA 236-243).

„Ježíš stál před lidem jako živý vykladač proroctví, které se vztahovalo na něho samého. Když vysvětloval přečtená slova, mluvil o Mesiáši jako o tom, kdo osvobozuje utlačované a zajaté, uzdravuje nemocné, vrací zrak slepým a zjevuje světu světlo pravdy. Způsob, jakým mluvil, a dalekosáhlý význam jeho slov zapůsobily na posluchače takovou silou, jakou nikdy nepocítili. Příliv božské moci strhl všechny přehradu a stejně jako kdysi Mojžíš i oni spatřili Neviditelného. Pod vlivem Ducha svatého nadšeně odpovídali »amen« a chválili Boha.“ (TV 146.147)

„Den Boží pomsty přichází – den jeho planoucího hněvu. Kdo obstojí v den jeho příchodu? Lidé zatvrdili svá srdce proti Duchu Božímu, ale šíp jeho hněvu pronikne tam, kam nemohly proniknout šípy usvědčování. Bůh nemá daleko k tomu, aby zúčtoval s hříšníky. Ochrání toho dne falešný pastýř viníka? Může být ospravedlněn, kdo šel s davem cestou neposlušnosti? Může udělat popularita anebo většina někoho nevinným? To jsou otázky, o kterých by měli uvažovat bezstarostní a Ihostejní.“ (E. G. Whiteová, Faith and Works, 33)

Diskusní otázky:

- Jeden kazatel Církve adventistů s. d. po delším přemýšlení uvedl, že jeho největším problémem ve službě je „exkluzivita“ členů, kteří nechtějí, aby se k nim připojili další. Jak mohou takoví „křesťané“ rozdávat lásku, naději a dobrou zprávu o Kristově království světu, aby i jiní měli možnost být, dříve než nastane doba konce, zachráněni, (Mt 24,14) když takové, kteří zanechali svých cest, nechtějí přijmout do svého společenství?**

Shrnutí

Bůh očistí nespravedlivou společnost, zbaví ji vzbouřenců a obnoví ostatek, který zanechá hříchy, které ho od něho oddělovaly. Požehnaní Boží přítomnosti působí, že příslušníci jiných národů jsou přitahováni k Bohu a jeho lidu, aby se také mohli těšit z doby Boží milosti, kterou oznamuje a hlásá Mesiáš.

NOVÁ ZEMĚ

Základní verš

„Hle, já stvořím nová nebesa a novou zemi. Věci minulé nebudou připomínány, nevstoupí na mysl.“ Iz 65,17

Jednoho dne četl asi dvanáctiletý chlapec knihu o astronomii. Ta jej tak zaujala, že ani nechtěl jít do školy. Jeho matka, hysterická žena, vzala chlapce a šla s ním k lékaři.

„Broňo, co to má znamenat? Ty vůbec nechceš chodit do školy a učit se? Proč?“ ptal se lékař.

„V té knize jsem se dočetl, že jednoho dne slunce shoří a život na zemi zanikne. Nemá smysl dělat cokoli, jestli nakonec všechno vymře,“ odpověděl chlapec.

Hysterická matka začala křičet: „Do toho ti přece nic není! S tím se netrap!“

Když se lékař podařilo matku uklidnit, obrátil se k chlapci, usmál se na něj a pověděl: „Ale, Broňo, kvůli tomu se nemusíš trápit, protože až se to stane, my všichni stejně už budeme dávno mrtví.“

To je jedna strana problému: Nakonec všichni zemřeme. Radostná zpráva je však v tom, že naše existence nemusí končit smrtí. Je nám nabízen život, věčný život na nové zemi.

Týden ve zkratce:

O jaké naději vypráví Izajáš?

Jak se mohou pohané stát knězi a levity?

Co říká Izajáš o údělu bezbožných a vykoupených?

Cíl úkolu:

Nechat se povzbudit vyhlídkou na věčný život na nové zemi.

Těšit se na opravdovou rovnost, svobodu a skutečné bratrství mezi lidmi.

Nezavírat oči před realitou odmítnutí věčného života ze strany lidí.

NOVÉ NEBE A NOVÁ ZEMĚ – IZ 65,17-25

1. Jakou obnovu popisuje Izajáš ve verších Iz 65,17-25?

Bůh slibuje, že stvoří všechno nové. (Iz 65,17) V tomto pozoruhodném proroctví Bůh slibuje, že „stvoří Jeruzalém k jásetu a jeho lid k veselí“. (v. 18) V novém městě už nikdy nikdo nebude plakat. (v. 19) Lidé budou žít podstatně déle než jen sto let. (v. 20) Nebudou pracovat zbytečně. Budou se těšit z díla svých rukou i ze svých dětí. (v. 21-23) Bůh jim odpoví dříve, než k němu zavolají. (v. 24)

2. I když je tento popis opravdu krásný, proč to není obraz naší definitivní obnovy a konečné naděje?

Nádherný obraz pokojného života v zaslíbené zemi. I když lidé žijí dlouho, přece nakonec umírají. Kde je tedy radikální změna, která má nastat, když budou stvořeny „nové nebe“ a „nová země“? Všimni si následujícího verše – Iz 65,25.

Aby se z dravé šelmy, jakou je lev, stal vegetarián, nestačí změnit jeho jídelní lístek. Vyžaduje to „přetvořit“ svět, který se musí vrátit do svého původního, ideálního stavu, jaký vládá v Edenu před pádem do hříchu.

Na základě Iz 65 nám Bůh chce ukázat, že stvoření „nového nebe“ a „nové země“ bude proces, série kroků, která začíná obnovou Jeruzaléma. Srovnej to s Iz 11, kde čteme, že Mesiáš nastolí spravedlnost. (v. 1-5) Až potom zavládne soulad na celé Boží „svaté hoře“. Obraz v Iz 11 je podobný tomu, který nacházíme v Iz 65: „Vlk bude pobývat s beránkem... a lev jako dobytče bude žrát slámu.“ (Iz 11,6.7) I když Boží „svatá hora“ je především hora Sijón v Jeruzalémě, je to jen jakási předzvěst, určitý symbol toho, co Bůh zaslíbil učinit na nové zemi pro svůj vykoupený lid.

3. Představ si, že bychom nežili 60, 70, 90 anebo dokonce 100 let, ale milion a více roků. Proč by zůstane i přesto základní problém lidstva nevyřešen? Proč je věčný život jedinou odpovědí na naše nejhlubší potřeby?

Přehled dne: Poměry na nové zemi podle Izajáše.

Věčný život není záležitostí prodloužení našeho života.

BOŽÍ „MAGNET“ – IZ 66,1-19

- 1. Při čtení veršů Iz 66,1-19 pamatuj na to, v jaké době je prorok Izajáš psal. Co je jejich hlavním poselstvím?**

Skrze proroka Bůh znovu a znovu opakuje výzvy a varování, s kterými se setkáváme v celé knize: Bůh zachrání a vzkřísí pokorné, kteří se chvějí při jeho slovu. (v. 2.5) Potěšuje je podobně, jak to čteme u Iz 40,1. (v. 13) Ty, kteří se proti němu vzbouřili, však zahubí. K nim patří i ti, jejichž obřady jsou plné pokrytectví – jejich oběti Bůh odmítá, (Iz 66,3.4; Iz 1,10-15) ale patří k nim i ti, kteří „nenávidí a vypovídají“ jeho věrné. (Iz 66,5) Patří k nim také ti, kteří vykonávají Bohu odporné pohanské praktiky (v. 17) podobné těm, které se vykonávaly v jeruzalémském chrámě. (Ez 8,7-12)

- 2. Jaký princip nám představuje Iz 66,3? Jak bys tutéž myšlenku vyjádřil vzhledem k současnému křesťanství?**

- 3. Proč Bůh k sobě přitahuje národy jako magnet? Iz 66,18.19**

Po zničení svých nepřátel (v. 14-17) Bůh zjevuje svoji slávu, která jako magnet přitáhne lidi do Jeruzaléma. (porovnej. Iz 2,2-4) Dal jim „znamení“, které – i když ho blíže neurčuje – se zřejmě vztahuje na to poslední, o kterém se zmínil Izajáš: Bůh dá svému lidu radost, pokoj a obnoví jeho zemi. (Iz 55,12.13) Když po zničení obnoví svůj lid a zjeví tak svoji slávu, je to právě tak znamením jeho obnovující přízně, jako když dal Noemovi duhu za znamení po potopě. (Gn 9,13-17)

- 4. Přečti si Iz 66,5. Co znamená třást se při Božím slovu? Proč Pán Bůh chce, abychom se při jeho slovu třásli? Pokud tomu tak není, co to svědčí o stavu tvého srdce?**

Přehled dne: Iz 66 je shrnutím celé knihy.

Iz 66 končí tím, že Bůh shromažďuje lid ze všech národů.

MISIONÁŘI A VŮDCOVÉ – IZ 66, 19-21

1. Co to znamená, že ti, kdo vyvážnou, přivedou lidi z národů jako obětní dar Hospodinu? Iz 66,19-20

Ty, kdo vyvážnou před záhubou, vyšle Bůh do všech končin země k lidem, kteří neznají Boha; budou hlásat jeho slávu mezi pronárody. (v. 19) To je jeden z nejjasnějších starozákonních výroků o celosvětovém misijním poslání. Jinými slovy, lidé jsou nejen přitahováni k hebrejskému národu, ale někteří z Hebrejů půjdou k ostatním národům a budou je učit o pravém Bohu. To je „vzor“, který nám zcela jasně představuje Nový zákon. I když Židé byli misijně aktivní již v období mezi návratem ze zajetí a Ježíšem Kristem, (Mt 23,15) rychlým tempem a v celosvětovém rozsahu se evangelium začalo šířit až v období prvních křesťanů. (Ko 1,23)

2. Jaký význam má Boží zaslíbení: „Také si z nich vezmu kněze, lévijce“ v Iz 66,21?

„Z nich“ ve verši 21 se vztahuje na „všechny vaše bratry ze všech pronárodů“ z předcházejícího verše. Jsou to pohané. Některé z nich si Bůh vybral, aby byli vůdci, knězi a levity. To je revoluční změna. Předtím Bůh ustanovil za kněze jen Áronovy potomky. Pomáhat jim směli jen příslušníci kmene Lévi. Pohané se žádným činem nemohli stát potomky Árona a Léviho. Naproti tomu Bůh pověřil některé z nich zastávat tyto služebnosti, které byly i předtím většině Židů zakázány.

3. Přečti si 1 Pt 2,9.10. Komu a co Petr píše? Jaké poselství má pro každého z nás jako členy „svatého národa“? Počínáme si líp než naši předchůdci? (Ex 19,6)

Přehled dne: Misie a evangelizace naznačená slovy Izajáše.
Pohané kněžími – poměry, které předběhly svoji dobu.

SPOLEČENSTVÍ VÍRY – IZ 66,21

Izraelci byli „královstvím kněžů a národem svatým“. (Ex 19,6) Měli zvláštní, oddělené kněze, kteří je reprezentovali jako vůdcové. V budoucnosti se ale stanou vůdci i někteří pohané. (Iz 66,21)

1. Kdy se toto Izajášovo proroctví vyplnilo?

Pavel, misionář pohanů, prohlásil: „Není už rozdíl mezi židem a pohanem, ...všichni jste jedno v Kristu Ježíši. Jste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil.“ (Ga 3,28.29)

Stát se dědicem zaslíbení a vznešeným „královským knězem“, neznamenal stát se samolibou elitou společnosti. Bylo to pověření připojit se k Židům ve zvěstování skutků „toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla.“ (1 Pt 2,9; srov. Iz 66,19)

Povýšení pohanů neopravňovalo Židy reptat, že Bůh nejednal čestně, když je odměnil stejně. Ani pohané neměli právo chovat se ke svým židovským bratrům a sestrám neuctivě. Vždyť ani dělníci, kteří byli najati později, neměli křivě pohlížet na ty, kteří byli najati dříve. (Mt 20,1-16) Židům, jako Božím zprostředkovatelům zjevení, byla především „svěřena Boží slova“. (Ř 3,2) Pohanům Pavel napsal: „Jestliže však některé větve byly vylomeny a ty, planá oliva, jsi byl naroubován na jejich místo a bereš sílu z kořene ušlechtilé olivy, nevynášeš se nad ty větve!“ (Ř 11,17.18)

2. Proč je ve světle kříže a šíření evangelia jakékoliv duchovní, etnické anebo dokonce politické povyšování se v Božích očích tak odporné? Nahlédni do svého srdce. Neskrývají se tam snahy o duchovní anebo etnickou nadřazenost? Jestliže ano, čiň pokání!

Přehled dne: Apoštol Pavel myšlenku jednoty dotahuje do praxe při své misi. Ve víře v Boha mizí všechny předsudky a bariéry mezi lidmi.

NADĚJĚ – IZ 66,22

1. O jaké naději píše Iz 66,22?

Iz 66,22 je v knize proroka Izajáše jedno z nejkrásnějších zaslíbení. Pozorně si ho přečti. V novém nebi a na nové zemi zůstane naše potomstvo a naše jméno navěky. Špatné vzpomínky budou vymazány. Nebude už odloučení, těžká dřina ani násilí či nevěra. Máme zde zaslíbení věčného života ve světě stvořeném znovu – ve světě bez hříchu, smrti a utrpení. Bude to nové nebe a nová země, definitivní naplnění naší křesťanské víry, dokončení toho, co pro nás Kristus získal na kříži.

2. Proč jsou v popisu nové země a nového nebe vzpomenuy novoluní a soboty? Iz 66,23

Existuje mnoho různých způsobů, jak tento těžký verš vysvětlit. Jeden z nich říká, že Bůh stvořil sobotu dříve než obětní systém. (Gn 2,2.3) To znamená, že i když soboty byly v obřadním systému zachovávány, nebyly na něm závislé. Budou tedy nepřetržitě trvat i v době obnovy a také na nové zemi. V Bibli však není žádná zmínka o tom, že novoluní byla řádnými bohoslužebnými dny mimo obětního systému. Možná se v tyto dny budou na nové zemi konat bohoslužby (ale nebude se muset nutně odpočívat jako při každotýdenní sobotě). Snad to bude mít nějakou souvislost s měsíčním cyklem stromu života. (Zj 22,2)

Ať už je přesný význam Iz 66,23 jakýkoliv, důležité a rozhodující je to, že Boží lid bude po celou věčnost uctívat svého Boha.

3. Proč končí Izajáš negativním obrazem, jak si zachráněný lid prohlíží mrtvá těla nevěrných, které Bůh vyhladil? (v. 24)

Svým současníkům Izajáš stručně a názorně představuje kontrast mezi věrnými, kteří babylónské zajetí přežili, a nevěrnými, kteří budou zničeni. Jejich muka nebudou trvat věčně. Nevěrní jsou mrtví; zničil je „oheň“ – zkáza, která nepřestane, dokud svoji práci nedokončí. Potom začne obnova Jeruzaléma.

Přehled dne: Jasný obraz nové země určené pro věčný život.
Nejasné termíny bohoslužeb.
Smutný konec Izajášovy knihy.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Léta věčnosti budou postupně přinášet stále bohatší poznání Boha a Ježíše Krista. A s rozšiřujícím se poznáním poroste také láska, úcta a štěstí. Čím více budou lidé poznávat Boha, tím více budou obdivovat jeho charakter. Když jim Ježíš bude postupně odhalovat tajemství vykoupení a úžasné činy vykonané ve velkém sporu se satanem, pocítí vykoupení ještě větší lásku a s ještě větší radostí uchopí zlaté harfy a desetitisíce desetitisíců a tisíce tisíců hlasů se spojí v mohutném chvalozpěvu.

»A všechno stvoření na nebi, na zemi, pod zemí i v moři, všechno, co v nich jest, slyšel jsem volat: 'Tomu, jenž sedí na trůnu, i Beránkovi dobrořečení, čest, sláva i moc na věky věků!'«

Velký spor mezi dobrem a zlem skončil. Není už hříchu ani hříšníků. Celý vesmír je čistý. V celém nezměrném stvoření vládne soulad a štěstí. Od Boha, který všechno stvořil, proudí život, světlo a štěstí do všech stran nekonečného prostoru. Od nejmenšího atomu až po největší vesmírná tělesa, všechno živé i neživé, v nezkalené kráse a dokonalé radosti hlásá, že Bůh je láska.“ (VDV 437)

Diskusní otázky:

- 1. Proč je příslib věčného života na nové zemi základním prvkem naší křesťanské víry? Jaký smysl by měla naše víra bez tohoto zaslíbení?**
- 2. Přečti si 2 Pt 3,10-14. Jak se zrcadlí v těchto verších myšlenka Iz 66?**

Shrnutí

Izajáš nám předkládá vidění, které má obrovský dosah. Bůh nejen očistí a znovu oživí svoje společenství víry, ale rozšíří také jeho hranice, které zahrnou všechny národy. Ke konečné obnově jeho společenství patří také nová země, kde bude největší radostí jeho lidu Boží přítomnost.

POUŽITÉ ZKRATKY

ČEP Český ekumenický překlad RH Časopis „Review and Herald“
 PBK Překlad Bible kralické BC The Seventh-day Adventist Bible Commentary, sv. 1.-9.

ZKRATKY BIBLICKÝCH KNIH – PODLE ČEP

Starý zákon:	2 Pa Druhá Paralipomenon	Na Nahum	Fp Filipským
Gn První Mojžíšova (Genesis)	Ezd Ezdráš	Abk Abakuk	Ko Koloským
Ex Druhá Mojžíšova (Exodus)	Neh Nehemjáš	Sf Sofonjáš	1 Te První list Tesalonickým
Lv Třetí Mojžíšova (Leviticus)	Est Ester	Ag Ageus	2 Te Druhý list Tesalonickým
Nu Čtvrtá Mojžíšova (Numeri)	Jb Jób	Za Zachariáš	1 Tm První list Timoteovi
Dt Pátá Mojžíšova (Deuteronomium)	Ž Žalmy	Mal Malachiáš	2 Tm Druhý list Timoteovi
Joz Jozue	Př Přísloví	Nový zákon:	
Sd Soudců	Kaz Kazatel	Mt Matouš	Tt Titovi
Rt Rút	Pís Píseň písní	Mk Marek	Fm Filemonovi
1 S První Samuelova	Iz Izajáš	L Lukáš	Žd Židům
2 S Druhá Samuelova	Jr Jeremjáš	J Jan	Jk List Jakubův
1 Kr První Královská	Pl Pláč	Sk Skutky apoštolů	1 Pt První list Petrův
2 Kr Druhá Královská	Ez Ezechiel	Ř Římanům	2 Pt Druhý list Petrův
1 Pa První Paralipomenon	Da Daniel	1 K První list Korintským	1 J První list Janův
	Oz Ozeáš	2 K Druhý list Korintským	2 J Druhý list Janův
	Jl Jól	Ga Galatským	3 J Třetí list Janův
	Am Ámos	Ef Efezským	Ju List Judův
	Abd Abdijáš		Zj Zjevení Janovo
	Jon Jonáš		
	Mi Micheáš		

DÍLA E. G. WHITEOVÉ

CK Cesta ke Kristu	GW Gospel Workers
CZ Cesta ke zdraví a životní harmonii	MR Manuscript Releases
KP Kristova podobenství	1SM Selected Messages
PK Proroci a králové	
PP Patriarchové a proroci	
SA Skutky apoštolů	
TV Touha věků	
VDV Velké drama věků	
Výchv Výchova	

SBÍRKY VE 2. ČTVRTLETÍ 2004

Misijní dary jsou určeny pro Zapadoafrické oddělení GK (Mauretánie, Mali, Guinea, Nigérie, Čad, Kamerun, Kongo, Rwanda, Angola atd.) a její evangelizační projekty.

Na těchto projektech se jednotlivá sdružení podílejí v roce 2004 takto:

České a Moravskoslezské sdružení 60 % misijních darů

Slovenské sdružení 40 % misijních darů

Zbylé prostředky zůstávají sdružením na financování jejich misijních projektů.

Dary 13. soboty jsou používány na přesně stanovené projekty církve v jednotlivých oblastech světa. V roce 2004 všechna sdružení na tyto účely poukazují 35 % darů.

Ostatní prostředky jsou určeny na stavební projekty Slovenského sdružení.

ZÁPADY SLUNCE

duben	
den	hodina
2.4.	19.35
9.4.	19.46
16.4.	19.57
23.4.	20.08
30.4.	20.19

květen	
den	hodina
7.5.	20.30
14.5.	20.40
21.5.	20.50
28.5.	20.58

červen	
den	hodina
4.6.	21.05
11.6.	21.11
18.6.	21.14
25.6.	21.16